

Arxiu històric FUNDACIÓ JAUME BOFILL

La Garriga

Aproximació sociològica

Joan Costa
Raimon Bonal

OCTUBRE 1980

FUNDACIÓ
Fundació
JAUME
Jaume
BOFILL
Bofill

I N D E X

Index

Introducció

1. Parc físic de l'estudi.....p.4

1.1 La comarca del Vallès Oriental

1.2 El municipi de La Garriga

2. La població.....p.13

2.1 L'evolució demogràfica de La Garriga

2.1.1 Fins a començament de segle

2.1.2 Del 1900 al 1975

2.2 L'evolució demogràfica de la comarca

2.3 L'anàlisi actual de la població de La Garriga

2.3.1 Distribució de la població

2.3.2 Sexe i estat civil de la població

2.3.3 L'edat de la població

2.3.4 L'origen o naturalesa de la població

2.3.5 Any d'arribada de la població immigrada

2.3.6 El nivell d'instrucció de la població

2.3.7 La població activa. Situació laboral i grups professionals

2.3.8 Conclusions

Apèndix: La ideologia política a La Garriga analitzada a través de la direcció del vot

Introducció

1. Anàlisi de la participació. Per districtes i seccions censals

2. Les eleccions per tendències ideològiques

2.1 On es concentra el vot de les esquerres?

2.2 El senten específic del Partit Socialista Andalús

2.3 On es concentra el vot específicament catalanista?

3. Les oscil·lacions ideològiques més característiques. Per districtes i seccions censals

3. Els equipaments a La Garriga.....p.66

3.1 L'ensenyament

3.1.1 La població en edat escolar i els alumnes efectivament escolaritzats

3.1.2 El personal que està al servei de les escoles. La seva mobilitat

3.1.3 L'equipament escolar en general

3.1.4 Aspectes qualitius de l'ensenyament

3.1.4.1 La Garriga com a centre escolar d'una minicomarca

3.1.4.2	Els edificis, els dèficits i les funcions de les institucions escolars de La Garriga	
3.1.4.3	El cost real de l'ensenyament, la seva qualitat i els problemes d'inadaptació	
3.2	Sanitat i equipaments socials	
3.2.1	El personal sanitari	
3.2.2	L'equipament sanitari	
3.2.3	Les qüestions de salut pública	
3.2.3.1	El riu Congost	
3.2.3.2	El rec Monar	
3.2.3.3	Les escombraries	
3.2.3.4	L'escorxador municipal	
3.2.4	L'assistència social	
3.2.4.1	Els deficient mentals: estimacions pel poble de La Garriga	
3.2.4.2	La situació i les atencions als avis	
3.2.4.2.1	Can Recoder	
3.2.4.2.2	L'Hospital-Asil de La Garriga	
3.2.4.2.3	Llar dels avis L'Espàai	
4.	Les activitats industrials i productives de La Garriga. La població activa en els seus diversos rams.....p.93	
4.1	Les activitats segons els rams de producció	
4.1.1	El ram de l'alimentació	
4.1.2	El ram de la indústria tèxtil	
4.1.3	El ram de la fusta, suro, paper i cautzú	
4.1.4	El ram de la pell i el calçat	
4.1.5	El ram de la indústria química	
4.1.6	El ram de la indústria de la construcció, vidre i ceràmica	
4.1.7	El ram de la indústria metal.lúrgica	
4.1.8	El ram de la energia elèctrica i mecànica. Del gas ciutat i l'aigua	
4.1.9	El ram de les activitats diverses	
4.2	Les activitats segons els sectors de producció	
4.3	Ubicació geogràfica de les activitats censades	
4.4	La població activa en els seus diversos rams	
4.5	La reserva del sòl urbà per a la promoció de la indústria	
	Conclusions (a manera d'epíleg).....p.108	
	Bibliografia consultada.....p.110	

I N T R O D U C C I O

Hi ha diversos enfoc possibles per a estudiar la realitat d'un poble, d'un barri, d'un context urbà o d'una realitat humana qualsevol; nosaltres n'hem escollit una que és precisament la que la nostra competència professional ens permet: la perspectiva sociològica.

Tot enfoc que vulgui partir de la ciència "del social", té sempre darrera seu una concepció molt global de les col·lectivitats. La sociologia parteix, concretament, del supòsit comprovat que qualsevol realitat humana s'inscriu en una xarxa de relacions socials, no solament pel que afecta als homes entre ells, sinó de les relacions d'aquests amb la seva història, el context ecològic i humà on viuen, el treball que realitzen, la vivenda on habiten, les dificultats de salut que tenen, l'escola que freqüenten, etc... El centre de tot plegat és, evidentment, l'home.

Si el punt de partença de la sociologia fos la individualitat i l'especificitat de cadascun d'aquests problemes amb absoluta independència i aïllament de tots els altres, l'anàlisi sociològica seria una pura fenomenologia i aquesta recerca que presentem sobre La Garriga seria com un "puzzle" d'una sèrie de problemes que afecten cadascun d'ells els habitants del municipi; però no tindrien cap incidència ni correlació entre ells.

No, de cap manera! Hem intentat satisfer una demanda dels garriguencs que partia hipotèticament i prèvia d'una problemàtica específica que es presentava en diversos aspectes de la vida local. Hem intentat satisfer una demanda, sí; però encara hi ha molt treball de recerca a fer en el reduït àmbit d'aquest municipi.

Concretament, hem entroncat la història a la realitat socio-demogràfica actual de La Garriga, per a portar seguidament la nostra mirada cap a les tendències ideològiques manifestades a través de tots els escrutinis electorals en els que s'ha demanat l'opinió als garriguencs, hem fet una breu aproximació a l'estructura educativa i sanitària de La Garriga i hem intentat veure les activitats industrials i productives que són el guanyapà dels garriguencs en aquest moment.

No és de cap manera un puzzle sinó diversos aspectes que configuren i determinen les relacions socials que es nuen a l'interior d'aquesta col·lectivitat. Com queda clarament reflexat a les nostres conclusions, tots els diversos aspectes analitzats posen sobre la taula una única entitat viscuda pels habitants de La Garriga. No hi ha independència dels diversos fenòmens estudiats, sinó que

hi ha una interrelació molt clara que, efectivament, ajuda a saber llegir l'entitat, amb les seves semblances i dissemblances, dels veïns del municipi de La Garriga.

Ara és l'hora de l'acció, puix que es disposa d'una bona base de coneixement i d'una bona quantitat de judicis al respecte. Ara és l'hora de l'aplicació, qui sap si prèvia divulgació, del que sembla que presenta ja unes perspectives d'actuació aplicada. El que és completament inadmissible seria l'estancar aquí la recerca; una investigació sense acció, aplicació o actuació adients, és quelcom que perilla en la seva mateixa essència, que dóna la sensació d'esterilitat i d'inutilitat i que serveix perfectament per a ocupar un lloc als arxius: només és un instrument de consulta per les rates de biblioteca amants de l'estudi arqueològic o de la història de les generacions *præterites*.

Es amb una certa ambició de futur que cal ~~escollir~~ collir l'estudi que presentem. És més, és únicament la convicció de que aquest futur ja és nostre que pot donar vida a aquestes línies escrites i a aquests espais de paper. Bé prou s'hà val enegar sacrificis i renúncies quan es tracta de treballar pel millorament de l'home i pel millorament de les seves condicions de vida i pel progrés i intensitat de les seves relacions socials. Cal pulir el que s'hagi de pulir; cal corregir el que no hagi anat prou bé; cal canviar radicalment el que sigui una dificultat per a la convivència de la dona i de l'home garriguencs.

Nosaltres no sabem ni podem pas dir amb quins models de societat cal procedir; això és tasca dels responsables de la gestió cívica, municipal i dels qui de bona fe treballen per a una millor convivència.

El que sí podem dir és que el nostre únic desig i aspiració és fer un servei a aquesta dona i aquest home que, ignoradament i callada, pateixen i viuen dels avantatges i inconvenients de permanèixer a La Garriga.

Joan COSTA i Raimon BONAL

Barcelona, octubre del 1980.

1. Marc físic de l' estudi

1.1 La comarca del Vallès Oriental

Abans d'endinsar-nos en l' anàlisi sociològica del municipi de la Garriga, volem que és del tot necessari situar el mateix en el seu context, tant geogràfic com històric. L' explicació i inducció que ens pot donar aquesta primera aproximació, ja és una mena d' interpretació d'alguns trets concrets del nostre municipi; la història i la geografia són variables a tenir en compte.

El nostre primer esforç serà el d'apropar-nos al marc geogràfic. El fet comarcal ha esdevingut una nota essencial en el transcurs de la història i el desenvolupament de Catalunya, almenys des d'una colla d'any ençà. Això és així perquè la geografia de Catalunya és extraordinàriament variada i dona lloc a la delimitació d'unes àrees ben determinades anomenades comarques; aquesta és una de les causes del per què l'Administració no pot prescindir en la seva organització i govern d'aquesta estructuració natural de les terres catalanes. És per aquest motiu que pensem que és important parlar de la comarca del Vallès Oriental en la que s'hi troba ubicat el municipi de La Garriga.

La comarca del Vallès ve formada per una gran depressió del territori existent entre la serralada del litoral i la del prelitoral. Té unes dimensions bastant considerables tant en la seva amplada com en la seva allargada: constitueix una regió geogràfica natural en el sentit ple de la paraula. Malgrat aquesta seva unitat geogràfica natural, factors de diferents tipus han produït una divisió d'aquesta plana en dues comarques: el Vallès Occidental amb els seus dos grans centres de Sabadell i Terrassa i el Vallès Oriental que té Granollers com a cap i capital.

No és pas ara el lloc ni tampoc el moment del per què i de l' origen geològic d'aquesta gran depressió anomenada Vallès, ni tampoc entrarem en discussió sobre la divisió en dues comarques; suposem que raons de diferents tipus -històriques, demogràfiques, econòmiques, ...- deuen haver pesat per a arribar a configurar l'actual divisió.

La comarca que en aquests moments ens afecta és la del Vallès Oriental. Segons els estudiosos de la geografia de Catalunya, el paisatge del Vallès Oriental està marcat per la funció que fa de "passadís" (1): és realment aquesta comarca que dona les sortides de la capital cap a l'interior de Catalunya i França tant pel Nord com pel Nord-Est. Els límits naturals de la mateixa són la serralada-

(1) Geografia de Catalunya, Aedos, Barcelona, 1958.

da litoral que la separa del Maresme, la del prelitoral i el massís del Montseny que la separa del Bages i de la comarca d'Osona respectivament.

Quan diem i parlem del Vallès Oriental com un "passadís", fa pensar en una geografia configurada per rius i valls que donarien lloc a uns passatges de comunicació entre diferents àrees; però la realitat és tota una altra cosa. El Vallès Oriental és una gran plana entre dues serralades i, malgrat ésser una gran plana, el seu paisatge ve marcat per la presència de petits rius i torrenteres que, tenint els seus orígens en el massís del Montseny i les muntanyes del prelitoral, travessen la comarca fins que a l'alçada de Montmeló s'uneixen formant el riu Besós; aquest travessa el tall de Montcada per a endinsar-se a la mar. En el límit de la comarca per la seva part de llevant, el riu Tordera, que neix a la vall de Sant Marçal en ple Montseny, segueix el seu curs fins arribar al mar entre Malgrat i Blanes.

Aquests eixos, no solament han marcat el pas i comunicacions de la comarca amb la resta de Catalunya i principalment la comunicació amb Barcelona, sinó que han configurat la fesomia humana de la mateixa: l'assentament de la població, el cultiu i explotació de les terres, la industrialització...

El Vallès Oriental ha estat fins fa pocs anys una zona eminentment agrícola. La seva capital, Granollers, culla dels eixos més importants de comunicació, encara conserva el seu primitiu caràcter de centre de capitalitat agrària. La constitució física d'aquest troç de Catalunya ha estat un factor determinant d'aquesta característica.

Uns terrenys plans o amb desnivells molt poc pronunciats, feien del Vallès Oriental un indret molt apte pel cultiu. Les voreres de rius i rieretes han donat lloc a un cultiu de regadiu considerable, mentre els altres terrenys més apartats oren explotats en règim de secà: vinya, oliveres, etc., fins arribar a les àrees de muntanya on l'explotació forestal i els boscos donen una fesomia completa a la riquesa agrícola de la comarca.

Aquesta plurifuncionalitat de la terra del Vallès Oriental li ve donada pel fet d'ésser una comarca situada en l'entremig de la Catalunya humida i la Catalunya seca.

Actualment, aquesta imatge ja no és tan clara. Malgrat que el Vallès no hagi perdut del tot la seva identitat, també ha rebut i rep els efectes negatius del desordre i la manca de planificació en el desenvolupament urbà de la metròpoli.

Es a partir d'aquí que ens cal contemplar la nostra comarca dels anys 80 en el context de la Catalunya actual. Avui el Vallès

Oriental ja no és aquella comarca que contemplava la pondència de la Generalitat de Catalunya dels anys 30. Avui forma part d'una gran zona territorial anomenada Area Metropolitana de Barcelona. I aquesta no és altra cosa que una zona influenciada d'una manera molt directa per tota la dinàmica econòmica, urbanística i industrial de la gran ciutat; á a partir d'aquí que podem entendre la transformació industrial de la comarca: el continuum urbà que trobem des de Mollet a Barcelona, les àrees de segona residència...

Per altra part, existeix una característica de la nostra comarca que ha facilitat enormement tota aquesta transformació; aquesta característica no és altra que la facilitat de comunicació que ofereix. El tall de Montcada és un pas obligat per a sortir de Barcelona; però, un cop franquejat aquest pas, el Vallès deixa camp obert a tot tipus de comunicació: via fèrrea, xarxa de carreteres, autopistes...

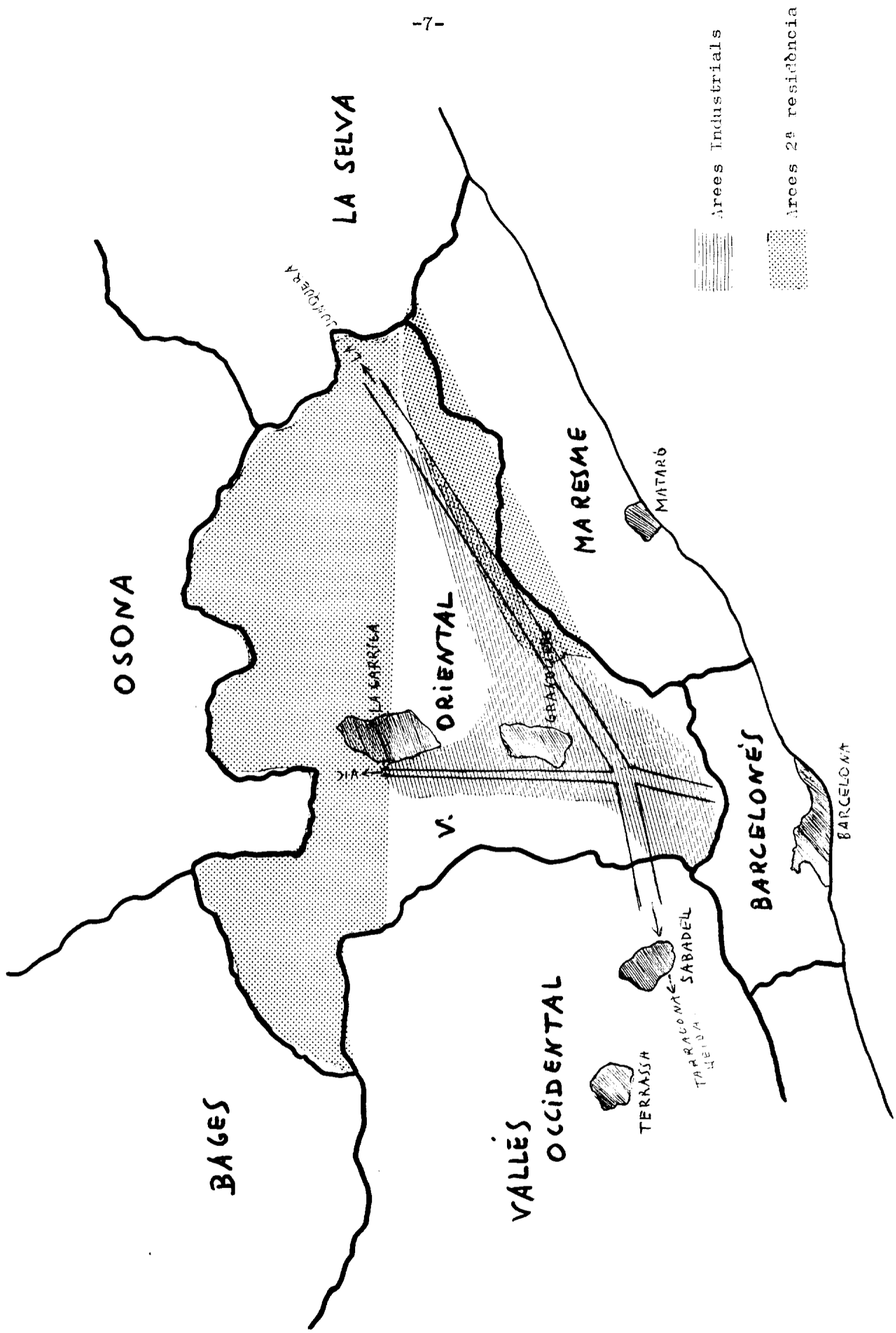
En el transcurs del nostre estudi i en més d'una ocasió, haurem de fer referència a la comarca i aprofundir en alguns dels aspectes fins ara esmentats; però pensem que no és pas el nostre objecte fer un estudi detallat i profund del Vallès. Únicament i exclussiva, volem emmarcar físicament la situació del municipi de la Garriga. Encara que d'una manera molt esquemàtica, voldríem que el gràfic de la plana següent expressés a grans trets la situació actual de la comarca i el lloc on es troba el municipi de La Garriga.

Els trets més significatius que el gràfic ens mostra són:

a. Els grans vials de comunicació (autopistes) han estat determinats per la instal·lació de les grans zones industrials, principalment l'eix de l'A 17 de Barcelona a Girona. Aquesta autopista que segueix en bona part el curs dels rius de la comarca, ha provocat la desaparició de grans zones de regadiu per la instal·lació de les indústries. Malgrat que aquest fet s'insinua també fortament en la direcció La Garriga-Vic, l'impacte no ha pas estat, ni de bon troç, tant significatiu. Això sol ha trasvalsat totalment bona part de la comarca. L'eix constituït per Mollet-Granollers-Sant Celoni és el més afectat per aquesta característica.

b. Les àrees tocant la serralada tant del litoral com del prelitoral, han estat afectades i explotades per les urbanitzacions destinades a la segona residència. Aquest mateix fenomen ha estat propi de la comarca del Maresme en les àrees que toquen a la part de muntanya i que enllacen amb les de la vessant del Vallès.

c. El municipi de La Garriga, degut a la seva situació, va a cavall d'ambdues característiques; per la seva part sur, queda

Àrees Industrials

Àrees 2ª residència

OSONA

LA SELVA

MA RESME

MATARÓ

ORIENTAL

LA SARRIÀ

GRANOLLERS

V.

BARCELONÈS

BARCELONA

BAGES

VAL·LÈS
OCCIDENTAL

TERRASSA

TARRAGONA
HEIDA

SABADELL

queda tocada per la taca de la industrialització, mentre que per la part de llevant, sobretot, es veu afectada pel fenomen de les urbanitzacions i les segones residències.

La fesomia que en un futur proper pugui tenir aquesta comarca, malgrat la dinàmica actual, depèn en bona part de la política d'ordenació territorial que es porti a terme tant a nivell global de Catalunya com la de que es segueixi en els plans d'ordenació municipal. Es d'esperar que tots els projectes contemplats en els plans de l'àrea metropolitana seran posat a discussió abans de portar-los a terme. Es d'esperar també que en la nova política d'ordenació territorial no es tingui només del progrés que es fa a l'esquena de l'especulació, sinó també i primordialment de les col·lectivitats humanes que són les úniques que realment han de progressar.

1.2 El municipi de La Garriga

Aquest municipi, precisament pel seu emplaçament geogràfic, participa de les característiques generals de la comarca del Vallès Oriental abans esmentades. Però també és veritat que, conforme anem definint el marc concret de la nostra àrea d'estudi, aquestes característiques generals es van difuminant i es van accentuant progressivament les que més despunten i, en certa manera, la particularitzen; La Garriga no és pas l'expressió en miniatura de la globalitat de la comarca, sinó que accentua alguns trets particulars i que, en l'anàlisi globalitzat passen més desapercebuts.

El nostre municipi, situat al nord de la comarca, ostenta unes característiques geogràfiques diferents de les que es fan evidents a Parets, Mollet o d'altres poblacions. Malgrat tot, cal dir que la seva situació mateixa fa que acumuli la quasi totalitat de les característiques assenyalades per a la comarca.

Hi ha qui ha pogut escriure, describint les característiques geogràfiques del municipi, el que segueix (1):

"El terme pot dividir-se en tres zones geogràfiques clarament distintes que, per altra part, vénen a coincidir grosso modo, amb les conclusions recollides pels geòlegs, és a dir:

1. La zona de migjorn: que comprèn tota la part sud del terme de La Garriga fins arribar a la línia que, aproximadament, marquen les actuals carreteres de Samalús i l'Ametlla del Vallès. Aquesta zona presenta clarament l'estructura típi-

(1) Mauri Sorra, Josep, Història de La Garriga, vol I, pp.1-5, 1954.

ca del Vallès Oriental, amb les seves valls i torrenteres, que ondulen suaument la major part de la comarca.

2. La zona central: que comprèn tot el troç del terme garriguenc que queda al nord de les dites carreteres fins arribar a les valls dels Tremolens i de l'Enrabiada. És la zona més extensa i ja no és tan típicament vallesana, sinó més muntanyenca; està partida en tot el llarg per dues estretes tires, l'una es troba estesa aproximadament entre el riu i la carretera de Vic, i l'altre entre la dita carretera i la línia del ferrocarril.

3. La zona nord: que comprèn les valls dels Tremolens i l'Enrabiada i tota la resta del terme que queda al nord de les dites valls. Aquesta zona ja no és pròpiament del Vallès, és el començament del Congost, que per ésser tan característic, ha donat nom al mateix riu. A banda i banda d'aquest congost hi ha les últimes estribacions del Montsany en la part Oriental i les cingleres de Berti-Puiggraciós en la part occidental".

Naturalment, el riu Congost subdivideix cadascuna d'aquestes tres zones en dues vessants, la de llevant i la de ponent. Una de les coses que ha determinat la manera d'ésser de la Garriga és sens dubte l'estar situada en un lloc de pas, a la boca del Congost que uneix la plana de Vic amb el Vallès.

"Sembla certa l'existència d'una via romana, que baixant d'Ausona aniria a trobar la Via Augusta (camí que entrava al Vallès per Sant Celoni, seguiria per La Roca cap a Sant Cugat o cap a Sabadell fins Martorell); aquest important camí, perpetuant-se a través dels segles, seguiria probablement una ruta semblant a la traçada pel camí medieval que ha arribat fins nosaltres. Heus-la ací: Entraria per Gallicant, després, des de la resclosa del camí de Blancafort, prop del pont petit del ferrocarril, es troba el camí vell entre el rec Monar i l'actual carretera reial de Barcelona a Vic; alguns troços encara són perfectament transitables; altres vegades la carretera actual s'ha construït sobre l'antic camí. Des del viaducte de Blancafort, es troba convertit actualment en una faixa de conreu plantada de nogueres; des de la capella Blancafort torna a utilitzar-se com a camí en direcció a Querol, després travessa aquesta barriada de cap a cap, passa per davant de Can Jacob, des d'allí baixa cap a la fàbrica de filatures Oris, travessa l'actual carretera en direcció a Can Queralt, passa per davant les cases del carrer

Negociant, fins al darrera de Can Santa Digna, després segueix per tot el llarg dels carrers Calabria, Centre i Banys.

En arribar al final del balneari Blancafort, el camí passava a mà esquerra del carrer, baixant cap a Granollers per uns termes que avui ocupen les cases. En arribar a l'enllaç amb l'actual carretera nova, apareix altra vegada el camí vell, avui convertit en sèquia intermitent, travessa perpendicularment la carretera de Ca N'Illa i va baixant paral·lelament a la carretera de Barcelona, a mà dreta d'aquesta per entre camps, fins arribar a Can Terrés". (1)

Malgrat les transformacions, no hi ha dubte que aquest ha estat l'eix vertebrador del municipi: les cases de Gallicant, el barri de Querol, les cases del carrer Negociant... Aquest, junt amb les zones geogràfiques anteriorment descrites, han configurat realment una fesomia del municipi.

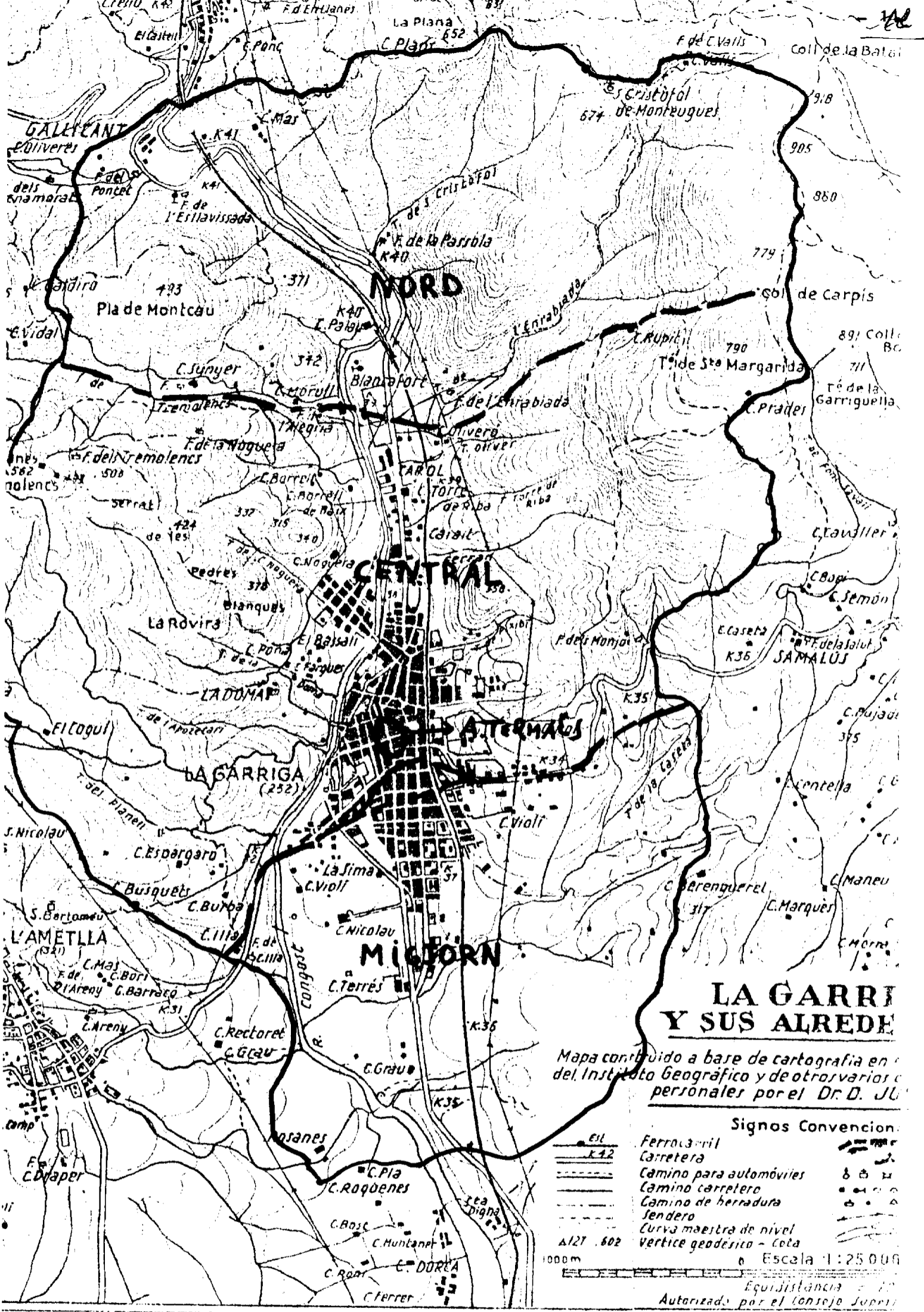
A l'hora de portar a terme l'anàlisi de la situació actual, aquests punts de referència que constitueixen aquest conjunt d'elements geogràfics, tindran indubtablement la seva importància. En tot aquest context, val la pena de tenir compte de les qualificacions que les diferents zones, en les que el municipi queda dividit, comporten des d'una perspectiva geogràfica:

-La primera és que la presència del riu, a la sortida del Congost, dóna unes terres de regadiu (avui dia encara presents) on hi trobem grans extensions d'horta que arriben fins al límit del municipi. Aquesta característica és comú a totes les tres zones abans esmentades.

-la morfologia geogràfica del municipi també ens assenyala les altres zones: la del mig jorn encapçala tot el seguit de terres aptes pels cereals i els cultius de secà que omplen tot el llarg i ample de la comarca del Vallès. La central, on comencen ja ~~els~~ pendents muntanyosos amb una presència abundant de terres de sauló, va originar el cultiu de vinyes i olivars. mentre que la part nord ha estat sempre totalment forestal i amb uns desnivells pronunciadíssims.

El nucli urbà del municipi, vertebrat en el seu dia per la via romana, el trobem avui en dia concentrat en la seva quasi totalitat, en la zona central i entre el riu i sobrepasant ja la línia del ferrocarril. El mapa que fem constar a la plana següent, pot ésser molt clarificador de tot el que fins ara hem anat dient.

(1) Mauri Serra, Josep, op, cit., vol I, pp.7-8.

Un altre element físic-geogràfic a tenir en compte puix que fou molt important en els moments d'iniciar-se el nucli urbà, és la presència de les aigües termals. En el gràfic assenyalem el lloc aproximat on els historiadors i tècnics situen la deu de la que brollen aquestes aigües. (1)

No entrem pas en la discussió de si en aquest indret va existir-hi algun poblat romà... en aquests moments no és pas un afer que ens afecti. La nostra intenció a l'esmentar aquest element de la naturalesa, és únicament el fet de tenir-lo present, puix que ha tingut una gran rellevància en el desenvolupament de la població: balnearis, petites indústries, utilització que n'ha fet i en fa el poble... i, per altra part, la seva ubicació ens determina amb forta certesa un altre factor important en el creixement i configuració del poble.

Fins aquí una breu aproximació a la geografia del municipi i a la situació que aquest té dins la globalitat de la comarca del Vallès Oriental. Posteriorment, se'ns farà necessari fer referència constant al binomi dialèctic municipi-comarca, puix que la història i la vida del poble de La Garriga, malgrat tenir la seva pròpia identitat, es desenvolupa dins un context del que no en podem prescindir. De moment i com a marc geogràfic de referència, pensem que ja n'hi ha prou amb els elements apuntats.

(1) Mauri Serra, Josep, op,cit. vol.I, p.9.

2. La població

Tot nucli de població té històricament un moviment de persones que ve determinat per ~~certs~~ increments i disminucions en l'embalum i la densitat de la seva població. Hi ha nuclis de població que creixen, altres disminueixen o bé es mantenen en una postura estàtica que, a llarg plaç, sempre és una regressió.

La Garriga té també la seva història demogràfica i els factors que determinen decissivament uns increments o unes disminucions de la població, són extraordinàriament aleatoris; però sovint adquireixen un caràcter determinant: factors econòmics, ecològics, culturals, polítics, etc.

No es tracta pas ara de fer una anàlisi en profunditat del desenvolupament demogràfic del municipi objecte de la nostra recerca ni tampoc de fer la interpretació de les causes que poden ésser determinants en cada conjuntura concreta. Pretenem només dibueixar el procés seguit fins arribar al moment present; moment que pretenem afrontar en profunditat a fi de tenir un coneixement, el més exhaustiu possible, de quina és la composició real de la població tant pel que respecte a l'edat, el sexe, l'estat civil, la professió, l'origen o lloc de naixement, el nivell cultural, etc.

2.1 L'evolució demogràfica de La Garriga

Per a l'anàlisi del desenvolupament demogràfic del municipi i en base a la informació de que disposem, considerarem ~~dos~~ períodes ben diferenciats:

- fins a començament de segle
- del 1900 al 1975

Aquests períodes obeeixen, per una part, a uns espais temporals clars i, per l'altra, a uns espais històrics que, amb més o menys intensitat, han jugat el seu paper en el desenvolupament del poble. Ni cal insistir en el fet que, com més a prop ens trobem de l'època actual, les fonts informatives són més riques i treballades.

2.1.1 Fins a començament de segle

El conegut historiador de La Garriga (1), parla de la més primitiva enumeració de cases de l'antic poble. Diu ell que a l'antic arxiu municipal

"es conserva memòria autèntica donada per Pere Cogul, vicari i notari de La Garriga, d'una talla feta a 20 d'octubre

(1)Mauri Serra, Josep, op.cit, vol I, p.382.

de 1397, la qual d'acord amb les expressions del mateix document, de classificar les cases aleshores existents a La Garriga, segons llur importància econòmica!

Un recorregut més minuciós per tot el llarg del llibre d'en Josep Nauri, segurament ens donaria dades sobre l'embalum de la població anteriors al 1397. No creiem pas que hi hagi cap necessitat de fer aquesta recerca, precisament perquè és a partir d'aquest fogatge que el poble de La Garriga sembla presentar un cert embalum de població.

Les fonts consultades pel nostre historiador, donen pel 1397 la quantitat de 44 focs existents. En un altre moment del mateix volum (1), ens parla del fogatge del 1497, dient

"hi havia a La GarrigaXXXVIII focs".

En el fogatge del 1553 parla de 56 focs (2). L'increment no sembla pas gaire important. Els mapes 1 i 2 ens donen una imatge de quina era la situació del municipi en aquella època.

Aquest lleuger creixement de la població sembla més aparent que real; segons afirma en Josep Nauri (3), l'ocultació de focs era amb la mirada posada a burlar el fisc.

"En aquesta ocultació tots els garriguencs pogueren estar-hi d'acord. En canvi, quan es tracta de repartir entre els garriguencs l'import total de les càrregues municipals, no és d'esperar que n'exclouessin cap; per això cal considerar com exactes les talles fetes a mitjan del segle XVII. De totes maneres, és evident que des de 1553 a 1650 la creixença de La Garriga degué ésser extraordinària".

L'any 1650 el llibre de talles dona el nombre i categoria de les cases de La Garriga, parlant de 156 cases o focs. L'augment és realment considerable: amb menys de 100 anys, 97 exactament; l'increment és del 178'5 % respecte el 1553. Això va suposar la creació de més d'un foc o casa cada any.

En els mapes anteriorment esmentats, es pot veure clar on és veritablement l'assentament de la població dins el municipi. Fins l'any 1400 els nuclis de població es concentren al redós de les grans masies amb les seves corresponents esglésioles. És així com es poden veure ben clars els nuclis de Rosanes, Can Terrés, Can Nualart, Can Caselles, La Doma, Can Blancafort, tots ells situats a costat i costat de la via romana. Posteriorment, la població

(1) op.cit., p.388 (2) op.cit. p.391 (3) op.cit. p.70.
(aquestes cites pertanyen totes al volum II de l'obra)

es va aposentant a les vores del mateix camí entre Can Caselles i el Torrent de l'Alerm.

En els llibres de registre municipal, trobem ja un cens de població de l'any 1717; ara ja no és un cens de fogatges sinó de persones que viuen a La Garriga. Diu així:

"La certificatòria individual de les persones que es troben, avui, dia 30 d'abril de l'any 1717 habitant en la parròquia i terme de Sant Esteve de La Garriga, bisbat de Barcelona, feta per lo reverend rector, batlle, jurats, per ordre del senyor D. Antoni Gibert i de Reixach, subdelegat de la superintendència del partit del Vallès, amb l'explicació del nom, sexe, edat i professió que quisquun dels individus, segons lo tenor del capítol 25 de les respostes generals i és com segueix" (1).

Segueix l'enumeració de totes i cada una de les cases amb les persones que hi viuen i componen la família. Aquest cens del 1717 dóna una població de 787 persones residents a La Garriga. L'assentament de les mateixes continua fent-se en el vaní de Barcelona a Vic sempre en direcció a aquesta última ciutat, fins a prop del Torrent de la Cova.

Per altra banda, dins l'àrea compresa entre Can Caselles i el mencionat torrent es fan cases també prop del camí que porta cap a Samalús (Vegi's els mapes nº 3 i 4).

En la resta del segle XVIII segueix el ritme de creixement.

En el segle XIX hi ha uns esdeveniments que marcaran seriosament el futur desenvolupament del poble:

- el 1850 la construcció de la carretera Barcelona-Vic i
- el 1875 arribada del tren que anirà de Barcelona a Puigcerdà.

L'assentament de la població serà, doncs, tant en la direcció de la via del tren com en direcció al riu. I sembla també que, a partir d'aquests moments, La Garriga no solament creix en les vores del camí real, sinó que comença a eixamplar-se. Vegi's el mapa nº 4.

Les dades estadístiques sobre la població de La Garriga, segons publicacions oficials, (2) donen els següents padrons:

<u>Anys</u>	<u>Habitants de fet</u>	<u>% increment</u>
1877	1578	
1887	1732	9'7
1897	1667	-3'2
1900	1767	5'9

(1)op.cit. vol.III, p.99

(2)nomenclàtors del INE.

Malgrat que aquestes dades no poden pas arribar a induccions que siguin prou vàlides per a determinar una trajectòria de La Garriga al segle passat, s'insinua un creixement positiu fins a la dècada dels anys 1880; en canvi, no és pas aquesta la impressió que es treu a partir del 1890.

Si del 1877 al 1887 s'observa un increment del 9'7 ‰, del 1887 al 1897 hi ha un regressió del -3'2 ‰. Les causes o motivacions d'aquesta evolució negativa tan forta i en un període tan breu de temps les ignorem, encara que no sigui temerari pensar en l'existència d'una possible epidèmia o d'alguna altra circumstància semblant. Es precisament molt curiós que en el breu període de tres anys el padró de La Garriga tornarà no solament a la situació d'abans del 1887, sinó a manifestar un signe clarament positiu. Del 1897 al 1900, el padró augmenta en un 5'9 ‰.

Error de transcripcions? Les guerres de la independència de Cuba i Filipines? Caldrien més elements per a dir-ne amb una certa objectivitat la possible causa. En el mapa nº 5 es pot apreciar la fesomia que va adquirint el poble arrel d'un major assentament de població. Cal notar l'obertura del carrer Figueral, del passeig i el projecte d'eixample i reforma del municipi que abarca tota la zona compresa entre la carretera de Barcelona a Vic i carrer Samalús fins un troç abans d'arribar a Can Nualart.

2.1.2 Del 1900 al 1975

Al començament del segle XX, La Garriga té 1767 habitants censats. Pensem que, abans de continuar l'anàlisi de l'evolució demogràfica, val la pena de recordar que La Garriga comença el segle amb estació de ferrocarril (Barcelona-Puigcerdà) i carretera general (Barcelona-Vic), a més d'una àmplia zona parcel·lada i planificada per a ésser urbanitzada i de les explotacions de les aigües termals pels balnearis. Si volem remarcar això és perquè pensem que han estat essencials en el creixement posterior del poble.

El quadre que donem a continuació ens mostra el procés seguit:

<u>Anys</u>	<u>Habitants</u>	<u>‰ increment</u>
1900	1767	
1910	2162	22'3
1920	2427	12'2
1930	3115	28'3
1940	3380	8'5
1950	3517	4' -
1960	4121	17'4
1970	6357	54'2
1975	7725	21'5

Font: Nomenclàtor de l'INE i elaboració pròpia.

Aquest procés manifestat en la taula precedent és un fidel reflexe del que seguirà la comarca del Vallès Oriental. Posteriorment, tindrem l'oportunitat de comprovar-ho.

S'observa que en la primera dècada del segle hi ha un notable increment de la població; aquest no s'aturarà fins els anys 30. Encara que el ritme d'aquests primers anys no sigui pas uniforme, el creixement és de tot punt incontestable. Els mapes 6 i 7 de l'anexe expressen d'una manera gràfica el desenvolupament de la població.

L'acors de la Diputació de Barcelona per a obrir la carretera Llinars-Sant Llorenç Savall, remarca la configuració de la Garriga com a lloc de pas i, al mateix temps, provoca la parcel·lació i urbanització del barri de Can Noguera (el mapa 7 és prou explícit) i el creixement del poble sembla que es faci més fort entre la carretera de Vic i el riu Congost. Per altra part, continua la urbanització del passeig fins a Can Nualart.

Ens sembla normal el recés demogràfic que s'observa entre els anys 1930 i 1950; la nostra guerra civil és l'explicació incontestable d'aquesta limitació. Com a il·lustració d'això direm que si del 1900-1936 La Garriga augmentà demogràficament a un ritme de 46 habitants cada any, del 1936-1950 només ho ferà amb 9 habitants més cada any.

Al terme de la dècada dels 50 tornem a retrobar símptomes positius. El on mapa nº 8 s'observa la construcció dels habitatges de promoció municipal i en el 1960 es comença la parcel·lació i urbanització del Padró. Aquesta dècada dels 60 serà definitiva pel desenvolupament demogràfic del municipi; és l'època de l'autovia de l'Ametlla, les fàbriques del Torrent de Can Phandiura, el Polígon Industrial del Congost... com expressa el mapa nº 9.

L'any 1966 sortirà el Pla General d'Ordenació del Terme Municipal. Hi ha un fort assentament de la població a la part nord, la carretera de Vic, les voreres del riu (entre aquest i la carretera general).

A partir dels anys 70 trobem ja els plans parcials d'ordenació dels Tremolens, Can Vilanova i Can Poi del Bosch (mapa nº 10).

En tot aquest procés, s'hi marquen dues fites a tenir molt en compte:

-L'avant-guerra (1900-1930) un desenvolupament fort de la població a partir del fet que el municipi ofereix unes qualitats i possibilitats per a la burgesia; això comporta la necessitat de mà d'obra. Els inicis de la industrialització són també d'aquest període.

-A partir de la dècada dels 60 en que el municipi queda

marcat pel procés d'industrialització i, a més, La Garriga ordena i reserva espais per a segona residència.

2.2 L'evolució demogràfica de la comarca

Anteriorment, ja hem fet al·lusió a la necessitat de referir-nos a la comarca. El que fonamentalment ens interessa és situar el municipi en tot el context comarcal per a tenir elements de valoració més exacta dels diferents aspectes que tractarem.

Aquella evolució demogràfica de La Garriga cal inscriure-la en el context comarcal i aquesta anàlisi comarcal la portarem a terme seguint les pautes següents:

- a) l'espai temporal comprendrà des del 1900 al 1975.
- b) tindrem compte dels índexs de creixement de la globalitat de la comarca i de cadascun dels municipis que la componen.
- c) seguirem els mateixos intervals temporals de 10 anys que ja hem fet servir per a l'anàlisi de La Garriga.

En el quadre de la plana següent sintetitzem aquesta informació. Per a simplificació, donem només i únicament els valors relatius per a veure tot el procés seguit i perquè permet més fàcilment comparacions. Els comentaris posteriors van acompanyats d'uns gràfics que poden donar-nos millor la imatge real de com s'ha anat configurant la nostra comarca i el paper que hi ha jugat el municipi de La Garriga en tot aquest procés.

En la taula, alguns d'aquest municipis no presenten pas una relació sencera de la seva evolució; però, malgrat aquestes absències, la visió demogràfica global queda completa. Aquest quadre permet apreciar els pobles que, en tot el que va de segle:

- han mantingut un ritme progressiu, amb unes oscil·lacions més o menys notables.
- els pobles que ostenten un ritme diferent abans i després de la guerra.
- els que es diferencien molt de l'índex de creixement global de la comarca, tant positivament com negativament.
- els pobles que, més o menys, han seguit el ritme marcat per la comarca.

No es tracta pas ara de fer una anàlisi de tots i cadascun dels pobles; ens interessa el conjunt en tant que ajuda a situar millor el nostre municipi. Les dades que apreciem en el quadre, ens confirmen que:

Municipis	1900-1910	1910-1920	1920-1930	1930-1940	1940-1950	1950-1960	1960-1970	1970-1975	Global
La Ametlla	7'8	10'2	21'	-0'4	-2'8	14'6	22'2	16'2	126'8
Aiguafreda	4'8	1'7	42'5	7'8	18'7	38'6	46'6	13'	350'4
Bigues i Riells	0'5	-3'2	3'3	7'1	6'5	-3'6	20'6	2'6	36'9
Campins	2'4	-0'6	-12'1	6'5	-9'6	-22'2	-11'2	-10'2	-47'1
Canovelles	-1'4	2'1	49'8	31'7	-5'1	385'1	166'2	29'2	3044'2
Canoves i Samalus	7'2	-3'9	-8'9	8'1	60'1	-14'1	-8'7	-3'9	-22'2
Cardedeu	9'	10'3	34'4	4'9	0'9	20'5	59'1	21'8	227'6
Castell de Sant Jordi	8'2	-2'5	11'8	15'7	14'4	4'4	12'8	5'7	45'5
Fogars de Monclús	-1'2	-4'9	-1'2	21'4	-27'2	-11'7	-38'4	-21'9	-65'2
Les Franqueses	7'6	6'9	-6'5	6'7	-0'6	15'7	113'6	33'9	294'
LA GARRIGA	22'3	12'5	28'3	8'5	4'1	17'7	54'2	21'5	337'2
Gualba	6'1	8'	9'4	6'1	-0'7	5'9	-0'4	-13'3	0'0
Montmany	2'	1'7	11'	12'1	4'2	7'	28'5	-3'4	78'8
Llinars	14'7	6'1	30'4	3'1	6'8	20'3	57'8	28'6	222'2
Llisá de Munt	2'3	5'7	7'7	9'4	-	-6'6	37'6	26'8	108'
Llisa de Vall	26'5	2'6	24'6	7'8	-1'6	-2'3	69'3	22'5	249'4
Martorelles	10'	10'3	0'2	8'2	0'3	39'8	96'4	23'1	373'2
Mollet	26'5	39'2	47'3	10'9	7'9	25'5	144'9	41'7	1252'4
Montmeló	-25'3	-2'6	-9'9	-27'	-10'3	-6'7	703'3	54'4	38'5
Montornés	-16'8	-13'3	-7'5	-7'5	-5'1	-6'1	592'7	18'	508'6
Montseny	4'	-3'8	-9'4	39'3	-23'6	-2'9	-22'7	-11'7	-36'1
Parets	20'5	5'	23'6	11'2	6'8	26'9	89'8	36'7	501'2
La Roca S. Antoni	10'8	-1'2	10'9	4'2	6'9	5'8	70'1	20'7	193'3
Vilamajor	8'3	12'3	10'6	11'9	-4'5	-0'1	13'7	3'3	72'1
S. Celoni	14'7	4'2	6'2	13'3	3'7	37'4	37'9	17'4	231'7
S. Esteve Palautord.	6'	7'9	3'3	5'3	-2'9	-3'1	13'3	2'8	36'
Sta. Eulalia Ronsana	5'9	14'1	1'9	11'	1'4	6'	47'3	15'	149'1
Sant Fost	14'4	16'6	65'6	16'5	40'9	69'9	34'8	10'3	283'4
S. Feliu de Codines	12'4	10'7	-4'5	0'4	3'7	11'7	10'9	4'5	29'2
Sta. Maria Palautord.	14'7	5'4	17'3	--	8'1	20'3	26'4	39'7	225'7
Sta. Maria Martorelles	--	--	--	9'4	-21'5	28'1	6'5	-1'2	13'8
S. Pere de Vilatorrada	6'7	8'4	2'7	10'4	-13'4	-17'2	-2'2	6'7	-16'9
S. Quirze Safaja	3'1	9'	1'4	24'5	-18'5	2'5	3'3	16'2	13'1
Tagamanent	1'1	7'4	-21'8	-9'7	18'2	413'4	-16'4	-27'9	-52'7
Villalba	14'6	12'2	-7'3	3'	--	-7'6	13'3	-3'3	-2'8
Vallromanes	--	--	--	--	-6'	-11'1	19'6	3'9	-2'5
FRANCLER	8'5	13'7	38'7	9'9	10'9	30'4	49'3	21'1	392'2
La Llagosta	--	--	--	--	--	--	442'1	56'3	747'5
COMARCA	9'2	6'5	19'8	8'6	3'	23'9	78'6	25'8	334'5

- a) La Garriga es va fer abans de la guerra: fins els anys 1930 els seus índexs de creixement són molt superiors als globals de la comarca.
- b) Fins i tot en la dècada dels anys 40 es manté superior a l'índex comarcal.
- c) En les dècades següents, malgrat que el municipi manté un ritme ascendent notable, no arriba mai a un índex de creixement com el de la comarca.
- d) Tot això fa pensar que l'evolució global en tot el que va de segle fins l'any 1975 (l'índex del qual és superior lleugerament al de la comarca), hi ha tingut una incidència notable el desenvolupament que el municipi va tenir a l'avant-guerra.

A continuació, els gràfics que segueixen intenten presentar l'evolució de la població de la comarca, dividint l'espai temporal en tres moments:

Gràfic nº 1, 1900-1930

Les principals característiques d'aquests anys són que comença un creixement negatiu a la part nord i de muntanya i que uns quants municipis superen la mitja de creixement comarcal, començant ja a perfilar el que serà la comarca del futur. Apareixen uns nuclis d'estiuieg (La Garriga, L'Ametlla i Cardedeu-Llinars) i també uns altres més industrials-urbans com Granollers-Mollet.

Gràfic nº 2, 1930-1940

La dècada de la guerra, deixen de créixer els pobles d'estiuoig i, en canvi, creixen els pobles rurals i de muntanya.

Gràfic nº 3, 1940-1973

Es reproduueix la fesomia d'abans de la guerra amb algunes comotacions molt rellevants:

- desapareix l'increment dels pobles d'èstiuiejants" i s'accentua fortament el despoblament rural,
- s'incrementa el poblament de les àrees industrials a la vega-da que es dibuixa el nucli de concentració demogràfica de la comarca.

Gràfic nº 4, 1900-1975

Resumeix l'evolució de tots i cadascun d'aquests municipis en aquests 75 anys estudiats.

1940-1975

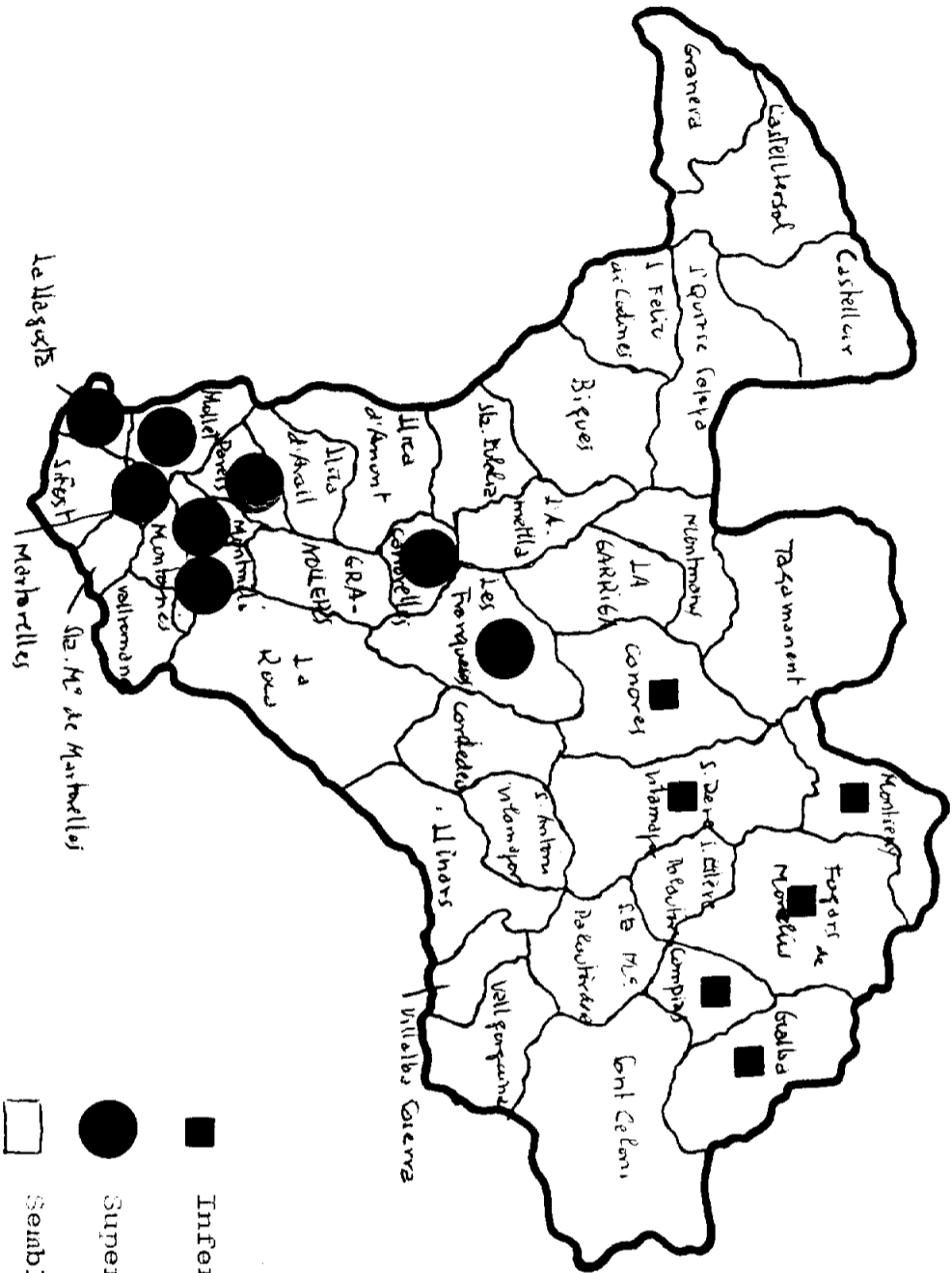
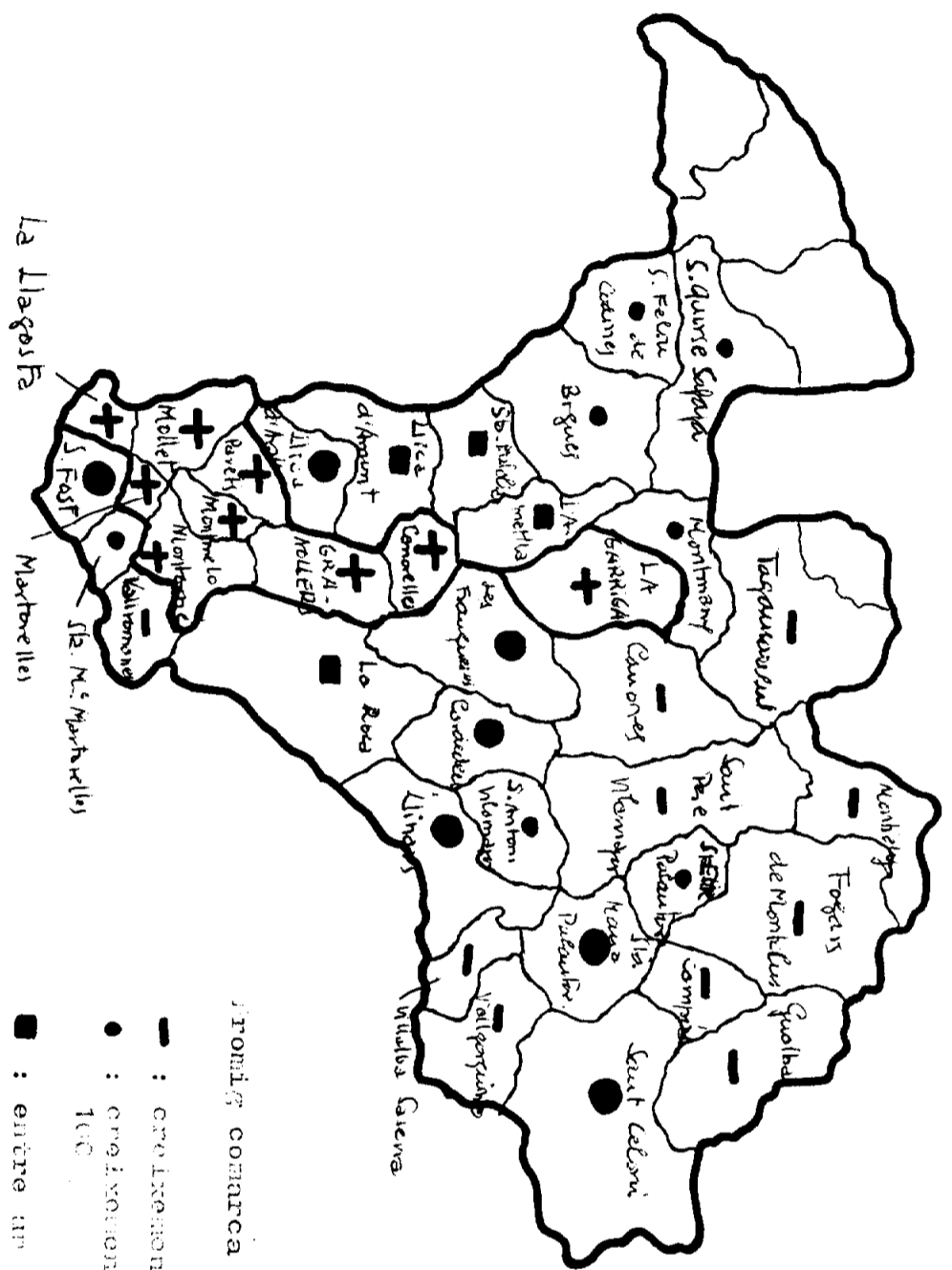

Figura 3

1900 - 1975

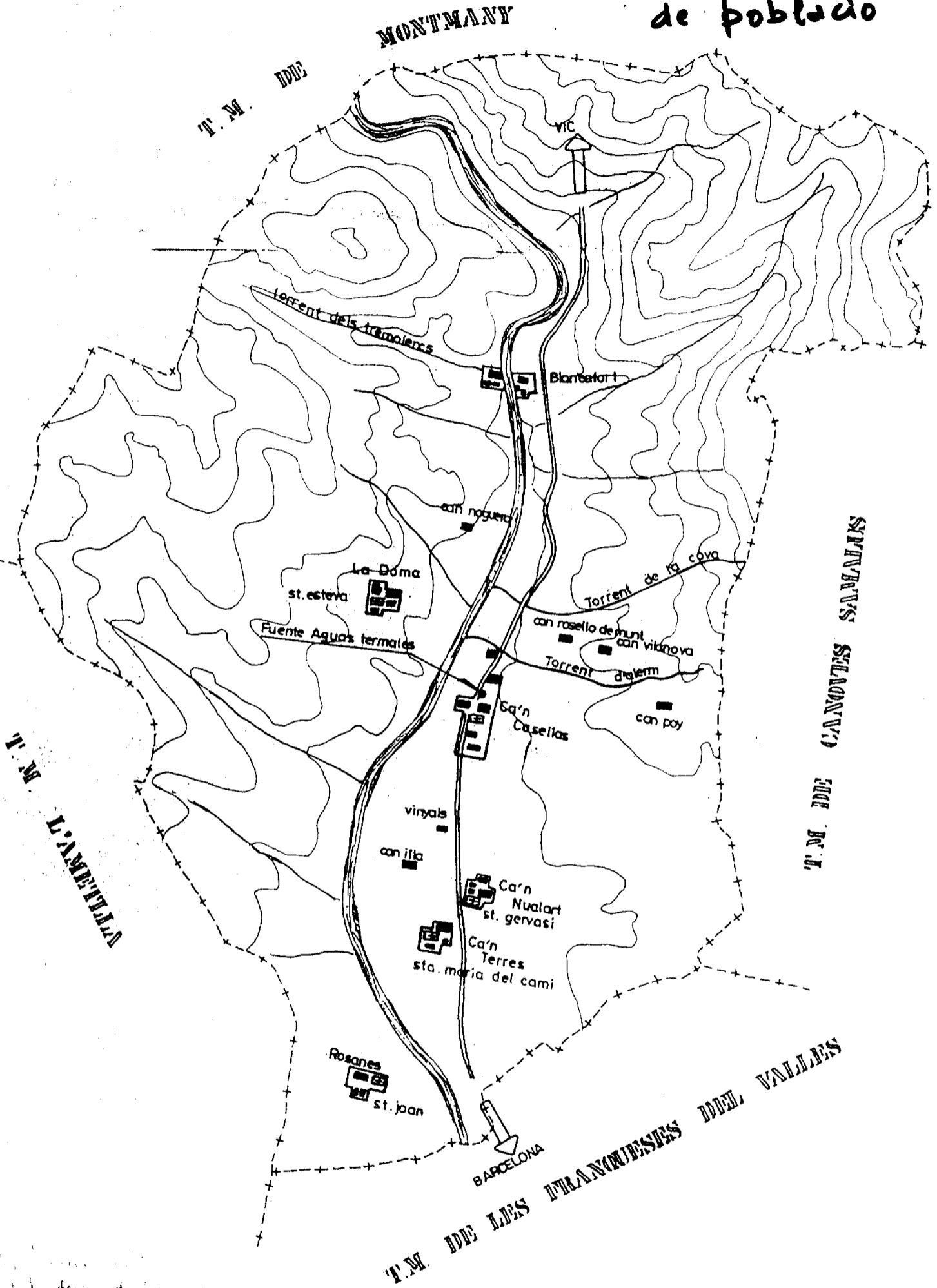
- Província de Girona - 1900/1975
- : creixement negatiu
 - : creixement entre un 1 i un 100
 - : entre un 1 i un 200
 - : entre un 201 i un 334
 - ✚ : creixement superior a 334
- : mitja de la comarca

FIGURA 4

22

N.º 1.

Primers nuclis de població

Mapa del desambigament

N: 2:

. Primeres cases
en el cami Vic-Barna

1500-1600

L'A DODONA
(ST. ESTEVA +)

CAMINO A L'A DODONA

'CORRENT'
DE LA COVA

'CORRENT'
D' ALBERNI

CAMINO A SAMAR

AGUAS TERMALES

CAN CASELLAS
(ST. MACARI +)

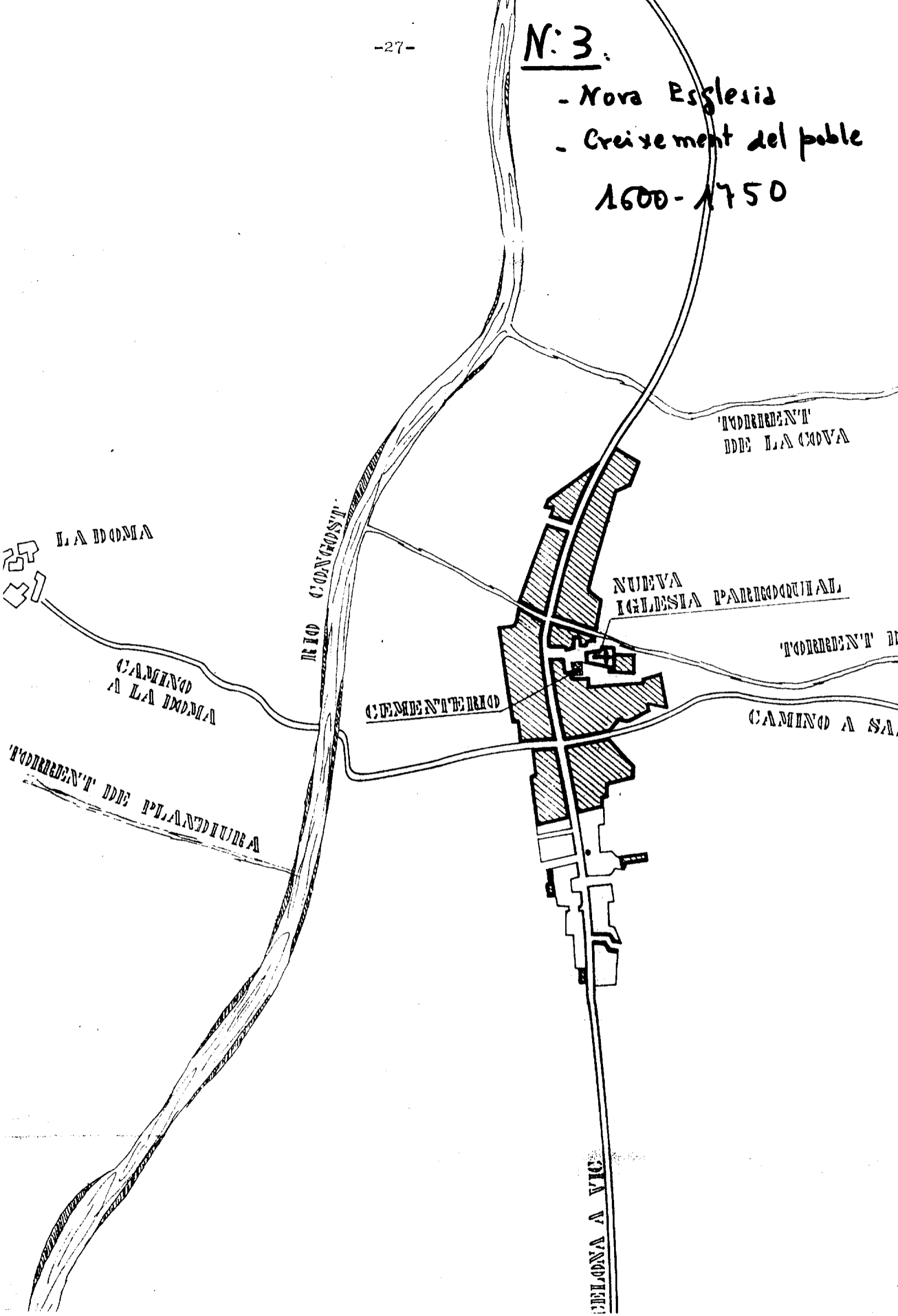
'CORRENT' DDE PL. ANDELLERAS

CAN NUALART
(ST. GERVAZI +)

N: 3.

- Nova Esglesia
- Creixement del poble
- 1600-1750

N

VILLA DONNA

VILLAGE OF LA DONNA

VILLAGE OF PLANDURA

RIO CONDOST

CARRUTERA BARCELONA A VIC

CARRUTERA NUEVA

CAMINO VIEJO

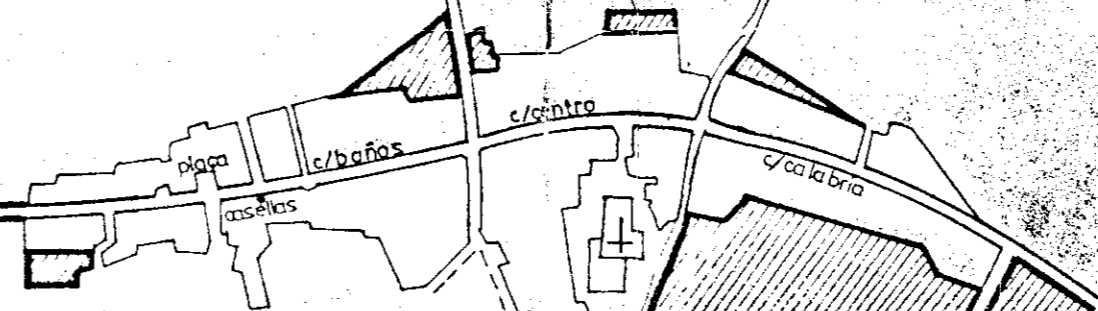
N.º 4.

Amibada del

Ferrocarril

1856-1875

FERROCARRIL BARCELONA A SAN JUAN DE LAS ABADESAS

CAN NUALNER

CAN TARRERS

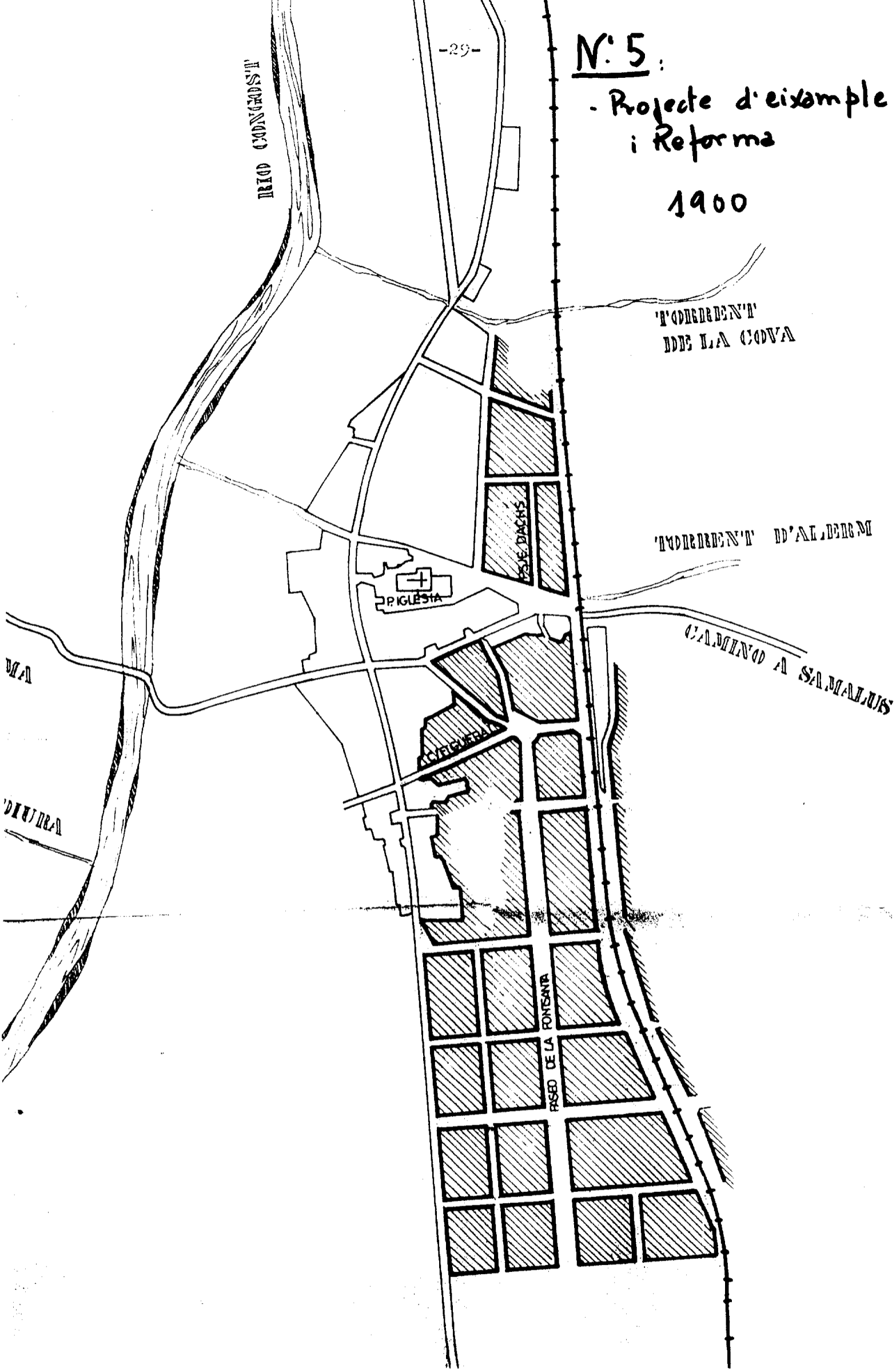
-28-

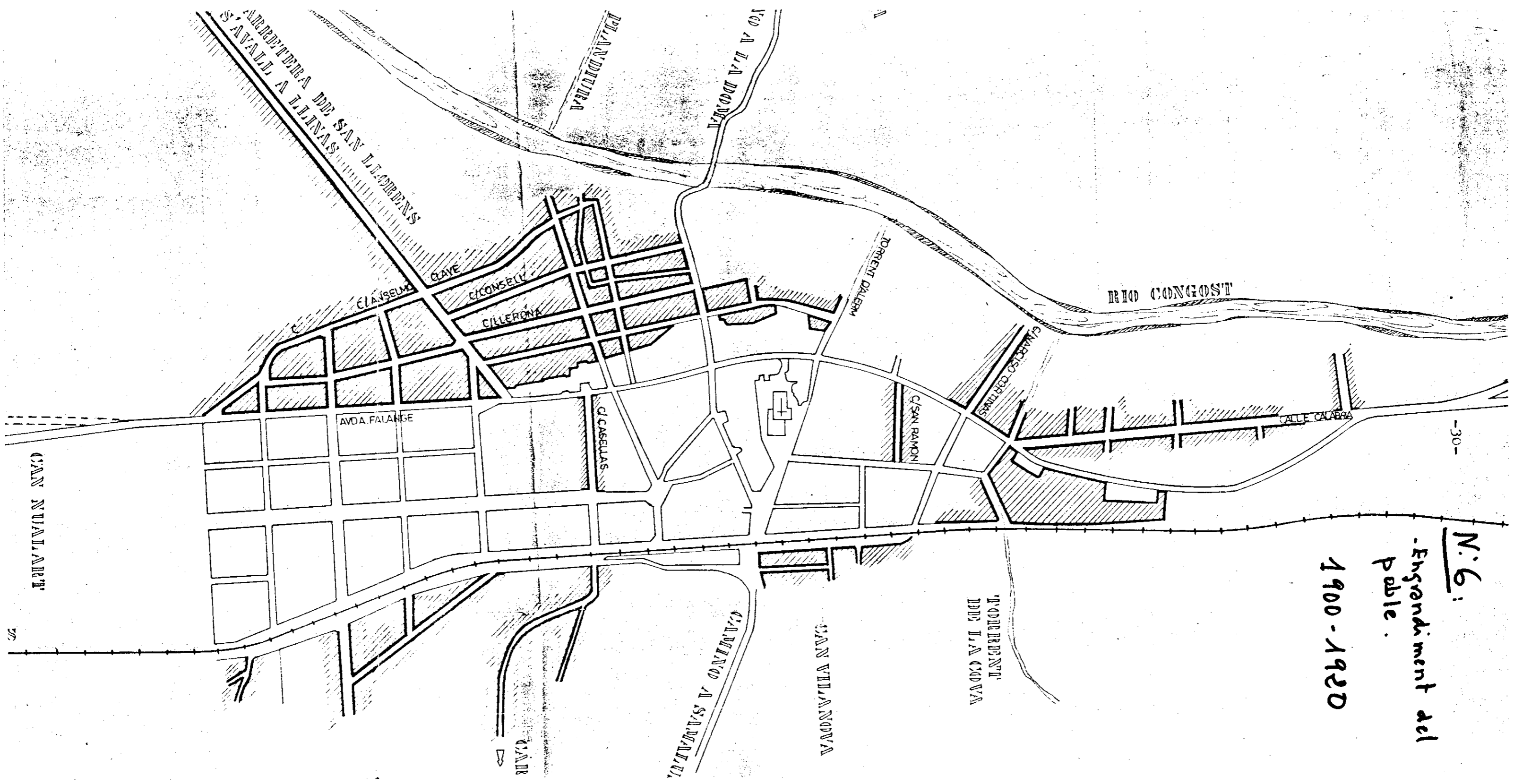
A BARCELONA

N: 5:

- Projecte d'exemple
i Reforma

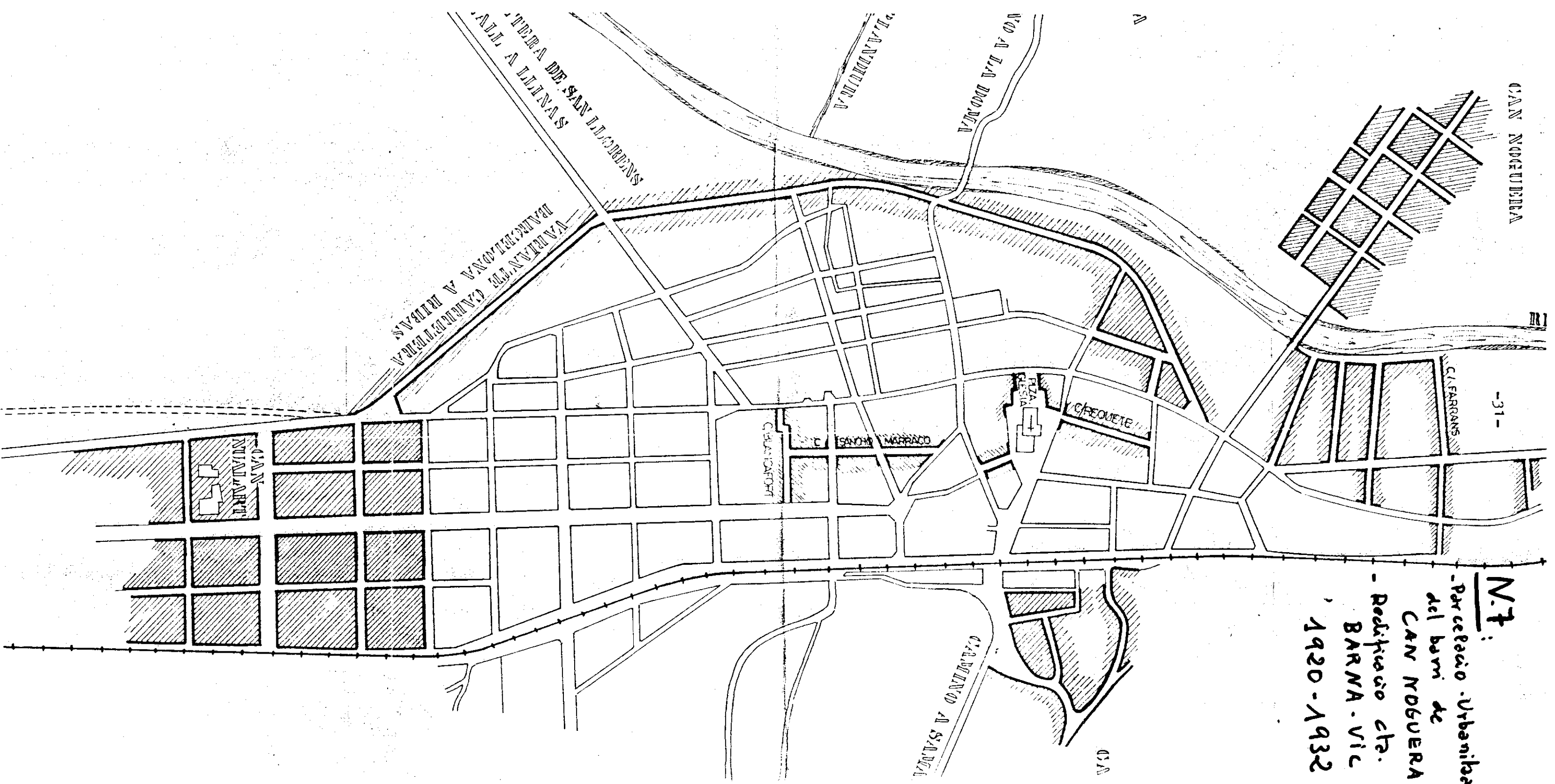
1900

-30-

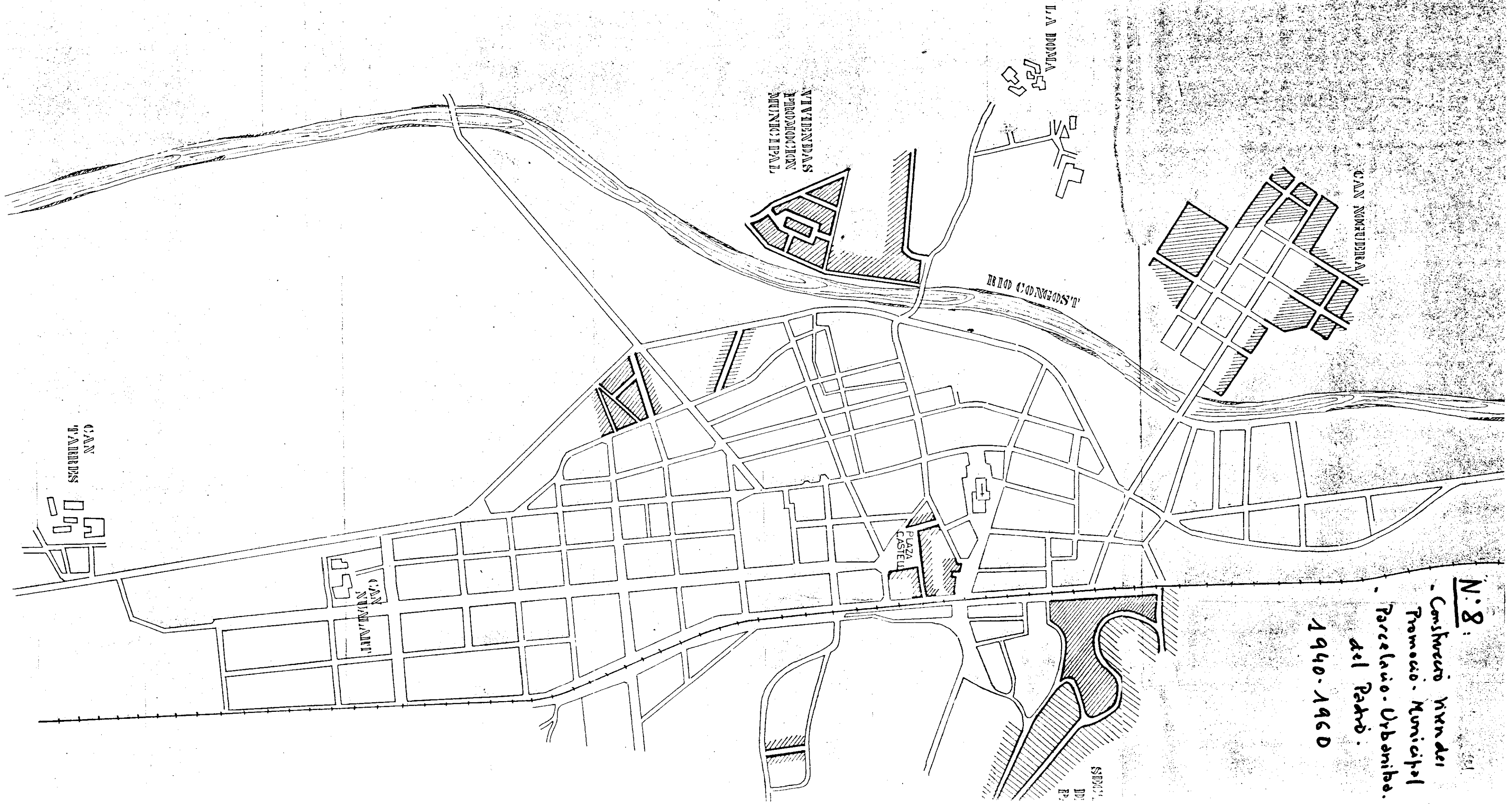
N.º 6:
-Enguandiment del
Poble.
1900-1920

CAN NOGUERA

-31-

N.º 7:
 - Parcelacio Urbaniza.
 del barri de
CAN NOGUERA
 - Rodificacio cta.
BARNA - VIC
 1920 - 1932

N: 8:
 Construcción y venta de
 Promoción Municipal
 Parcelario. Urbanismo.
 del País.
 1940-1960

CAN MONTUERA

LA DONNA

VIVIENDAS
 PROMOCION
 MUNICIPAL

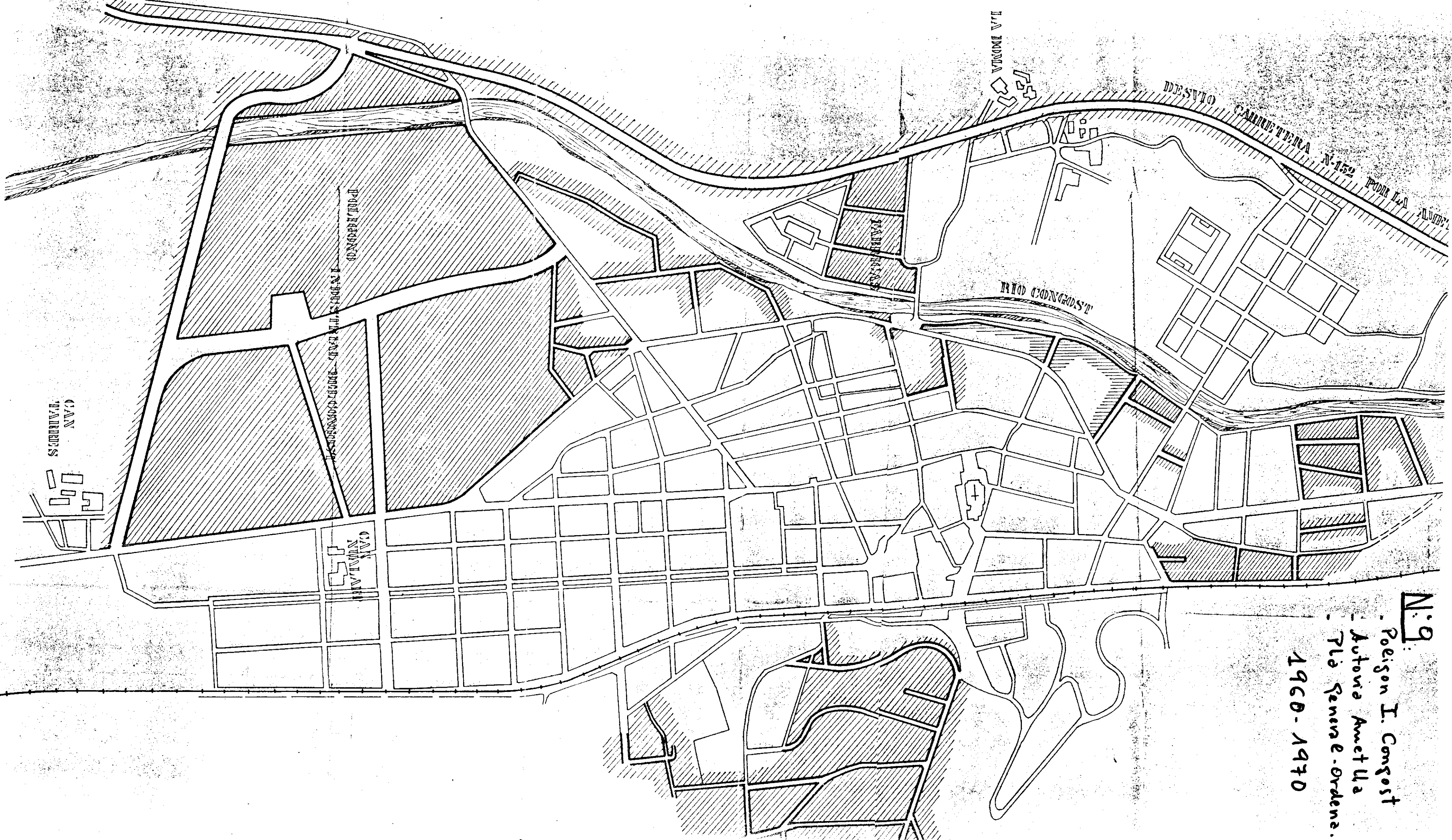
RIO CONGOSI

PLAZA
 CASTELL

CAN
 SAN JUAN

CAN
 JARDINES

SM
 DE
 PA

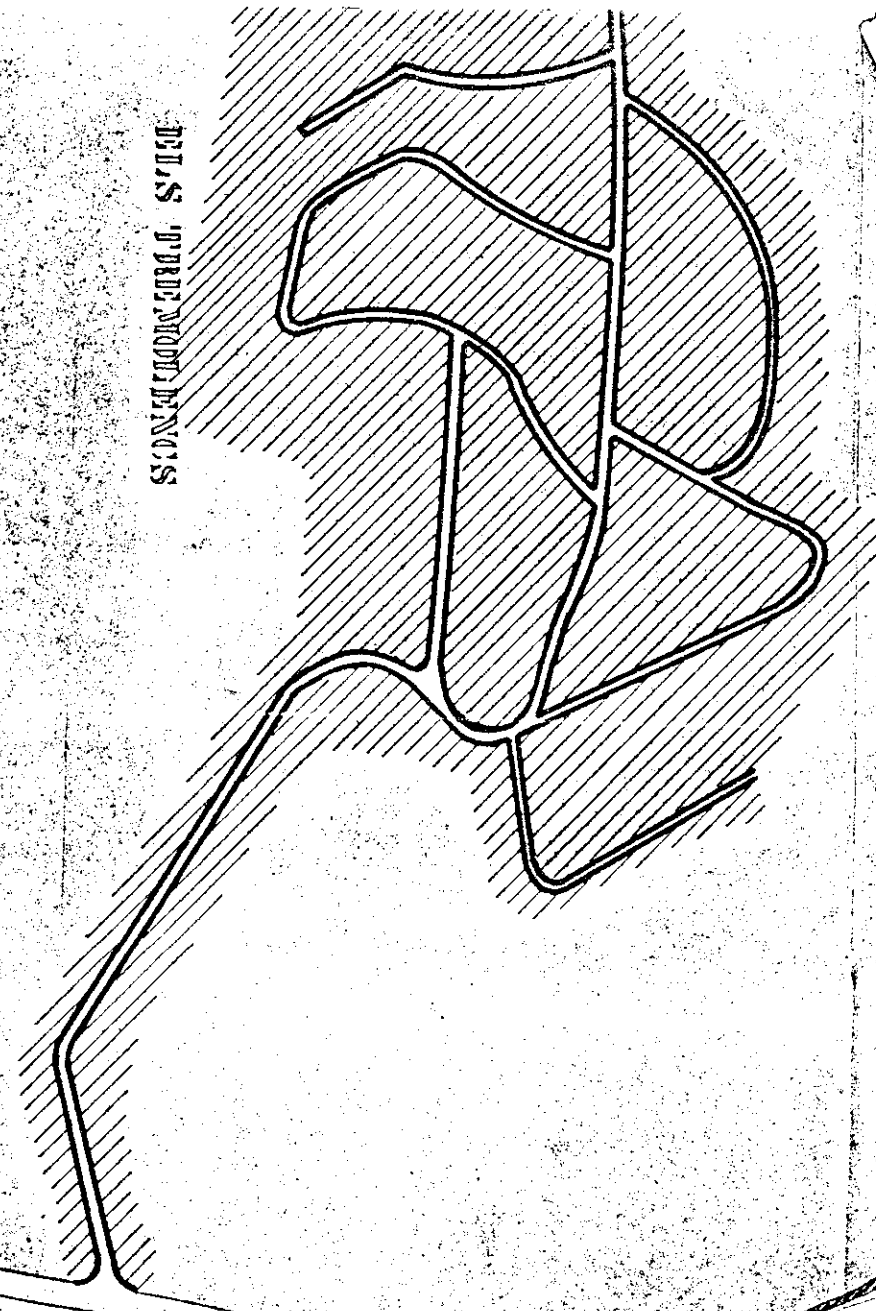

N: 9

- Prison I. Congost
- Autoria Ametlla
- Pla General-Ordens.

1960-1970

PLANS D'ORDENACIÓ DE VIL·LAVES

Nº 10: Plans d'ordenació de:

- Els Tremolens
- Can Vilanova (part act)
- Can Poi

1970-1979

2.3 L'anàlisi actual de la població de La Garriga

Fins ara hem vist l'evolució demogràfica del municipi dintre la comarca del Vallès Oriental; el que ha quedat en evidència és que hi ha hagut un procés ben concret i determinat que, comparativament, s'inscriu dintre d'una comarca dinàmica i evolutiva.

Ens interessa ara procedir a l'anàlisi de la demografia municipal amb l'única font informativa del padró municipal del 1975, havent fet el buidatge manual de la meitat de tota la informació que allà hi havia (fulla sí, fulla no). Creiem, malgrat tot, que tant la font informativa com el procés metodològic del buidatge esmentat, presenten unes garanties amb prou fiabilitat per ésser considerades totalment verídiques; estem plenament convençuts que els índexs globals no hauran pas variat tant. L'evolució del 1975 al 1979 ens ho demostra:

<u>Any</u>	<u>Nombre d'habitants</u>	<u>% increment</u>
1975	7.729	
1976	8.094	4'7
1977	8.374	3'4
1978	8.463	1'1
1979	8.455	<u>-0'1</u>
		9'1

Sembla insinuar-se una línia descendent de l'embalament de la població. Recordem que en el quinquenni 1970-1975, l'increment de La Garriga fou del 21'5 %; sembla que el 1975 marcà un sostre en el seu creixement.

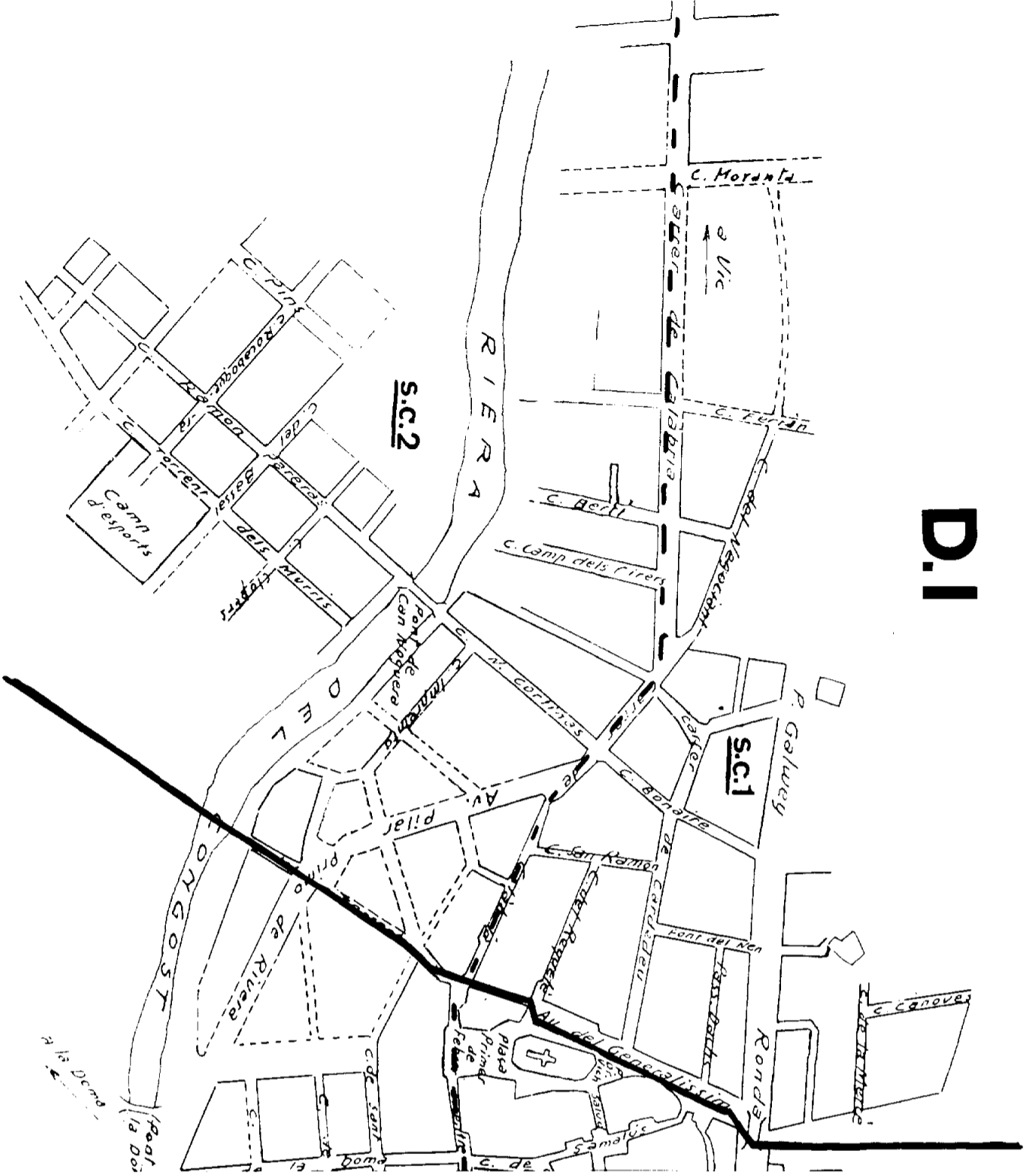
Pensem que aquesta situació reflexe la situació econòmica-social que és ben poc propícia al desenvolupament.

2.3.1 Distribució de la població

El mapa que presentem a la plana següent ens dona el marc urbanístic del casc urbà de La Garriga, junt amb la divisió administrativa del municipi. Aquesta sectorització, malgrat ésser molt circumstancial, és la que ens serveix de base per a l'anàlisi de la població.

La Garriga està integrada per dos districtes i cada un d'ells té dues seccions censals. La divisió dels districtes passa pel passeig dels Til·lers i travessa el carrer Calàbria fins arribar al riu. Cadascun d'aquests districtes queda partit en dues seccions per medi d'una línia que segueix tot el llarg del carrer Major (Calàbria, Banys....).

D.1

A manera de figura, podríem dir que el poble queda partit per una mena de creu; el pal vertical va de nord a sur i l'horizontal de l'est a l'oest.

La distribució dels habitants, en funció d'aquesta sectorització, és la següent:

<u>Districte I</u>	<u>Nombre</u>	<u>%</u>	
Secció censal 1	1.435	35'2	
Secció censal 2	2.647	64'8	
Total districte	4.082	100	(52'8 %)
<u>Districte II</u>			
Secció censal 1	1.369	37'5	
Secció censal 2	2.279	62'5	
Total districte	3.647	100	(47'2 %)
<u>Total</u>	<u>7.729</u>	<u>100</u>	

Per la primera aproximació per districtes, observem que en el primer, havent-hi un embalum quantitatiu més fort de població, és per altra banda el meys extens; la densificació, per tant, és més forta. Es aquí on s'hi troben el barri de Can Noguera, les "cases del secretari", els blocs de pisos del cap d'avall del carrer Negociant, etc.

El districte II, en canvi, engloba les zones del Passeig, d'El Padró, Can Poi, etc.

Si ens fixem amb les seccions censals, les característiques que ens presenta aquesta distribució són les següents:

-tant en l'un com l'altre districte, les seccions més poblades són les segones. Una clara divisió del poble s'obté tenint com a punt de referència el carrer Major: la part de llevant és la menys densificada (36'3 % del total de la població) que es corresponen amb les seccions primeres; la part de ponent és la més densificada (63'7 % de la població).

Aquesta primera aproximació ens dona ja una primera fesomia que, lentament, ha anat agafant el poble. En anàlisis posteriors podrem arribar fàcilment a valoracions més qualitatives.

2.3.2 Sexe i estat civil de la població

Procedirem sempre a l'anàlisi en base a la sectorització administrativa ja esmentada; creiem que les dimensions mesurables i identificables del nostre municipi, ens permeten fer-ho així.

L'estructura de la població per sexes és la següent:

	<u>Area</u>	<u>Homes</u>	<u>Dones</u>
D.I	Secció 1	46'- %	54'- %
	<u>Secció 2</u> _ _ _ _ _	<u>44'8</u> %	<u>55'2</u> %
	Total	45'3 %	54'7 %
D.II	Secció 1	49'8 %	50'2 %
	<u>Secció 2</u> _ _ _ _ _	<u>48'4</u> %	<u>51'6</u> %
	Total	49'- %	51'- %
<u>La Garriga</u>		<u>47'1</u> %	<u>52'9</u> %

A la província de Barcelona i referits al cens de 1970, la dicotomia sexual es presentava de la manera següent:

Província de Barcelona	48'4 %	51'6 %
------------------------	--------	--------

L'índex de feminitat és lleugerament superior a La Garriga. Malgrat que la dada és generalment esperable, senyalem aquesta abundància relativa superior de dones a La Garriga.

Si avaluem aquestes diferències per districte i secció censal, la diformitat encara se'ns apareix com més accentuada. En el districte I la diformitat arriba a 9 punts i és, per tant, aquest districte que marca sensiblement la diferència anteriorment senyalada.

Per altra banda, és també al districte I on trobem un alt percentatge de dones solteres: un 54 % dels solters són dones enfront d'un 46 % que són homes. No creiem pas que la presència del col·legi de monges i la residència justifiquin aquests punts de referència. No gosem portar la nostra inducció a anàlisis posteriors; potser ja n'hi ha prou per ara de constatar-lo, puix que determina un aspecte fonamental de la població.

La taula de la distribució de l'estat civil dels veïns de La Garriga és la següent:

	<u>Area</u>	<u>Solters</u>	<u>Casats</u>	<u>Vidus</u>	<u>Separats o divorciats</u>
D.I	Secció 1	45'- %	47'8 %	6'4 %	0'7 %
	<u>Secció 2</u> _ _ _ _ _	<u>46'1</u>	<u>48'8</u>	<u>4'7</u>	<u>0'3</u>
	Total	45'7	48'4	5'3	0'4
D.II	Secció 1	42'5	51'-	6'3	0'1
	<u>Secció 2</u> _ _ _ _ _	<u>45'8</u>	<u>48'8</u>	<u>4'9</u>	<u>0'4</u>
	Total	44'5	49'6	5'4	0'3
<u>La Garriga</u>		<u>45'2</u>	<u>49'-</u>	<u>5'-</u>	<u>0'4</u>

A part de l'observació anteriorment feta, no ens sembla pas que puguem treure massa conclusions definitives d'aquestes petites diferències.

2.3.3 L'edat de la població

La incidència d'aquesta variable sobre els equipaments i el futur de la població és extraordinàriament notable; d'aquí l'interès d'ésser analitzada.

El primer pas, serà de disposar d'un quadre general de la població que permeti una visió global del conjunt; la pauta serà evidentment la divisió administrativa.

El segon pas consistirà en l'estudi de les piràmides d'edat que permetin una llambregada ràpida als grups d'edat de la població de La Garriga.

El quadre de la plana següent, sintetitza la informació globalitzada de la població, amb intervals de cinc anys i desagregada per districtes i seccions censals de residència. I el de l'altra plana ens dóna la imatge gràfica de la piràmide d'edats, sense tenir compte de la distribució d'aquesta població en l'espai.

D'ambdós distribucions, el quadre i la piràmide, podem induir tres característiques que són definitòries de la població de La Garriga:

i/ L'existència d'un estrat de població de més de 65 anys amb un pes relatiu molt important. Això té una relació directa amb l'anàlisi de l'evolució demogràfica de La Garriga quan constatarem que aquest municipi s'havia desenvolupat i consolidat durant les primeres dècades d'aquest segle.

ii/ Hi ha, per altra banda, un trencament important en l'estructura de la població per edats: es tracta del grup comprès a l'interval entre 35 i 39 anys. Es correspon als nascuts durant la nostra guerra civil i és en aquest interval on s'altera d'una manera sobtada la dinàmica de la població. El fenomen demogràfic de La Garriga durant els tres anys de guerra és digne d'un estudi pormenoritzat i particular ja que, segons fonts molt fidedignes la població durant aquests anys va arribar a cotes extraordinàriament elevades; entorn dels 12.000 habitants.

iii/ Aquest trencament provocat per la guerra civil queda totalment superat pels efluvis migratoris que, en curt espai de temps, sol.lidifiquen la població i l'hi retornen una certa consistència en la base.

A partir d'aquesta visió global, com a marc de referència, sectoritzarem la població a nivell dels districtes i les seccions censals

Grups d'edats	Jeecció I				Districte I				Districte II				La Garriga	
	H	D	H	D	H	D	H	D	H	D	H	D	H	D
0 - 4	8'11	7'15	9'19	10'11	9'13	9'11	5'13	7'18	11'13	12'18	9'1-10'19	9'12	10'1-	
5 - 10	8'16	8'12	10'17	9'14	10'1-	8'19	9'16	5'1-	10'16	8'18	10'12	7'14	10'11	8'12
11 - 14	8'11	8'1-	8'11	8'19	8'11	8'16	8'12	7'15	7'12	8'1-	7'16	7'18	7'18	8'12
15 - 19	8'19	9'1-	7'17	10'11	8'12	9'17	8'14	5'18	7'19	7'11	8'11	6'17	8'12	8'13
20 - 24	8'11	7'1-	6'16	6'16	7'11	6'17	11'1-	7'15	7'14	5'13	8'18	6'11	7'19	6'15
25 - 29	7'18	6'1-	7'19	6'13	7'18	6'12	6'12	5'18	9'13	9'11	8'11	7'19	8'1-	7'1-
30 - 34	5'18	6'15	7'14	6'16	6'18	6'15	5'16	7'12	8'13	8'13	7'13	7'19	7'1-	7'12
35 - 39	3'14	3'12	5'15	4'18	4'18	4'12	4'12	4'12	5'13	4'13	4'19	4'13	4'18	4'13
40 - 44	5'18	6'15	8'14	9'12	7'14	8'12	5'16	4'12	7'19	6'16	7'11	5'17	7'13	7'11
45 - 49	7'15	7'15	6'15	5'11	6'18	6'1-	5'16	7'18	6'17	5'11	6'13	6'11	6'16	6'11
50 - 54	9'12	5'17	5'17	4'15	6'19	5'1-	7'19	7'13	3'15	4'13	5'12	5'14	6'11	5'12
55 - 59	3'17	6'15	2'15	5'16	3'1-	5'19	6'17	8'17	3'12	5'16	4'16	6'18	3'17	6'13
60 - 64	3'14	3'1-	4'12	3'17	4'1-	3'14	4'12	5'1-	3'15	3'11	3'18	3'18	3'19	3'16
+ 65	11'13	15'12	8'15	8'17	9'15	11'11	11'13	15'19	7'16	11'13	9'1-	13'1-	9'13	12'1-

100 %

per a determinar més acuradament les característiques pròpies d'aquesta variable de l'edat en cadascuna d'aquestes àrees del poble.

Diem, però abans de tot, que no s'aprecien notables diferències a partir de les quals es pugui definir una àrea amb característiques totalment diferenciades de les de la globalitat del municipi. Cal tenir compte que l'univers que analitzem és força limitat i d'una xifra poc voluminosa i, per tant, la detectació d'unes àrees diferenciades és possible només en base a una sectorització molt petita d'aquest univers; aquestes grans àrees que són els districtes es demarcaran molt poc de la perspectiva general. Tot això cal tenir-ho més present encara tractant-se de la variable de les edats.

Pel que fa als districtes, destaquem aquestes característiques:

-al districte primer es dóna un predomini accentuat en els grups d'edat entre 15-19 anys i 40-44 anys a la distribució de les dones. Per altra banda, hi ha un recessió demogràfica als de 0-4 anys i de més de 65 anys. En general, a la columna dels homes l'homogeneïtat entre districte i municipi és més forta.

-al districte segon continua l'homogeneïtat per part dels homes i, en canvi, pel que fa a les dones, les diferències s'observen en els mateixos grups d'edat; però amb signe diferent: els que en el districte primer superen l'índex del municipi, ara estan per sota, i els que són més baixos en el primer, ara són més elevats.

Els gràfics de la plana següent poden il·lustrar aquestes reflexions.

Pel que fa a les seccions censals, trobem unes connotacions que, sense ésser exclusivistes, caracteritzen cadascuna de les àrees delimitades. La identificació de les diferències respectives seria més rica encara si la informació fos desagregada per paquets d'il·les com unitat comptable fonamental; però, malgrat tot, ens podem permetre de llegir el següent:

-la secció censal 1 del districte I (Avinguda dels Til·lers, carrers Major, Calàbria i via del tren) ens dóna uns índexs que es desapareixen en els grups de més de 65 anys, el que és signe inequívoc de la presència de persones d'edat avançada.

Encara que no sigui pas amb la mateixa força, observem el mateix fenomen a la secció 1 del districte II, malgrat que en aquesta, a més, trobem que es dispara, pel que fa als homes, el grup entre 20 i 24 anys.

Una cosa ens sembla extraordinàriament evident: les seccions censals primeres acumulen a bastament la població vella, mentre les segones donen els índexs més alts de població jove.

Els gràfics de la plana següent pretenen donar raó d'aquestes diferències.

2.3.4 L'origen o naturalesa de la població

Ja hem vist precedentment que un fet que ha estat rellevant a La Garriga és el creixement ràpid a partir dels anys 1960 i que nosaltres hem interpretat com una conseqüència de la immigració. Anem a veure fins a quin punt és veritat i l'origen d'aquesta població immigrada.

Les dades del padró de 1975 ens donen la informació següent:

<u>Lloc d'origen</u>	<u>Districte I</u>			<u>Districte II</u>			<u>Total</u>
	<u>Sec 1</u>	<u>Sec 2</u>	<u>Total</u>	<u>Sec 1</u>	<u>Sec 2</u>	<u>Total</u>	
Prov. Barcelona	63'9	54'6	57'9	64'3	62'-	64'4	61'-
Catalunya	4'1	8'1	8'5	7'-	4'1	5'2	4'3
Països catalans	0'9	0'7	0'8	0'3	0'5	0'4	0'6
Andalusia	18'3	29'7	25'6	13'-	21'8	18'5	22'3
Extremadura	5'6	4'7	5'-	2'8	4'3	3'8	4'4
Castella-Lleó	2'-	1'8	1'9	1'5	2'2	2'-	1'9
Múrcia	1'5	0'6	0'9	0'3	0'7	0'6	0'7
Galícia	0'9	2'6	2'-	2'2	0'6	1'2	1'7
País Basc	0'9	-	0'3	0'3	0'6	0'5	0'4
Aragó	1'1	1'2	1'1	4'1	1'9	2'7	1'9
Altres	0'1	0'9	0'6	0'1	0'9	0'6	0'6
TOTAL							100 %

Globalitzant tota aquesta complexa taula en una síntesi dicotòmica en funció del que podríem dir-ne "catalanitat per raó d'origen", ens trobem que:

(prov. Barcelona)

catalans.....	65'9 %	52 % (any 1965)
no-catalans.....	34'1	48 %

Si relacionem aquests percentatges globals amb els parcials respectius dels districtes i les seccions censals, es van definint unes àrees molt clares respecte la variable origen:

i/ El districte I és el que ha anat acollint la gran part de la població immigrada.

ii/ Podem encara perfilar més la divisió del municipi que és

pel que respecta a la variable naturalesa de la població, puix que, efectivament, aquests migrants han anat fent un assentament al que és la part baixa del municipi -entre el carrer Major i el riu Congost- que es correspon amb les seccions censals segones de cadascun dels districtes.

iii/ Si considerem ara els diversos llocs d'origen, es veu clarament que només hi ha una regió que tingui una certa relevància: Andalusia (el 22'3 % dels veïns de La Garriga són andalusos). Aquesta regió acumula el 67 % de tota la immigració de La Garriga i, per ordre d'importància, el segueix Extremadura amb el 12 %. La resta es troba molt desprovist de significació, despujant potser les Castelles, Galícia i Aragó amb un 3 % cada regió.

El quadre que segueix intenta recopilar tot el que acabem de dir:

<u>Area</u>	<u>% catalans</u>
Districte I.....	62'2
Secció 1	68'9
Secció 2	58'4
Districte II.....	70'-
Secció 1	71'6
Secció 2	66'6
La Garriga.....	65'9

Aquestes dades les expressem de manera gràfica a la plana següent on les àrees geogràfiques en les que s'hi ha anat assentant la migració recent queden molt ben definides. Tot plegat, dona la impressió d'unes sectoritzacions qualitatives del municipi; l'ordenació del territori obeeix inexorablement a les regles del joc de la societat en la que vivim i aquestes lleis van distribuïnt les persones en el seu lloc dins l'espai urbà i la determinació última d'aquesta distribució és, en definitiva, l'estatus social de pertinença.

La segregació urbana que el sistema socio-econòmic genera, no ajuda de cap de les maneres a la integració i formació d'una sola comunitat; cal ésser conscients del risc possible de l'existència de dues comunitats dins el mateix poble.

I, quant d'aquests catalans són veritablement garriguencs? Segons les dades del padró del 1975, l'índex de garriguencs és de 55'7 %. Hi ha certament la possibilitat que persones nascudes a Barcelona o a Granollers no constin com a fills de La Garriga; això es confirma pels elevats índexs de persones que consten originaris de Granollers (22'- %) i de Barcelona (11'2 %).

2.3.5 Any d'arribada de la població immigrada

Cal veure els períodes claus de l'assentament de la població a La Garriga. Els veïns nou-vinguts a la població, situen el seu aterratge a La Garriga de la manera següent:

<u>Període d'arribada</u>	<u>% població immigrada</u>
Abans del 1930	5'-
1930 - 1939	4'9
1940 - 1949	5'-
1950 - 1959	12'5
1960 - 1969	37'3
1970 - 1975	35'3

L'especificitat d'aquesta taula ens confirma força coses que ja havíem, en certa manera, intuït:

i/ Van veure anteriorment que el creixement de La Garriga, dintre la comarca del Vallès Oriental, a l'avant-guerra havia estat molt important. La taula precedent, en canvi, ens fa veure que la importància relativa d'aquella migració no fou, dintre del municipi, d'un esbalum extraordinari. Es correspon perfectament a una immigració interna de la mateixa comarca o de les comarques veïnes que trobarà a La Garriga el treball i els mitjans per a viure.

ii/ L'època de la guerra i la post-guerra, La Garriga manté encara un cert ritme en el seu efluvi migratori. Tenim notícia que durant el període 1936-1939 l'increment del municipi fou notori i, malgrat que els fets del 1939 van obligar a marxar molta gent de la població, és molt probable que una part de la mateixa es quedés a viure al municipi. Es troben a La Garriga encara cognoms "espanyols" que responen a persones integrades a la vida catalana a tots els nivells: parla, costums, etc.

iii/ A partir dels anys 1960, el municipi participa també com a receptor de tot el "boom" migratori que suposaren els anys dels plans de desenvolupament, els governs tecnocràtics del franquisme, etc. Tal dir, malgrat tot, que aquest "boom" es pateix a La Garriga amb un cert retràs, puix que, mentre a Barcelona s'observa una certa devallada a partir dels anys 70, al nostre municipi el quinquenni 70-75 presenta quasi el mateix índex que el quinquenni precedent.

Això no ens permet pas dir que, a partir del 1975 aquesta línia ascendent hagi seguit la mateixa progressió; precisament les dades que hem aportat al començament del capítol indiquen molt clarament

una tendència acusada i progressiva a la regressió a partir del 1975. No hi ha pas cap dubte que, dintre les seves pròpies dimensions i peculiaritats, La Garriga ha entrat dintre la dinàmica de la gran àrea industrialitzada de Barcelona.

2.3.6 El nivell d'instrucció de la població

Es tracta de veure, de la manera més objectiva possible, els nivells d'instrucció assolits pels veïns de La Garriga. Una matització és necessària: partim de les dades del padró del 1975; això podria portar a judicis apriorístics per causa d'un desfassament si es tractés de la globalitat de la població.

Incidim aquí i ara, exclussiva i únicament, en la població més gran de 15 anys, edat en la que normalment s'ha acabat ja l'ensenyament primari i obligatori. Es precisament per aquest motiu que pensem que els nostres índexs tindran un marge d'error quasi nul, a la vegada que ens poden donar una fesomia de la cultura-instructiva (per a dir-ho d'alguna manera) rebuda. La classificació per a aquesta anàlisi ens ve donada per la mateixa estructura de l'ensenyament i, per tant, l'agrupació serà així:

- els analfabets totals: les persones que no saben ni llegir ni escriure.
- els que han fet els estudis primaris incomplets: el cas típic de les persones que, per les causes que sigui, només han pogut assistir parcialment a l'escola.
- els que tenen estudis primaris: prescindint de l'època en que han estat cursats.
- els qui han fet estudis mitjans i superiors: desglossats en batxillerat superior, estudis professionals, pèrits o similars i superiors o universitaris.

La distribució global d'aquestes quatre grans variables se'ns presenta així:

Analfabets	3'9 %
Primaris incomplets	17'2
Primaris	73'6
Mitjans i Superiors	<u>5'3</u>
	100

A la província de Barcelona, per a l'any 1970 i referit l'índex a la població de més de 10 anys, aquest índex d'analfabetisme es situava a un 6'2 % (1). Intentant afinar més la dada, se'ns una

(1) C.I.D.C., Cataluña en cifras, Barcelona, 1973

informació elaborada pel Servei d'Educació Permanent dels Treballadors (S.E.P.T.), l'índex d'analfabetisme a la comarca del Vallès Oriental l'any 1975 es situava a un 8'1 % per a la població més gran de 25 anys; això fa que La Garriga quedi situada en un lloc de privilegi dintre el context comarcal.

Per a tenir més base comparativa, vegem els índexs d'analfabetisme d'altres poblacions, prenent la mateixa font del SPT que es basa, com hem dit, en el padró del 1975. Malgrat tot, cal tenir compte que la relació que segueix afecta a poblacions de més de 20.000 habitants, el que suposa ja un clima de població més urbana amb tota la problemàtica diferencial que comporta.

<u>poblacions</u>	<u>% analfabetisme (majors 25 anys)</u>
Mollet del Vallès	4'8
Granollers	4'3
Vic	3'5
Panlleu	6'9
Berga	8
Sant Cugat	3'2
La Garriga	3'9

Malgrat l'heterogeneïtat de les poblacions esmentades, queda clar que La Garriga, malgrat no entri plenament dintre les grans taques d'analfabetisme, no s'espapa pas del problema. No estem pas parlant de l'analfabetisme de les persones molt grans, sinó d'un analfabetisme que afecta directament als adults.

Fassem ara a veure com es distribueix l'analfabetisme en el poble. Incloïm en el quadre que segueix els qui han cursat la primària incompleta; puix que és prou difícil sovint valorar fins a quin punt la primària incompleta no sigui veritable analfabetisme (?).

	<u>Districte I</u>						<u>Districte II</u>						<u>Total</u>	
	<u>Sec 1</u>		<u>Sec 2</u>		<u>Total</u>		<u>Sec 1</u>		<u>Sec 2</u>		<u>Total</u>		<u>H</u>	<u>D</u>
	<u>H</u>	<u>D</u>	<u>H</u>	<u>D</u>	<u>H</u>	<u>D</u>	<u>H</u>	<u>D</u>	<u>H</u>	<u>D</u>	<u>H</u>	<u>D</u>		
Analfabets	4	6	3	5	3	6	2	4	2	5	2	5	3	5
Prim.Incompl.	20	23	15	16	17	19	17	20	13	17	15	18	16	19

Evidentment, les àrees més afectades per la pobresa cultural són les seccions censals primeres de cadascun dels dos districtes; àrees on les que hi hem detectat també els índexs més forts de gent gran.

Si tenim compte de la divisió a nivell de districtes, al problema afecta d'una manera rellevant al districte primer i es correspon així mateix amb els índexs més elevats d'immigració. Així, doncs,

ambdues constatacions ens porten de la mà a pensar que, entre les moltes variables que intervenen en el fet de la pobresa cultural, almenys aquestes dues són certes i comprovades: l'edat i el fet migratori.

...

...

Considerem ara l'altre extrem de l'escala pel que fa al nivell d'instrucció; és a dir, les persones que han assolit els estudis secundaris i superiors.

La primera constatació que cal fer al respecte és que l'índex dels qui han assolit aquests nivells (5'3 %) és més elevat que els que encara són analfabets (3'9 %); malgrat tot, no s'ha de caure en optimismes fàcils del fet que, entre aquests darrers, caldria afegir els qui no han acabat amb els seus estudis de primària.

Segons el padró del 1975, hi ha 287 persones a La Garriga, més grans de 18 anys, que han anat més enllà dels estudis primaris. La distribució dels estudis migs o superiors realitzats és la següent:

<u>estudis assolits</u>	<u>Absolut</u>	<u>%</u>
formació professional	58	20'2
batxillerat superior	122	42'5
perits o similars	60	20'9
superiors o universitaris	<u>47</u>	<u>16'4</u>
	287	100

Segons aquesta distribució, la gradació és ben clara: els esforços de les famílies s'han aturat majoritàriament en el batxillerat superior, que permet obrir algunes portes de cara a professions no manuals. La formació professional o els peritatges vénen a continuació; estudis que permeten manualment o tècnica acaronar la il·lusió d'una millor col·locació. Finalment, diem que el percentatge més baix l'ostenta la variable estudis superiors; les característiques selectives de l'estructura docent del nostre país condicionen seriosament l'accés a aquesta mena d'estudis.

Si tenim compte de la divisió administrativa que ens està servint de pauta d'anàlisi, hem de dir que el més ben qualificat és el segon districte, que supera àmpliament els índexs respectius del municipi en formació universitària, peritatges o batxillerat superior. Només la formació professional adquireix una certa importància al districte primer, on coincideix amb els índexs més elevats d'analfabetisme

i d'estudis primaris incomplets.

El quadre que segueix vol donar fe d'aquestes diferències:

<u>estudis assolits</u>	<u>Districte I</u>	<u>Districte II</u>	<u>La Garriga</u>
formació professional	1'1 %	1'1 %	1'1 %
batxillerat superior	1'8	2'7	2'2
pèrits o similars	0'6	1'7	1'1
superiors o univ.	0'4	1'4	0'9
	<u>3'9</u>	<u>6'8</u>	<u>5'3</u>

Aquestes dades són un element qualitatiu més a tenir en compte a l'hora de valorar la realitat del poble.

2.3.7 La població activa. Situació laboral i grups professionals

Si tenim compte de l'embalum de la població activa comparada amb la província de Barcelona, tenim la relació següent:

	<u>Província de Barcelona (1)</u>	<u>La Garriga</u>
població activa	39 %	40'3 %
classes passives	61	59'7
	<u>100</u>	<u>100</u>

Com es pot observar, és lleugerament superior l'índex de població econòmicament activa a la Garriga. Pel que fa, per exemple, a la ciutat de Barcelona, per l'any 1978, la població activa era de l'ordre del 45'4 %. Tot plegat, ens permet dir que l'índex de la població activa a La Garriga, és relativament alt.

I quina és la situació laboral del poble de La Garriga? Heus aquí la relació sempre segons el padró del 1975:

<u>situació laboral</u>	<u>%</u>
Depleat	37'9
Parat	1'1
Servei militar	1'4
Població activa	40'3 %
Retirat o jubilat	8'8
Rentiste	0'3
Estudiant	28'7
Feines de casa	21'8
Població no activa	59'7 %

La sectorització tenint compte de la divisió administrativa, dona

(1) CIBC, Cataluña en cifras, Barcelona, 1973

com era ben esperable una presència més forta de població activa a les seccions censals del districte primer; arriba a una proporció del 42'5 %. El districte segon, en canvi, treu un índex de 62'8 % de població passiva, incidint majoritàriament en el sector social dels estudiants o escolars (30 %, mentre la població global dona 28 %) i també en els jubilats.

...

...

Un aspecte molt important a tenir en compte dins la població activa és la que fa referència al treball femení. Hi cal dir com aquesta qüestió presenta greus dificultats pel caràcter deficitari de tota informació que afecti al treball de la dona: són moltes les dones que treballen fent una tasca considerada "subsidiària" i que no està censat enlloc (feines per les cases, ajudar al treball de la botiga, etc.). Som conscients plenament que la informació que disposem no té pas unes garanties que aquesta mena de funcions siguin veritablement censades; l'hem de considerar, per tant, una bona aproximació a la realitat.

La població activa, en funció del sexe, es distribueix així:

Homes.....	80'3 %
Dones.....	19'7 %

Per a la ciutat de Barcelona i per l'any 1978, la proporció del treball femení era de 27'2 %; les diferències són, consegüentment, molt notables i fan pensar que el paper de la dona en un context social més rural i, per tant, menys condicionada per l'activitat laboral, pot tenir una incidència comunitària molt més rellevant.

El districte primer de La Garriga treu una proporció de treball femení molt més gran (21'7 %, sobre el 17'6 % del districte segon). Anotem aquesta diferència com una dada il·lustrativa d'una diferència que, si es té compte del que dèiem suara, pot tenir una importància relativa molt gran.

...

...

Val la pena també que ens aturem una mica en el problema de l'atur laboral. El padró del 1975 ens parla de 76 parats que representen el 2'4 % de la població activa. Ni cal dir com, aquí també, ens movem en un terreny que pot ésser ple d'incorreccions: la data mateixa del padró, la no exactitud de la informació al moment d'omplir la fulla, etc.

Sigui com sigui, actualment els percentatges de l'atur s'han disparat considerablement. Fent una simple apreciació, si apliquem els índexs del 10 % que, segons l'INE, ja s'ha sobrepassat, hi hau-

rien a La Garriga 320 parats. Veure realment la possibilitat de posta al dia d'aquesta problemàtica angoixant, és una tasca a portar a terme.

...

...

L'estratificació d'aquesta població activa per grups professionals, presenta la composició següent:

<u>grups professionals</u>	<u>La Garriga</u>	<u>Pr.Barcelona</u>
patró-empresari	7'5 %	4'-
treball per compte propi	9'4	8'-
treballador fixe	77'3	85'-
treballador eventual	1'8	
sense remuneració reconeguda	<u>4'-</u>	<u>3'-</u>
	100	100

En el primer grup, el de patró-empresari, s'hi inclouen totes aquelles persones que tenen treballadors al seu càrrec; aquest és l'aspecte que els diferencia dels qui treballen per compte propi. Per altra banda, el darrer grup, els treballadors sense remuneració reconeguda, inclou a totes aquelles persones que, pels motius que siguin, consta com si no tinguessin una remuneració: familiars, el jove que fa encàrrecs, la noia que despatxa a una botiga durant unes hores, etc. Tots aquests, generalment, no consten pas com a treballadors i és per això que no s'inclouen en les categories precedents, les dels treballadors fixes o eventuals.

Per manca de fonts informatives, no podem fer comparances amb altres dimensions comarcals; ens hem de limitar forçosament a fer comparacions únicament amb la globalitat de la província de Barcelona.

El quadre ens diu el següent:

-la categoria d'empresari-patró és relativament molt més important a La Garriga que a la província. Som davant d'un minifundi empresarial?

-També la proporció és favorable a La Garriga en la segona categoria. No tenint cap indicador que ens permeti afirmar-ho, podríem preguntar-nos si els treballadors sense remuneració reconeguda són, precisament, els qui ajuden a tirar endavant tot el conjunt de negocis familiars que formen el bloc de treballadors per compte propi; la independència laboral és encara un fet molt desitjable, però en poblacions com La Garriga no han entrat pas plenament en la dinàmica de les grans empreses que ho assumeixen tot.

-lògicament aleshores, els índexs dels treballadors assa-

lariats es mou en uns nivells més baixos que els de la província. Pensem que els conceptes de treballadors assalariat i de treballador per compte propi, en el context que es mou aquesta recerca, no comporta pas una carga excessivament classista; concretament, pensem que és possible la paradoxa de que la situació econòmica del primer sigui més favorable que la del segon. Hi ha refrany que diu: "val més ésser cap d'arongada que cua de llus"; la filosofia popular d'aquesta dita és exactament el que pretenem insinuar.

Els treballadors assalariat tenen una importància relativa molt notable al districte primer, mentre que l'altre districte es revela relativament important pels treballadors per compte propi i pels patrons-empresaris.

Aquesta petita anàlisi de la població del municipi de La Garriga en el que fa referència a la seva estratificació professional, no pretèn pas ésser una imatge sota l'òptica d'una diferenciació en classes socials. Aquesta informació no pot dir més del que ja ha dit. Podríem intentar, a partir del llistat "d'oficis i professions" aquesta aproximació; però no seria pas massa fiable donada l'ambigüetat en el que es refereix al seu contingut social.

Nosaltres ens volem limitar expressament al que la informació reflexe: la realitat de la població econòmicament activa del poble.

2.3.8 Conclusions

Anem a fer un intent de síntesi. Volem únicament incidir en els trets més rellevants de tot aquest capítol dedicat a la població.

1ª/ La població de La Garriga que, a partir dels anys 60 ha experimentat un fort increment, sembla que, a partir del 1975 arriba a un límit a partir del qual s'inicia una certa regressió.

2ª/ La distribució geogràfica de la població presenta unes connotacions d'àrees clarament acumulatives. Al districte I s'hi concentra quasi el 53 % de la població. Malgrat tot, són les seccions censals d'ambdós districtes els que marquen unes clares diferències: les seccions censals segones de cadascun d'ambdós districtes acumulen el 63'7 % de tota la població garriguenca. Es tracta de la zona que va del riu al carre Major i engloba el barri de Can Noguera (casos del Secretari), és a dir, els blocs que, des de l'entrada al poble per les piscines fins a la sortida per Carol, s'han fet seguint el traç de la carretera.

3ª/ Les edats ens retraten molt clarament les dues cares del

municipi. D'una banda, uns índexs elevats de població gran i vella, signe inequívoc del desenvolupament del poble en les primeres dècades d'aquest segle; per l'altra, un fort engroiximent per la base a partir de la dècada dels 60 que ha rejuenit considerablement la població.

Així mateix, en aquesta variable hi ha una clara diferenciació geogràfica: predomini relatiu de la població vella a les seccions censals primeres. A l'hora de pensar en equipaments, això cal tenir-ho molt en compte. On són precisament les guarderies a La Garriga?

4ª/ Segons el padró del 1975 analitzat, el 65'9 % dels habitants de La Garriga són nascuts efectivament a Catalunya. La influència de la variable migratòria es constata així mateix a nivell geogràfic: l'àrea més poblada, on hi trobem els índexs d'edat més joves, és la que experimenta també el pes fort de la immigració. Es tracta de la zona compresa entre el riu Congost i el carrer Major. La regió que més ha nutrit la immigració garriguenca és Andalusia. Cal dir encara que el 75 % de la immigració garriguenca ha fet un assentament al municipi a partir de l'any o de la dècada dels 60.

5ª/ El 3'9 % dels veïns són analfabets totals. Això és important, malgrat que es tracti de persones grans. Cal afegir-hi a més un 17'2 % de persones que no han completat els seus estudis primaris: són signes concrets d'una pobresa cultural i instructiva. Per altra banda, les àrees més afectades vénen caracteritzades adès per la població vella (seccions censals primeres), adès per la immigració (el districte primer).

6ª/ Es tracta d'una població notablement activa principalment pel que fa a les àrees on hi hem detectat població jove. Per altra banda, apareix certament com un tret característic de La Garriga l'elevat índex relatiu de treballadors per compte propi i també d'empresaris-patrons. Sembla que es tracta d'un indicador d'un minifundi empresarial i de treball artesanal (no precisament d'artesania). Finalment, cal dir que és molt poc rellevant el treball de la dona.

7ª/ Sembla una constant la divisió del poble en dues comunitats. Per una part, l'autòctona, de més edat, ubicada majoritàriament a les àrees menys densificades i més urbanitzades, amb un pes relativament important d'empresaris-patrons i de treballadors per compte propi; per l'altra, la comunitat formada pels immigrants, ubicada a la zona més densificada i menys urbanitzada, on hi ha predomini de població jove i treballadora.

L'existència d'aquestes dues comunitats s'ha de notar en la di-

nàmica vital de la població, puix que, per una banda, els autòctons noten les interferències d'uns elements no propis i, per l'altra, els immigrants més o menys localitzats en unes àrees concretes es protegeixen i es defensen de l'extranyesa del nou mig ambient.

Tot procés d'integració necessita un temps per a poder-se realitzar i unes generacions que, a petit nivell, la vagin fent efectiva; si el creixement dels nostres pobles són estrictament racionalitzats, no hi ha cap dubte que la terra tornarà a engendrar una sola i única comunitat.

Apèndix: La ideologia política a La Garriga
analitzada a través de la direcció del vot

Introducció

La justificació d'aquest apartat no és pas difícil de veure; puix que, ja hem vist que, des del punt de vista demogràfic i social, es planteja una divisió fàctica de La Garriga en dues comunitats força diferenciades. La nostra hipòtesi de treball ja és formulada d'entrada: intentarem de veure si es reproduïx el model dicotòmic a partir dels resultats electorals que hi ha hagut a La Garriga en totes les ocasions en que democràticament s'ha demanat el vot als seus veïns.

Per a la nostra anàlisi, només i únicament tenim compte de les grans famílies polítiques que s'han fet presents a l'hora d'emetre un vot. El que vol dir que no tindrem pas compte en la nostra petita recerca de tota la dispersió de vots que comprèn el ventall d'alternatives que en els diversos comicis hi ha hagut; ens limitem adès i ara a les grans concentracions del vot.

1. Anàlisi de la participació. Per districtes i seccions censals

% de participació als diversos comicis

<u>Eleccions</u>	<u>Districte I</u>			<u>Districte II</u>			<u>La Garriga</u>
	<u>sec.1</u>	<u>sec.2</u>	<u>total</u>	<u>sec.1</u>	<u>sec.2</u>	<u>total</u>	
1977-Corts	81'2	83'8	82'8	80'6	76'8	78'2	80'5
1979-Corts	72'2	73'-	72'9	70'1	70'2	70'2	71'6
1979-Municipals	66'4	68'4	67'6	67'8	66'5	66'9	67'3
1976-Ref.Const.	69'9	71'5	70'9	68'5	70'1	69'5	70'2
1979-Ref.Est.Cat.	61'4	66'2	64'3	58'6	61'9	60'3	62'3
1980-Parl.Català	65'4	67'4	66'8	64'5	64'2	64'3	65'6

Aquests percentatges són tenint compte únicament dels vots vàlids que, respectivament per a cadascuna d'aquestes cites electorals, suposà el següent nombre de vots:

4.468

4.331

4.079

4.210

3.951

4.039

A partir d'aquesta primera aproximació, ens sembla que podem subratllar els següents trets:

a) una primera constant és que la participació sempre ha estat més intensa al districte I; la diferència no és pas molt gran, però globalment és d'un 1'3 %.

b) dintre d'aquest districte, la secció censal 2 és la que treu i evidencia una participació més elevada; es tracta, no gensmenys, que d'una diferència per respecte a la secció censal 1 d'un 2'3 %. Es en hem pogut comprovar la presència més rellevant de població immigrada.

c) les seccions censals del districte II no fan notar cap constant d'interès pel que respecta a la participació electoral en la comparació de les seves diferències respectives.

d) referint-nos ara als dos referèndums al.ludits, el Constitucional i el de l'Estatut de Catalunya, no deixa de sorprendre'ns el fet que, quan l'esquerra s'unia en el primer comici, el Constitucional, per a demanar al poble l'abstenció, és quan la participació és més elevada; en canvi, quan l'esquerra demana la participació als votants, al moment del referèndum de l'Estatut de Catalunya, és quan s'experimenta més abstenció.

Val la pena refer el quadre de les diferències relatives i del descens participatiu experimentat entre un primer comici i l'altre, intentant veure per sectors urbans quins són els que veritablement han marcat l'abstencionisme:

Diferències percentuals entre el referèndum constitucional del 1976 i el de l'Estatut de Catalunya del 1979

<u>Districte I</u>			<u>Districte II</u>			<u>La Garriga</u>
<u>Sec.1</u>	<u>Sec.2</u>	<u>Total</u>	<u>Sec.1</u>	<u>Sec.2</u>	<u>Total</u>	
-8'5	-5'3	-6'6	-9'9	-8'2	-9'2	-7'9

Si consciència política es tradueix en la participació, el descens manifest d'un referèndum a l'altre, implica una certa degradació del concepte del fet nacional català. Per sectors, aquest descens participatiu, afecta principalment al districte II, que paradoxalment és el que treu un índex de catalanitat més important. Serà perquè l'Estatut de Catalunya no assumia les aspiracions dels catalans de La Garriga? O potser és inconscientment una mena de reacció contra els qui impulsaven a la participació?

Són interrogants que no ens podem pas permetre la llibertat de clore ara i esperem aclarir l'horitzó quan farem l'anàlisi de les tendències ideològiques trobant potser la interpretació adient.

2. Les eleccions per tendències ideològiques

2.1 On es concentra el vot de les esquerres?

No podem pas negar la part d'arbitrarietat i perspectiva subjectivista que aquesta anàlisi pot comportar. És per això que caldrà entendre'ns, abans de tot, sobre el contingut de la nostra anàlisi per a veure i aclarir exactament què entenem per bloc d'esquerres i què entenem per no esquerres.

Hi ha hagut, durant els diversos processos legislatius, unions, pactes, naixements i defuncions dels diversos partits i és per això que la nostra anàlisi no és pas desprovista d'una certa dinàmica en funció mateixa de la realitat viva política del país. Per altra banda, cal dir que no tenim compte dels dos referèndums, Constitucional i de l'Estatut de Catalunya, perquè no defineixen de cap manera una tendència ideològica.

Així, doncs, per a les quatre consultes objecte de la nostra anàlisi, considerem

- bloc d'esquerres: els vots acordats al Partit dels Socialistes de Catalunya (PSC) i al Partit Socialista Unificat de Catalunya (PSUC). Pel que fa a les eleccions municipals del 1979, a La Garriga es va fer una candidatura única d'esquerres (Unió d'Esquerres Garriguencques-UEG) en la que s'hi aplegaven, a més dels dos partits citats, un grup d'independents.
- no esquerres:
 - 1977, Corts: Unió de Centre Democràtic Centristes de Catalunya, Aliança Popular, Esquerra de Catalunya, Pacte Democràtic de Catalunya i Unió de Centre Democràtic.
 - 1979, Corts: Unió de Centre Democràtic, Coalició Democràtica, Esquerra Republicana, Convergència i Unió.
 - 1979, Municipals: dues candidatures: Unió d'Independents de La Garriga i Convergència i Unió.
 - 1980 Parlament Català: Unió de Centre Democràtic, Sol·lidaritat Catalana, Esquerra Republicana, Convergència i Unió i Partit Socialista Andalús.

No pretenem fer cap discussió política al respecte i, segons el nostre punt de vista, ni el nom d'esquerra ni el de socialista defineixen o qualifiquen un determinat grup en una tendència o una altra. En aquest sentit, ens preocupa molt la serietat i l'objectivitat científica; és per això que hem volgut definir prèviament el contingut de la nostra anàlisi.

Partint, doncs, d'aquestes premisses, la distribució respectiva del vot de les esquerres, per districte i seccions censals, fou el següent:

<u>Eleccions</u>	<u>% de vots donats al bloc de les esquerres</u>						
	<u>Districte I</u>			<u>Districte II</u>			<u>La Garriga</u>
	<u>Sec.1</u>	<u>Sec.2</u>	<u>Total</u>	<u>Sec.1</u>	<u>Sec.2</u>	<u>Total</u>	<u>ga</u>
1977-Corts	25'-	34'6	31'1	26'1	29'-	27'9	29'5
1979-Corts	29'7	42'8	37'9	30'5	36'2	33'9	36'-
1979-Municipals	35'-	45'1	41'3	33'8	40'4	37'8	39'7
1980-Parl.Català	22'8	34'8	30'3	23'8	24'2	24'1	27'3

Hi ha en el quadre precedent unes constants que són realment lleis sociològiques. Ens referim, concretament, al relleu que té el districte I sobre el II i al predomini pertinent a tots els comicis de les seccions censals segones d'ambdós districtes sobre de les primeres.

On es concentra veritablement el vot de les esquerres? Hi ha una correlació socio-demogràfica evident: on hi ha un cabalun de població més notable, on hi ha la població més jove, on s'hi detecta més forta immigració, on hi ha uns índexs més alts de pobresa d'instrucció cultural i on la població és més activa. Sense que l'evidència dels fets és incontestable.

2.2 El fenomen específic del Partit Socialista Andalús

Donades les característiques socio-demogràfiques de La Garriga, i del fet que a les darreres eleccions al Parlament de Catalunya de 1980 es presentà una candidatura que, sense voler entrar en cap judici ideològic-polític, volia aplegar els interessos de la població andalussa immigrada a Catalunya, el PSA; se'ns fa extraordinàriament interessant analitzar el vot d'aquest grup polític per a veure la seva distribució segons la compartimentació administrativa del municipi.

A les eleccions esmentades, el PSA a La Garriga aplegava 166 vots, és a dir, el 4'1 %; aquest índex el col·locà al sisè lloc i a la mateixa proporció que Sol.lidaritat Catalana. En principi, no valdria pas massa la pena d'aturar-s'hi pel seu reduït embalum; però ho fem per dues raons: la important proporció d'andalusos a La Garriga i les característiques específiques, pròpies i irreductibles del PSA.

La distribució geogràfica d'aquest vot fou la següent:

	<u>Districte I</u>			<u>Districte II</u>			<u>La Garriga</u>
	<u>Sec.1</u>	<u>Sec.2</u>	<u>Total</u>	<u>Sec.1</u>	<u>Sec.2</u>	<u>Total</u>	
PSA	2'9	6'-	4'8	2'-	4'-	3'2	4'1

En aquesta distribució precedent, es reproduïx perfectament el model del vot donat a les esquerres: predomini del districte I sobre l'altre i relleu pertinent de les seccions censals segones per a cadascun dels districtes. Aquí també, per altra banda, es reproduïx perfectament el model de la correlació socio-demogràfica precedent. Cal preguntar-se si veritablement, malgrat que no es tracta d'un enbalum que pugui causar una real preocupació, no caldria fer un esforç d'integració i de normalització de la població immigrada a La Garriga.

2.3 On es concentra el vot específicament catalanista?

Aquí també tenim la gosadia de superar el complex natural d'arbitrari i subjectiu que pot tenir aquesta anàlisi i intentar, per tant, una aproximació a la distribució del vot específicament català.

Caldrà definir clarament l'objecte i contingut de la nostra anàlisi; considerem, per tant,

-bloc catalanista: els vots acordats a Esquerra Republicana de Catalunya i a Convergència i Unió (que a la consulta a Corts del 1977 s'anomenava l'acte Democràtic de Catalunya), que, a més, formà candidatura pròpia a les eleccions municipals del 1979. A més, a les primeres eleccions a Corts del 1977, es presentà un grup al qui no es pot negar la seva catalanitat: Unió de Centre Democràtic-Contristes de Catalunya.

-bloc no catalanista:

-1977, Corts: Partit Socialista Unificat de Catalunya, Aliança Popular, Partit Socialista de Catalunya i Unió de Centre Democràtic.

-1979, Corts: Partit Socialista Unificat de Catalunya, Unió de Centre Democràtic, Coalició Democràtica i Partit Socialista de Catalunya.

-1979, Municipals: dues candidatures: Unió d'Esquerres Garriguenques i Unió Independent de La Garriga.

-1980, Parlament Català: Partit Socialista Unificat de Catalunya, Unió de Centre Democràtic, Sol.lidaritat Catalana, Partit Socialista de Catalunya i Partit Socialista Andalús.

No pretenem pas tampoc fer cap discussió política al respecte i no ignorem pas que el contingut de la nostra anàlisi és força discutible; el que sí estem convençuts és que l'ús de paraula Catalunya no prejudja de cap manera sobre la catalanitat d'un grup.

Vots donats al bloc catalanista

Eleccions	Districte I			Districte II			La Garriga
	Sec.1	Sec.2	Total	Sec.1	Sec.2	Total	
1977-Corts	49'6	38'2	42'5	50'6	47'9	48'9	45'7
1979-Corts	39'1	29'5	33'1	33'7	29'8	31'3	32'3
1979-Municipals	42'-	37'7	39'4	41'5	36'5	38'4	39'-
1980-Parl.Cat.	56'8	47'2	50'7	55'-	53'9	54'3	52'5

A nivell de districte, no es pot pas parlar d'una constant concreta i determinada: a la primera i a la darrera consulta és el districte II el més "catalanista"; però a les altres dues consultes la balança s'inclina pel districte I.

En canvi, pel que fa a les seccions censals, sempre són les seccions primeres les que presenten uns índexs més elevats.

Hi ha correlació amb les variables socio-demogràfiques? Aquesta és molt clara, puix que el vot català es dona on hi ha poca població, on les edats són més grans, on hi ha menys immigrants, on es dona una certa riquesa d'instrucció cultural i on hi ha menys actius.

3. Les oscil.lacions ideològiques més característiques. Per districtes i seccions censals

Donem gràficament les oscil.lacions més notables i característiques de la globalitat de les famílies polítiques més destacades de La Garriga i, de cadascuna d'elles, les línies que marquen cadascuna de les seccions censals dintre de les diverses tendències ideològiques. És el que pretenen expressar els gràfics de les dues planes següents.

Aquests gràfics són la traducció de la complicada informació numèrica següent:

Eleccions	PSUC	UCD	ERC	PSC	Facte-CIU
	LA GARRIGA				
Corts-1977	9'7	11'2	2'3	19'8	32'3
Corts-1979	10'1	18'-	1'6	25'9	30'7
Parl.Cat.-1980	9'9	7'1	7'4	17'4	45'1
<u>DISTRICTE I Secció 1</u>					
Corts-1977	6'6	15'6	2'4	18'4	35'8
Corts-1979	9'6	18'5	1'1	20'1	38'-
Parl.Cat.-1980	8'4	8'-	6'4	14'4	50'4
<u>DISTRICTE I Secció 2</u>					
Corts-1977	10'7	12'2	2'1	23'9	27'9
Corts-1979	13'1	16'6	2'1	29'7	27'4
Parl.Catal-1980	12'9	5'4	7'1	21'9	40'1
<u>DISTRICTE II Secció 1</u>					
Corts-1977	7'2	5'4	2'7	18'9	33'3
Corts-1979	8'1	19'4	0'9	22'4	32'8
Parl.Cat.-1980	7'3	8'3	8'4	16'5	45'6
<u>DISTRICTE II Secció 2</u>					
Corts-1977	12'1	10'9	2'1	18'9	34'-
Corts-1979	8'5	18'4	1'7	27'7	28'1
Parl.Cat-1980	9'3	7'6	7'8	14'9	45'1

3. Els equipaments a La Garriga

3.1 L'ensenyament

Una de les claus de volta més fonamentals de la vida social d'una població és sempre qualsevulla de les qüestions que afecten a la infraestructura educativa i de l'ensenyament. La veritat és que aquestes suposen com una mena de termòmetre que permet, en certa manera, entreveure la salut social d'una comunitat; si la temperatura és elevada, cal esperar una higiene social sanejada i sòlida.

Malgrat tot i per a continuar amb el símil que acabem d'emprar, aquesta temperatura elevada no es complau pas únicament en el fet que hi hagi mestres suficients, que no manquin places escolars o que no hi hagi pas una sobresaturació d'alumnes a les aules; sinó que, tant o més important que això, es tracta de veure com s'imbriquen les relacions socials d'una comunitat a partir o passant a través de la institució pedagògica.

Es per aquest motiu, que nosaltres considerariem la nostra anàlisi de manera incompleta si ens limitéssim únicament als aspectes quantitius; cal prendre plena consciència que per a considerar que la temperatura és efectivament elevada, no podem oblidar de cap manera certs aspectes qualitius que informen, determinen i defineixen l'ensenyament.

3.1.1 La població en edat escolar i els alumnes efectivament escolaritzats

Les institucions d'ensenyament sobre les que efectivament hem portat la nostra anàlisi són les següents:

- Complexe docent Col·legi Alpe - de dependència privada i que als quadres que segueixen concretem en la lletra A.
- Cooperativa d'ensenyament i promoció social "Sant Lluís Gonzaga"- de dependència cooperativista i que indicarem amb la lletra B.
- Col·legi Nacional Nostra Senyora de Puiggraciós - dependent del Ministeri d'Educació i Ciència i indicat per la sigla C.
- Col·legi de la Immaculada - dependent de les Religioses Franciscanes Missioneres de la Immaculada i senyalitzat amb la lletra D.
- Institut Nacional d'Ensenyament Mig - dependent també del MEC i indicat per la lletra E.

El quadre global numèric de les dades de referència és el següent:

i. Dades demogràfiques de la població de La Garriga que es corresponen als intervals dels diversos nivells d'ensenyament:

<u>Edata</u>	<u>Nombre</u>	<u>Nivells corresponents</u>
0-3 anys	583	Guarderia
4-5 "	304	Parvulari
6-13 "	1.104	E.G.B.
14-16"	<u>338</u>	BUP o F.P.
	2.329	

ii. Estructura institucional segons capacitat, places efectivament ocupades i alumnat autòcton.

	<u>Capacitat</u>	<u>Places ocupades</u>		<u>Alumnat</u>		<u>Nivells</u>
		<u>nens</u>	<u>nenes</u>	<u>del poble</u>	<u>fora del poble</u>	
A	1.300	553	301	104	750	Parv-EGB-BUP, COU
B	446	216	230	436	10	Guar-Parv-EGB
C	880	359	342	701	=	Parv-EGB
D	400	166	245	405	6	Parv-EGB
E	--	164		108	56	BUP-FP
	3.026	1.294	1.118	1.754	822	

Aquesta informació que posem a la consideració ja ens permet unes primeres induccions que ens semblen destacables:

a) La reflexió que ens sugereix el simple llistat de les institucions existents és que ens sorprèn notablement que a nivell d'EGB hi hagi a la Garriga només una escola nacional. Segons el cens del 1975 la població infantil de 6-13 anys era ja de 1.104 alumnes. Es un fet que a la Garriga, almenys a nivell institucional, hi ha la confiança que l'escola privada suplirà els dèficits físics de l'escola pública. Aquesta, efectivament, té una capacitat de 880 alumnes que no cobreixen pas d'entrada les necessitats de la població. Dóna la impressió que, en certa manera, és l'escola pública la que fa veritablement les funcions de suplència.

b) El complex docent, Col·legi Alpe es troba a La Garriga; però veritablement no està pas al servei de l'alumnat del municipi. 88'8 % d'aquest no és pas de La Garriga. Més tard segurament que podrem ésser més explícits de cara a quina mena d'incidència té a la població escolar.

c) Pel que fa a la Cooperativa i a l'escola de les Religioses cal dir que són efectivament institucions de La Garriga. L'alumnat forani no arriba pas al 2 %.

d) L'Institut, per la seva banda, amb unes dues terceres parts de l'alumnat que és autòcton, val a dir que aconsegueix una funció veritablement essencial dintre de La Garriga; sobretot, si tenim compte que és el primer any del seu funcionament i que encara es troba en una evidentment provisionalitat de locals. Les expectatives d'aquesta institució són grans, puix que es compta per l'any vinent amb una inscripció a primer de 125 alumnes i amb la necessitat d'un equipament de set aules. Aquesta institució és centre d'una minicomarca que inclou Samalús, Figaró, Llerona, l'Ametlla, Santa Eulàlia de Ronsana i Bigues.

e) Diem també que l'alumnat actual cobreix només el 85'1 % de les capacitats reals. S'observa una saturació a l'escola de les Religioses i una ocupació plena a l'escola cooperativa i, en canvi, tant a l'escola Alpe com a les nacionals les places efectivament ofertes no estan pas cobertes; raó de més per a pensar el caràcter de suplència que està realitzant possiblement el Col·legi Nacional Nostra Senyora de Puiggraciós.

iii. Distribució de l'alumnat per nivells.

No ens interessen pas únicament aquelles dades globalitzades. Anem, doncs, ara a sectoritzar l'alumnat de cadascuna de les institucions escolars de La Garriga en funció dels nivells de l'ensenyança:

	Guarderia	Parvulari	EGB	BUP	FP	Total
A	---	24/2Aules	433/17	397/12	--	854
B	105/3Aules	70/2	271/8	---	--	446
C	---	125/4	576/18	---	--	701
D	---	33/1	378/11	---	--	411
E	---	---	---	99/3	65/2	164
	105	252	1.658	496	65	2.576
Reals (1)	105	228	1.225	152	44	1.754

(1) Reals = alumnes escolaritzats que efectivament són de La Garriga.

El quadre anterior, junt amb totes les consideracions precedents, ens porta a les reflexions que segueixen:

a) Globalment, la ubicació dels alumnes a l'aula no sembla pas que poguem dir que al municipi de La Garriga es doni una real saturació. Els índexs d'alumnes per aula i per nivells són els següents:

-guarderia: 35 alumnes/aula
-parvulari: 28
-EGB: 30'7
-BUP-COU: 33
-FP: 32

Efectivament, no podem pas parlar d'un col.lapse.

b) Pensem que únicament podem parlar d'un dèficit físic de places al nivell de Guarderia. Hem comparat la població garriguenca per a cadascun dels nivells i les places escolars ofertes efectivament a l'alumnat de la Garriga i els hem comparat als estàndards proposats per la Corporació Metropolitana de Barcelona (Estudio de necesidades del Plan de Equipamientos, Corporación Metropolitana de Barcelona, Gabinete Técnico de Programación, Programa de Estándares, Barcelona, juny 1977). Heus aquí la relació resultant:

<u>nivells</u>	<u>C.M.B.</u>	<u>LA GARRIGA</u>
Guarderia	40 %	18 %
Parvulari	65 %	75 %
EGB.....	100 %	112 %
BUP-COU.....	80 %	75 %
FP.....	80 %	

Queda clar, doncs, que només podem parlar d'un dèficit de places real al nivell de guarderia, sobretot si tenim compte de que el 19'7 % de la població femenina exerceix una activitat laboral censada, que suposa aproximadament unes 827 persones. Respecte a aquesta dimensió només hi ha un 15% de places de guarderia el que sembla insuficient des de tots els punts de vista.

Nota: voldríem insistir en que, malgrat el fonament estadístic dels nostres índexs i de les nostres estimacions, ens movem en un terreny totalment aproximatiu. Les variacions per respecte a la realitat segurament que són mínimes; però voldríem certament insistir en la necessitat de no prendre les nostres elaboracions de manera definitiva i absoluta.

3.1.2 El personal que està al servei de les escoles. La seva mobilitat.

Per a tots els nivells i graus de l'ensenyament des de la guarderia fins el COU i la FP, el nombre d'aules hàbils per a l'ensenyament a La Garriga totalitzen el nombre de 83. D'aquestes, 12 són de guarderia o parvulari i, per tant, que disposen d'un mestre o una mestra. Per la resta, -EGB, BUP, COU i FP- el nombre total d'aules en funcionament és de 71, comptant amb un col·lectiu de 119 professionals de l'ensenyament.

La relació estadística del personal per respecte a les aules és la següent per a cadascuna de les escoles de La Garriga:

	<u>Aules</u>		<u>Nestres</u>		<u>Index d'altres</u>
	<u>Guarderia i Parvulari</u>	<u>Altres</u>	<u>Guarderia i Parvulari</u>	<u>Altres</u>	
A	2	29	2	58	2 mestres/ aula
B	5	8	5	15	1'9
C	4	18	4	20	1'1
D	1	11	1	16	1'4
E	-	5	-	10	2
Total	12	71	12	119	1'6

El quadre precedent té la virtualitat de resumir les institucions escolars de La Garriga per respecte al personal ensenyant. Tant l'institut com el col·legi Alpe, junt amb la Cooperativa són les institucions més ben equipades de mestres. La més deficitària és l'escola de Nostra Senyora de Puiggraciós.

El 58'7 % de tots els mestres de La Garriga són catalans. La pràctica totalitat dels mestres de la Cooperativa ho són, a Alpe unes dues terceres parts i a la resta d'institucions no s'arriba a la tercera part.

Només el col·legi de la Immaculada té un director sense classe al seu càrrec.

La permanència d'aquestes plantilles de mestres és generalment força estable. La que ho és més d'estable és la Cooperativa, seguida

del col·legi Alpe; la mobilitat dels mestres no arriba al 10 % de tota la plantilla. Pel que fa a les altres dues institucions, Nostra Senyora de Puiggraciós i col·legi Immaculada, aquesta mobilitat supera a bastament el 10 % i arriba vora el 25 %, és a dir, una quarta part de tota la plantilla.

Les quatre institucions de La Garriga contempnen el treball en equip dels mestres; però mentre a les tres primeres la periodicitat de les reunions és força freqüent i més o menys estructurada, al Col·legi de la Immaculada aquestes trobades tenen únicament per objecte les evaluacions i es realitzen només cada dos mesos.

Finalment, diem que pel que fa al personal no docent, hem comptabilitzat 41 persones. La distribució del mateix és extraordinàriament desigual; així, mentre a Alpe hi ha un nombre important, a l'escola de Nostra Senyora de Puiggraciós o a l'Institut hi ha només l'indispensable; la capacitat econòmica dels centres és determinant a aquest respecte.

3.1.3 L'equipament escolar, en general

i. Les places de menjador.

La distribució de les places de menjador per escoles és la següent:

	<u>Places menjador</u>	<u>% sobre els alumnes</u>
A	350	41'9
B	150	33'9
C	75	11'7
D	22	6'3
Total	597	23'2

Pràcticament una quarta part de l'alumnat de La Garriga disposa d'una plaça de menjador. Evidentment, el col·legi Alpe és el que proporcionalment té més disponibilitats donada la importància dels alumnes foranis que acudeixen a aquesta escola. El que ens sembla interessant de subratllar és la notable oferta de places de menjador de la Cooperativa, tenint compte que és només un 2'2 % l'alumnat que ve de fora de La Garriga.

ii. La relació pares-mestres.

Totes les escoles de La Garriga mantenen un contacte amb els pares o directe o a través dels tutors.

De fet, totes les institucions disposen d'una Associació de Pares. Les característiques d'aquestes per escoles són les següents:

- Al col·legi Alpe fou fundada l'Associació el 1975 i fa reunions trimestrals amb els pares. Les tasques que porten a terme són a l'ensem docents i esportives.
- la Cooperativa té Associació des del 1974 i actualment compte amb 283 famílies. La Junta es reuneix setmanalment; però cada trimestre es fan assemblees. Les tasques són de manutenció dels locals, obres, etc.
- El col·legi de Nostra Senyora de Puiggraciós fundà l'Associació, pionera a La Garriga, el 1966. Hi té integrades actualment a 390 famílies. La Junta es reuneix mensualment i es dedica únicament a activitats parescolars.
- El 10 de març del 1975 el col·legi Immaculada fundà la seva Associació de Pares amb una reunió de Junta setmanal.

iii. Altres equipaments escolars.

Es escoles Alpe i la Cooperativa disposen d'una important infraestructura: biblioteca, laboratoris, sala d'actes, zona esportiva... La de Nostra Senyora de Puiggraciós disposa també d'aula per a treballs manuals i d'un espai per a gímnàs.

Pel que fa a l'ensenyament paraescolar, a les tres institucions ja esmentades, es dona classe de música, plàstiques i esports; en canvi, al col·legi Immaculada només es realitzen activitats esportives.

Unicament la Cooperativa fa permanències i, per altra banda, al col·legi Alpe, la Cooperativa i Nostra senyora de Puiggraciós es disposa d'aules de recuperació i es fan recuperacions fora de l'horari escolar.

3.1.4 Aspectes qualitatiu de l'ensenyament

El coneixement quantitatiu de la realitat de l'ensenyament a La Garriga ha posat ja sobre la taula algunes dimensions estructurals que fan referència directa a l'alumnat a escolaritzar, al que està escolaritzat efectivament i alguns elements importants de les institucions d'ensenyança de La Garriga. La fredor de les xifres no pot pas donar una comprensió del que hi ha darrera de la problemàtica educativa estructural.

Es per aquest motiu que vam confeccionar el qüestionari que feu constar a la plana següent on preteníem arribar a diversos aspectes qualitatiu de l'ensenyament que només poden ésser analitzats i interpretats des del punt de vista de la dinàmica social dels actors directament implicats en el món educatiu del municipi. S'ha fet arribar a força personatges lligats a l'escola i no n'hem pas obtingut massa respostes; amb tot, no és pas el nombre de papers omplerts el que compta, sinó la substància i el contingut de les apreciacions que contenen.

Aquesta relació que segueix és una inducció sintètica del conjunt de les respostes que, com informants, han lliurat els seus punts de vista entorn de les qüestions formulades.

3.1.4.1 La Garriga com a centre escolar d'una minicomarca

Hi ha alumnes de La Garriga que freqüenten institucions escolars d'altres poblacions. Malgrat tot, no són pas gaires els que fan la "navette" diària. El centre que més alumnat de La Garriga acull, "en un nombre significatiu" segons els nostres informants, és el col·legi Bell-lloc de Cardedeu. Però hi ha encara altres centres que reben alumnat del nostre municipi; però només alguns casos aïllats: Sant Jordi de La Roca i les poblacions de Granollers, Vic i Barcelona.

Es pot parlar de La Garriga com una minicomarca pel que fa a l'ensenyament? Els nostres informants no ho veuen pas. En la hipòtesi afirmativa aquesta concentració seria molt petita: Samalús, l'Ametlla del Vallès, El Figaró, Llerona i Bigas.

En aquests moments, la vinguda de l'alumnat forani és insignificant a EGB i encara pràcticament prové tot de Samalús.

Aquesta hipotètica minicomarca, si eventualment es tingués que posar en marxa, afectaria només als nivells de segona etapa d'EGB i superiors, és a dir, formació professional i BUP. De fet, pel que respecte a FP i BUP, hi ha alumnat que prové efectivament d'aquells pobles que hem esmentat més amunt.

Guió de respostes sobre els aspectes qualitius de l'ensenyament

1. Es La Garriga un centre escolar minicomarcal? Segons el vostre coneixement, quines poblacions abarcaria aquesta minicomarca escolar? Expliqueu-ho per ordre d'importància, si us plau.
2. Hi ha molts infants escolars de La Garriga escolaritzats fora de la població? Podeu concretar on exactament?
3. Es pot parlar d'alguna mena de dèficit escolar a La Garriga? (dèficit físic: manca de places; dèficit funcional: excés d'alumnat per aula; dèficit per obsolescència: minifundisme incapaç d'assolir les fites esperables d'un ensenyament racional).
4. Després de l'anàlisi, ens ha semblat com si l'escola pública acomplís unes funcions de suplència. Seríeu partidari d'una provisió de places públiques suficients per a tot l'alumnat real de La Garriga? Per què?
5. Característiques principals dels diversos edificis escolars on s'hi ubiquen les institucions actuals. (aules suficients, bons patis, edifici modern, etc...).
6. Quotes aproximades que es paguen a cadascuna de les escoles. (matriculació, mensualitat, menjador, transport escolar, gastos diversos...).
7. Aspectes qualitius de l'ensenyament o valoracions més rellevants per a cadascuna de les escoles. (bona preparació, respecte de la individualitat de l'infant, dedicació especial a les recuperacions...)
8. Inadaptació escolar que es presenta i solucions adoptades. (subnormalitat, problemes de conducta, de llenguatge o de motricitat, etc... Es parla amb els pares, es facilita un gabinet psicològic i a on,...)
9. Tipologia de classes socials predominants a cadascuna de les escoles. (simplifiqueu-ho, p. ex., Alpe = classe social alta i benestant; N.Sra. de Puiggraciós = pagesos i classe treballadora; etc...).
10. Conflictivitat o tensions locals institucionals del conjunt de les escoles existents. (entorn de la presència de l'escola Alpe, de la Cooperativa, de la Nacional o de la Immaculada).
11. Queixes o estereotips més coneguts referent a cadascuna de les escoles i que estiguin presents en l'ànim de la població. Judici que us mereixen. (El poble creu que l'escola.... sembla que això no és pas del tot veritat, perquè...).

NOTA: Com podeu veure, se us demana un judici molt global; però no per això inconcret. Sigueu tant explícits com pugueu; però no allargueu pas innecessàriament les vostres aportacions. Gràcies.

Josn Costa i Raimon Bonal

FundacióJaumeBofill

RAMBLA DE PRAT 21 1.º TELEFON 218 14 95 BARCELONA-12

3.1.4.2 Els edificis, els dèficits i les funcions de les institucions escolars de La Garriga

El Col·legi Nacional Ntra. Sra. de Puiggraciós està dividit en dues compartimentacions. L'anomenada Can Sala és un edifici vell i en males condicions, pràcticament desprovist de patis d'esbarjo; aquí hi ha el parvulari i el primer nivell d'EGB.

La zona nova ocupa un sola immillorable amb una amplada notable d'esbarjos i patis que actualment estan molt mal acondicionats amb rebaixos i talús. Els edificis, per la seva banda, desmereixen totalment el solar i amb unes aïlles que estan en línia i sense cap gràcia. No es disposa de sales d'activitats, ni laboratoris, ni biblioteques... i hi ha qui opina que aquestes deficiències són solucionables amb un baix nombre de matriculacions. Malgrat tot, cal subratllar les grans possibilitats futures dels patis.

Pel que fa al col·legi de La Immaculada, tant l'edifici com el pati són ostensiblement insuficients.

I quasi al mateix succeeix al col·legi de la Cooperativa Sant Lluís, encara que aquí l'amplitud dels patis és notable. Aquesta escola gasta diners en equipament escolar; però sembla, segons diuen els nostres informants, que no es deixi veure clarament els resultats.

Actualment, La Garriga adoleix d'un dèficit notable de places públiques; és a dir, sembla que es confirma la hipòtesi que, en aquests moments, aquesta escola pública fa veritablement una funció de suplència. La possible desaparició del Col·legi de la Immaculada pot agreujar la situació, subsanable o resolta, en principi, per la construcció futura d'un nou centre estatal.

Hi ha qui opina que no hi ha pas un dèficit físic en aquests moments; però que sí hi ha un dèficit funcional degut a l'amuntegament d'alumnes a la mateixa aula; aquesta realitat encobreix, certament, un dèficit que és molt real.

Passant a una altra tema d'extraordinària importància, hem de dir que les institucions escolars de La Garriga operen insensiblement, potser, una mena de selectivitat entre la clientela de cadascuna de les escoles. Així:

- l'escola Alpe -de la que algú es pregunta si veritablement és de La Garriga, aplega a un alumnat els pares del qual tenen diners i que mideixen la bondat d'una escola per les seves instal·lacions, la quota mensual, etc. Es tracta de persones de classe social molt alta.
- el col·legi La Immaculada, acull un alumnat de classe social mitja o mitja baixa. Es tracta de ^{no} catalans amb una molt bona

economia, gent concientitzada religiosament i un notable contingent o proporció de població catalana.

-la Cooperativa Sant Lluís acull a persones que es van iniciar a la guarderia i que han seguit la seva permanència a l'escola. La majoria són persones concientitzades de que els pares han d'intervenir en el procés de l'ensenyament; es tracta de catalans i petit burgesos, nacionalistes sense compromís i amb consciència de classe catalana (algú parla de la presència d'alguns "racistes"). És una classe mitja alta.

-el col·legi Nacional Nostra Senyora de Puiggraciós aplega majoritàriament els no catalans, una minoria de catalans fills de famílies "sense complexos" i caracteritzats, en general, per la seva debilitat econòmica. En definitiva, és gent de classe baixa o, com a màxim, mitja baixa.

Fins fa poc, el col·legi nacional era freqüentat únicament per un alumnat que no es podia pagar una institució privada; però aquesta imatge està en evolució; puix que s'observa la presència progressiva d'un alumnat fill d'un sector de població pel que resulta francament increïble veure'l entrar en una escola com la de Nostra Senyora de Puiggraciós. El fet és que, per a aquest sector concretament, el fet de que l'escola sigui o no catalana, no variaria excessivament les coses.

Les respostes al nostre qüestionari deixen entendre que la pugna o contradicció entre escola privada/escola pública és molt viva a La Garriga. D'una banda, hi ha la postura ideològica que sosté que els fons públics no han d'ésser jamai empleats per a protegir els interessos privats i, per tant, que el que vulgui una escola particular, que s'atingui a les conseqüències de pagar-se-la íntegrament de la seva butxaca. Segons aquesta opinió, la ideologia política o religiosa d'un centre escolar serveix únicament d'excusa per a facilitar o distorsionar les inversions adequades en el camp de l'ensenyament. Si funcionen degudament les Associacions de Pares, el control de l'ideologia està sobradament garantitzada.

Una segona postura claríssima és la de que, essent partidària també de l'escola pública, creu que el procés de revitalització de la mateixa es realitza precisament en la necessitat que garanteixi una verdadera qualitat de l'ensenyament comparable a qualsevol altra. Si això es dona, es pot parlar veritablement de llibertat d'ensenyament: que cadascú porti els seus fills on vulgui. És una postura que posa per davant la defensa de l'escola estatal, sense anar obertament contra l'escola privada.

La tercera postura s'inclina a pensar que, malgrat que en la hipòtesi hi hagués un excés de places públiques, encara hi hauria gent que escolliria la institució privada. Una conseqüència d'aquesta cons-

tatació és que la inversió pública ha d'ésser progressiva en funció de la demanda real i no del cens. Aquesta visió de les coses porta a concebre una situació ideal: que hi hagués un lleuger superàvit de places públiques i d'aquesta manera la relació cost social/necessitats satisfetes seria molt pròxima a l'òptima.

De fet, entre les diverses institucions de La Garriga es dona una coexistència pacífica. Es manifesten alguns nivells primaris de col.laboració en el si del Consell Municipal; evidentment descartant sempre el col.legi Alpe que no és pràcticament de La Garriga.

Al col.legi de les monges hi ha el conflicte derivat del previssible tancament a curt termini i a la Cooperativa Sant Lluís sembla que hi ha un conflicte més o menys permanent entre pares i mestres i entre els mateixos pares que surt més a la llum pública del fet d'ésser una cooperativa i, per tant, tenir els pares més possibilitat d'intervenció a la gestió.

Del que fa als alumnes, els conflictes entre ells pel fet d'acudir a escoles diferents, no fa pas gaire temps eren molt forts; però sembla que darrerament s'han calmat una mica.

Diem, finalment, que hi ha que diu que "quan no hi ha relacions, tampoc hi pot haver problemes.

3.1.4.3 El cost real de l'ensenyament, la seva qualitat i els problemes d'inadaptació

El col.legi nacional és l'únic que no cobra ni quotes ni mensualitats. Només hi ha unes contribucions puntuals i per a serveis determinats: l'Associació de Pares: 600 pessetes anuals i voluntàries; el seguro escolar: 225 pessetes i el menjador entorn de les 100 ptes. Les activitats extraescolars són gratuïtes.

De les escoles que es paga, només tenia informació del col.legi Immaculada on es cotitza una matrícula anual de 2.000 pessetes, una mesada de 2.500 pessetes i una contribució a l'Associació de Pares de 100 pessetes.

En resposta a aquesta contribució econòmica, la qualitat de l'ensenyament no pot ésser analitzat exhaustivament per manca d'informació; ens manca els judicis globals entorn de la qualitat a l'ensenyament privat. Només podem parlar de l'escola nacional on sembla que l'ensenyament ha millorat ostensiblement pel que fa a la dedicació del professor a l'alumne per causa del rejuveniment de la plantilla i es fan intents lloables de millorar la imatge externa amb les activitats extraescolars que enriqueixen la vida cultural i deportiva de l'alumnat. Hi ha guanys reals de millorar les coses. Amb tot, es treballa amb uns dèficits estructurals i ideològics notables: manca tre-

ball d'equip i també plena consciència de que les coses no canviaran mentre no s'incrementi la qualitat de l'ensenyament a l'escola pública; també, manquen mitjans i el material amb el que es treballa (alumnat, mitjans, edifici) presenta unes dificultats que la barrera econòmica a la porta d'entrada d'altres col·legis logra eliminar.

Precisament és aquesta barrera econòmica la que fa que a l'escola pública o estatal hi arribi tota la problemàtica inadaptativa d'un conjunt d'alumnes que haurien d'anar a centres especials i que no poden fer-ho per no trobar centres estatals d'aquesta mena o perquè no poden pagar-se les despeses d'un centre privat.

La inadaptació escolar, segons els nostres informants, és un clar reflexe de problemes que escapen a l'escola: familiars de tota mena, inadaptació social de la família, etc. L'escola estatal no té pas gabinet psicològic; però en la mesura de les seves possibilitats es procura orientar els pares amb nens que presenten alguna mena d'insuficiència o dificultat, primer de tot per a que l'acceptin i comencin el procés de portar-lo a un lloc adequat per a que facin un estudi psicològic i que el permeti iniciar una readaptació escolar.

L'escola privada, per la seva banda, es limita a tenir una conversa amb els pares.

Diem, finalment, que caldria una mentalització progressiva de la gent en general perquè encara és massa extesa la idea de que el que es paga és molt millor. A més, cal dir que la presència de les dues comunitats -i ho diuen els nostres informants-, que és un tema que sembla superat, està encara latent en molts i variats aspectes. Això farà que costi molt tirar endavant i que no cal regatejar esforços al respecte.

3.2 Sanitat i equipaments socials

Les qüestions i els problemes que es reforceixen a la salut són d'una gran transcendència en la vida d'una població; tant si es considera des d'una perspectiva objectiva de l'assistència privada o pública, com pel que fa referència a la salut pública i ambiental, com des d'una perspectiva de ressentiment per part de la població en el que respecta a la sensibilitat de la mateixa a aquesta mena de problemes.

Els moments actuals que vivim, marcats per la competitivitat del ritme de vida, el despreu del medi ambient per part de l'anomenat progrés, etc. han produït una situació en la que les atencions sanitàries són cada vegada més necessàries tant des del punt de vista somàtic com psíquic. Sense ignorar l'evident avenç en el camp de les ciències mèdiques i biològiques, no podem oblidar que, sovint, un romàntic "retorn al contacte amb la naturalesa" és cada vegada més necessari, sense cap mena d'intenció d'oblidar els greus progressos tècnics.

Es per això que una exposició, encara que breu, de la situació de la salut a La Garriga se'ns fa imprescindible en aquest informe sobre aquest municipi.

3.2.1 El personal sanitari

Al nostre municipi hi ha 5 facultatius, tots ells fan medicina pública i, a més, n'hi ha ^{tres} que tenen consulta privada oberta. Cal dir que, tots ells, fan medicina general; però n'hi ha dos que practiquen altres especialitats: pediatria i endocrinologia. Els dos metges que no practiquen la medicina privada, tampoc tenen a les persones igualades; és a dir, practiquen únicament la medicina del S6E (un d'aquests és, a més, el pediatre).

Cinc facultatius a La Garriga suposen un metge per 1690 habitants. Els paràmetres o estàndards del metge de medicina general per a assegurar un ple empleu (1) es situa als 1.500 habitants/metge. Quan es tracta, per altra banda, de les diverses especialitats, aquest estàndard és molt més ampli i encara depèn de quina especialitat concreta. Així, per cirurgia general la relació és de 20.000 habitants/metge, per neurocirurgia entre els dos i els 4 milions d'habitants, etc.

No podem pas parlar, en funció del que acabem de veure, d'un dèficit de professionals de la salut a La Garriga. No fem pas cap al·lusió a la qualitat del servei, puix que aquesta està en estreta

(1) Plan CCB, vol II, París, Euramèrica, 1965, p.33

correlació amb l'estructura global de la sanitat.

Cal remarcar que només dos d'aquests facultatius no fan ni medicina privada ni tenen persones igualades.

En quant al personal sanitari, hem de fer esment també dels ATS. A La Garriga hi ha tres tècnics sanitaris i només un hi està a plena dedicació, tant pel que respecta a la consulta privada com a la visita domiciliària. Pel que fa als altres dos, comparteixen la seva dedicació a la població garriguenca amb les funcions prevalents al SOC de Granollers o a l'empresa SATI.

3.2.2 L'equipament sanitari

Aquest es concreta bàsicament en els ambulatoris, les farmàcies i les ambulàncies.

Reconeixem que pot causar certa sorpresa el fet que entre els equipament sanitaris no fem esment dels hospitals. En principi, aquest té una funcionalitat que ha d'assegurar el seu rendiment, cosa que, en principi, no pot pas oferir un municipi de les dimensions demogràfiques de La Garriga; el que sí cal tenir compte és de la necessària existència de llits per a atendre les necessitats sanitàries dels garriguencs.

Segons els estàndards de la Corporació Metropolitana de Barcelona, elaborats l'any 1977, semblen raonables 12 llits/mil habitants. Segons això, La Garriga té dret a una disponibilitat de 101 llits hospitalaris. La planificació hospitalària ha de preveure aquestes necessitats i crear una infraestructura hospitalària amb capacitat suficient per a atendre-la.

I quina és la realitat al respecte? Segons el Mapa Sanitari de Catalunya (1) l'índex de llits a la comarca del Vallès Oriental oscil·la entre 1 i 3'9 llits/mil habitants, mentre que l'índex global per a Catalunya és de 5'9 llits/mil habitants. Com es pot veure, la realitat és d'un dèficit rellevant.

Per a tenir una idea més ajustada, convé diferenciar els llits segons la dedicació específica i les dades extretes de les fonts anteriorment citades, ens diuen el següent:

<u>comarques</u>	<u>llits aguts</u>	<u>llits crònics</u>	<u>llits psíquics</u>	<u>total llits</u>
Vallès Oriental	2'5 ‰	-	-	2'5 ‰
aresme	2'2	0'3 ‰	0'6 ‰	3'1
sona	2'3	0'3	-	2'6
Catalunya	3'8	0'6	1'5	5'9

(1) La sanitat a Catalunya, Anàlisi i Propostes del Departament de Sanitat i Assistència Social, Servei Central de Publicacions de la Generalitat de Catalunya, Departament de Presidència, març 1980, pp.107 ss.

Es evident que la nostra comarca i, per tant, el municipi de La Garriga manifesten clarament un dèficit de llits hospitalaris quasi, diríem, alarmant. El nivell de Catalunya ja és de per si mateix i la lectura del quadre precedent ens evidencia una precarietat comarcal molt seriosa.

...

...

Passem a parlar ara dels ambulatoris, consultoris i dispensaris, serveis d'urgència, centres d'higiene, etc.

Cal pensar que algunes de les atencions que normalment són esperables per aquests centres, els porten a terme a La Garriga els mateixos facultatius; però això no treu que sigui necessari fer esment de l'absència d'aquests equipaments.

Les informacions que ens han estat facilitades per persones qualificades respecte a aquestes qüestions, ens parlen que, malgrat aquestes deficiències, la situació general no estava pas del tot malament.

Pel que fa referència a les urgències, que és un problema normalment vital, es soluciona de la manera següent:

- clouetge de guàrdia que és constant al poble
- les exploracions que es duen a terme en el mateix poble
- pel servei d'ambulàncies de Granollers

Diuen els nostres informants que, encara que pugui semblar que el no tenir ambulància al poble representi un veritable problema, de veritat que resulta més pràctica la solució adoptada en l'actualitat que el manteniment d'una ambulància pròpia, ja que això exigiria la dedicació exclusiva de dues persones, cosa que és pràcticament impossible d'imaginar; sobretot, quan una d'aquestes dues persones ha de tenir una certa preparació sanitària.

Per altra banda, s'estan portant a terme una sèrie de contactes amb els professionals de la medicina per tal d'aconseguir l'establiment d'un consultori-ambulatori que podria realment resoldre molts dels problemes. Aquests contactes estan portant a un acord per a habilitar unes dependències únicament i exclusivament per a ésser destinades a consulta amb els seus horaris corresponents; hi hauria, a més, uns serveis de guàrdia permanent i d'urgències obert les 24 hores del dia i comptant amb un personal subaltern adient.

Si aquest projecte arriba a ésser realitat, podria fàcilment derivar a ésser un Centre de Salut que, a més de les atencions primàries, podria portar a terme la medicina preventiva, les campanyes d'educació sanitària, la planificació familiar, etc...

Passant ja a una altra qüestió, la dels dispensaris, la Corporació Metropolitana de Barcelona ens parla d'un estàndard 0'21 m²/habitant.

Del municipi de La Garriga, si tenim compte de l'actualització del padró del 1979, es necessita per dispensaris una superfície de 1.775 m².

Pel que fa referència a les farmàcies, La Garriga compta amb dues oficines de farmàcia ubicades al centre del poble; es tracta de 4.227 habitants per farmàcia. Aquest índex, comparat amb el d'altres dimensions (Vallès Oriental, 2.981 habitants/farmàcia; Barcelonès, 1.905; Baix Llobregat, 2.349; Vallès Occidental, 3.068), ens reiva una notable importància relativa d'aquella relació al nostre municipi. La complexitat de la normativa que regula la implantació d'aquestes oficines de farmàcia fa que se'ns fàcil difícil avaluar els dèficits o superàvits possibles a La Garriga. El que sí és important tenir en compte és l'abús de la medicació i l'ús anàrquic de la mateixa; l'origen d'aquesta pràctica es troba tant des del punt de vista cultural dels usuaris com des de la perspectiva de l'ètica i professionalitat dels metges que no dubten de resoldre o suplir la teràpia a través de la ilusió fictícia de la medicació. La sortida de les contradiccions que comporten aquests hàbits, no és altra, segons els nostres informants, que l'educació sanitària de la població.

3.2.3 Les qüestions de salut pública

L'any 1976 la majoria d'entitats amb una certa incidència a La Garriga signaren un manifest intítulat "bases per un programa d'alternativa municipal" on el que plantegen seriosament diferents problemes urbanístics i ecològics de la població a la vegada que apunta alternatives per possibles solucions. En aquest manifest s'hi inclouen unes qüestions que afecten a la salut pública.

Pensem que seria abusiu parlar dels típics problemes de contaminació, moltes vegades gravíssims, que afecten a les grans ciutats. Malgrat tot, segons els nostres informants, La Garriga no és pas el poble idíl·lic del que es fa esment històricament a les primeres dècades del nostre segle; es donen, efectivament, uns problemes puntuals que suposen veritables perills per a la salut pública.

3.2.3.1 El riu Congost

Amb molt pocs anys, aquest riu ha passat d'ésser un indret bonic i atractiu a ésser infecte a causa de la contaminació de les aigües per part de les indústries. El manifest anteriorment esmentat diu textualment:

"Per a la recuperació ecològica i paisatgística del riu Congost -actualment convertit en riu clavaguera- es creu conve-

nient:

- a) La revisió i posada en marxa de les col·lectores previstes a banda i banda del riu,
- b) La instal·lació de les estacions depuradores en totes aquelles indústries els residus de les quals són causa de contaminació del medi o perill per la salut pública,
- c) Som conscients que la resolució definitiva del problema del riu només s'aconseguirà quan els altres pobles de la conca del Congost adoptin mesures semblants; per tant, creiem que és urgent la posada en marxa d'un treball de coordinació amb els municipis que calgui, no a nivell individual de regidor a regidor per exemple, sinó previ acord municipal a nivell d'Ajuntament, sota un programa ecològic i econòmic prèviament elaborat i en el que els garriguencs haguessin opinat".

Fins aquí el text del manifest. Segons se'ns ha informat, els contactes intermunicipals ja han estat iniciats juntament amb la Confederació Hidrogràfica del Pirineu Oriental. Les darreres informacions aparegudes a la premsa no són pas massa esperançadores pel que respecte a la resolució definitiva del problema.

3.2.3.2 El Rec Nonar

Aquest canal que pren l'aigua del riu Congost al capde_munt del poble, el travessa tot per a tornar a morir al mateix riu. Molts camps i horts del poble eren i són regats per aquest rec. Si temps enrera aquest rec era un canal d'aigua, si no potable, almenys molt sa i bo pels horts; actualment és una verdadera claveguera de moltes cases del poble.

Fins fa poc, moltes de les cases que s'han construït darrerament a La Garriga, no s'han pas preocupat d'enllaçar amb la xarxa general de clavegueres, ja que tenen el rec Nonar a prop i enllaçaven els seus desaigües amb aquest.

Suprimir tots aquells enllaços és una feina actualment molt difícil, puix que suposaria l'aixecament de mig poble. La gravetat de l'assumpte rau en el fet que hi ha una comunitat de regants que cotitzen anualment i tenen tot el dret de fer ús de l'aigua del rec Nonar pels seus cultius. Aquesta societat de regants encara està regida pels estatuts inicials. Es tracta d'un problema ecològic de molt difícil solució.

3.2.3.3 Les escombraries

Aquest és un problema que en el manifest del 1976 també és tractat com a molt preocupant. Diu textualment:

"Es creu necessari que s'anomeni a la major brevetat possible una comissió encarregada de fer un estudi econòmic per a la possible instal·lació d'una incineradora o subsidiàriament de reciclatge".

La situació actual encara és la de la disponibilitat de l'abocador situat a les afores del poble del que en té cura una persona amb el permís de l'Ajuntament i que va fer les cremades dels munts d'escombraries. La ubicació d'aquest crematori està en uns terrenys on hi tenen poder la Confederació Hidrogràfica dels Pirineus Orientals, la Comissió d'aigües i Icona.

Tot plegat, segons els nostres informants, és molt confús i cal encara resoldre el problema. S'estan fent passos i gestions per a trobar el desllorigador. S'ha demanat un estudi a un tècnic de la Generalitat per a fer-hi un abocador controlat; però, ara per ara, tot continua de la mateixa manera. Igualment, s'ha portat a terme contactes amb d'altres Ajuntaments per a posar en marxa una planta de reciclatge; però sembla que la zona no dóna sortida a les exigències que planteja una planta d'aquest tipus.

En definitiva, les escombraries suposen un altre problema que atempta l'ecologia i el medi ambient de la població; és d'esperar que la solució no es retrassi fins el punt que els danys provocats ja siguin irremediables.

3.2.3.4 L'escorxador municipal

Una de les coses que ha influït en la bona fama dels productes càrnics de porc de La Garriga, ha estat el fet de tenir un escorxador propi i aquest que és de dependència municipal és dels pocs que queden en l'actualitat. Els avantatges que proporciona de cara al consumidor són evidents i potser la que més sobresurt és la possibilitat de menjar sempre carn fresca.

Hi ha, malgrat tot, a l'escorxador garriguenc dos problemes molt seriosos: d'una banda, les pèssimes condicions higièniques i, per l'altra, la rendabilitat.

Malgrat que, des del punt de vista sanitari només ens interessa el primer, l'aspecte econòmic al·ludit condiciona totes les coses, fins i tot l'aspecte sanitari de l'escorxador.

Es tracta d'un edifici molt vell on s'hi ha operat cap transformació essencial que permeti parlar d'unes millors condicions higièniques; és del tot necessari parlar d'una transformació total, o bé en una edificació d'una planta. I és aquí quan la no rendabilitat de l'escorxador entra en joc, puix que alguns comerciants de la població treballen ja amb escorxadors comercials; els resulta més

pràctic i, inclús, segons diuen, més econòmic.

Malgrat tot, cal dir que la revisió veterinària és total i funciona a la perfecció.

El dilemna i la polèmica que provoca la qüestió higiènica és aquesta:

"l'actual escorxador no pot pas continuar; cal fer una opció entre el nou escorxador municipal o treballar amb els escorxadors comercials ja existents".

Ara per ara, tothom sembla senyalar que la desaparició de l'actual escorxador municipal condiciona també la possible aparició de qualsevol escorxador municipal futur; la rendabilitat és així de important.

3.2.4 L'Assistència Social

Tot el que afecta a l'Assistència Social pot aparèixer com a més propi de les grans ciutats amb els seus grans nuclis suburbials; en municipis com La Garriga, amb una imatge encara bonica i ben estant pel que fa a la seva situació, sembla que es tracti d'evocar quelcom fora de lloc. Aquí als pobres se'ls coneix pel seu nom i els indigents es poden senyalar amb el dit; és fàcil fer un control i donar i atorgar caritat. És una mica la perspectiva d'entitats benèfic-religioses que no pas una responsabilitat social en la que tots hi som implicats.

Es per aquest motiu que ens sembla més adequat parlar de Serveis Socials, puix que aquest concepte expressa millor el que volem dir. Malgrat això, tothom enten els Serveis Socials segons la manera d'entendre l'organització social com a mitjà per a la plena realització dels individus i de la col·lectivitat.

Després de totes les anàlisis fetes precedentment, creiem que ja és hora que a La Garriga es comenci a pensar seriosament sobre tota la problemàtica social que comporta la dinàmica de la civilització urbana-industrial.

Centrarem la nostra anàlisi únicament sobre dos aspectes: els deficient mentals i els avis.

3.2.4.1 Els deficientmentals: estimacions pel poble de La Garriga

Es del tot necessari posar-nos d'acord per a trobar uns indicadors aptes de situar mínimament el problema en les seves dimensions reals; ens cal almenys una aproximació a la realitat.

Intentarem de fer una aproximació quantitativa, prenent com a base les estimacions de la OMS que, malgrat les seves limitacions, és

(1) Organización de los servicios para retrasados mentales, 15 Informe del Comité de Expertos de la OMS en Salud Mental, nº392, Ginebra, 1968.

encara un document essencial i al que cal fer esment en tot estudi que tracti aquesta difícil matèria.

Deficiència mental és segons l'Organització Mundial de la Salut:

"Una capacitat intel·lectual sensiblement inferior a la mitjana que es manifesta en el curs del desenvolupament i s'associa a una clara alteració dels comportament adaptatius (maduració, aprenentatge, ajustament social)".

La deficiència mental social, del fet que es correspon a una taxa constant de morbiditat, no és pas un fenomen que es pugui explicar només i únicament des d'un punt de vista clínic o terapèutic. La deficiència mental no és una malaltia; és més aviat un símptoma, un indicador que fatalment condueix a una condició social determinada: la marginació per causa d'una incapacitat de normalització alternativa en la seva adaptació social.

Conseqüentment a aquesta concepció social de la deficiència mental l'actuació només pot ésser doble: la prevenció amb la corresponent evitació de la problemàtica o l'assistència intentant acollir personalment i socialment a qui es troba en aquestes condicions determinades.

L'OMS diu que la deficiència mental afecta a l'1 com a mínim i a un màxim del 3 % de la població total. De totes maneres, les estimacions de l'organisme internacional van molt més enllà perquè distingeixen, segons la Classificació Internacional de Malalties, els graus i nivells de la deficiència mental definits només i únicament pel Coeficient Intel·lectual (C.I.).

- Deficient Mental lleuger = C.I. entre 50 i 70
- " moderat = C.I. entre 35 i 50
- " greu = C.I. entre 20 i 35
- " profund = C.I. de menys de 20

Les estimacions fetes sobre aquests diversos nivells es situen, d'una manera molt imprecisa i segons una concepció molt àmplia, de la manera següent:

- C.I. inferior a 50 suposa un 4 % de la població total (afectant, per tant, als nivells dels moderats o severs, greus i profunds).
- C.I. superior a 50 que suposa el 75 % dels deficients (i afecta als lleugers i als anomenats bordelines).

Seguint aquests indicadors de la OMS, podem fer pel municipi de La Garriga les següents estimacions:

- Deficients mentals profunds, severs i migs (amb coeficient intel·lectual no superior a 50).....34 persones
- Deficients mentals lleugers i bordelines (+50)..102

136

Es a dir, l'1'16 % de la població total.

Fins aquí les estimacions que ens permeten una aproximació a una realitat que és un greu problema social a La Garriga.

Per altra banda, els nostres informants ens diuen que l'única via de sortida que actualment tenen els qui pateixen aquest problema, és l'escola Nostra Senyora de Montserrat de Granollers dedicada específicament a l'ensenyament especial. L'Ajuntament de la Garriga es fa càrrec del transport dels alumnes a Granollers. En aquests moments -octubre del 1980, hi ha tres nens i quatre nenes que es traslladen cada dia a Granollers; és a dir, 7 infants afectats.

Si aquest és el nombre de casos atesos i el comparem amb les estimacions que acabem de fer, és evident que el problema adquireix unes dimensions realment greus. On són les altres persones afectades per la deficiència mental? Si són infants, van a l'escola "normal"? Si són adults, són la mà d'obra apta per a qualsevol tipus de peonatge?

Quan fèiem l'anàlisi demogràfica constatarem que La Garriga havia entrat en un context de societat industrial; aquests problemes com el que acabem de veure i el que veurem després, s'agreugen considerablement a través d'aquest tipus de societat: competitiva, productiva, consumidora... Sembla altament necessari que l'Administració prengui actituds assistencials serioses des de la perspectiva de l'Acció Social.

3.2.4.2 La situació i les atencions als avis

La incidència a La Garriga de les persones de més de 65 anys l'hem ja analitzada àmpliament des del punt de vista demogràfic. Representen, globalment, el 10 % de la població, és a dir, segons el Padró de 1975, eren 802 persones. Relativament, aquesta xifra és important i, per tant, hi ha una exigència i un dret a que la comunitat s'interessi per la problemàtica que aquest grup de persones, dites classes passives, plantegen.

3.2.4.2.1 Can Recorder

Es una institució que està al servei de les persones velles amb capacitat econòmica; no necessàriament pels ancians de la Garriga. L'internament de garriguencs a Can Recorder és excepcional.

Es tracta d'un verdader hotel per a la tercera edat i normalment les seves places sempre solen estar cobertes. La fundació de Can Recorder fou iniciativa del canonge Balcells, de la diòcesi de Barcelona, que era el capellà de les religioses que se'n van fer càrrec.

Donades les característiques d'aquesta entitat, tenim la impressió que no cal pas una informació més detallada al respecte; té massa poca incidència entre els avis mateixos de La Garriga.

3.2.4.2 L'Hospital-Asil de La Garriga

Aquesta institució havia funcionat com veritable hospital en moments donats de la seva història; per exemple, havia fet serveis hospitalaris amb motiu de certes epidèmies de tífus, en l'acolliment de parteres i en la realització de petites intervencions quirúrgiques. En aquest sentit, segurament que la més important fou una extirpació de mama per a la que, no disposant de mitjans ni d'instrumental quirúrgic propi, es va recórrer als del doctor Trenes.

En certes èpoques, també l'hospital ha servit per a realitzar-hi consultes mèdiques ambulatòries; però, malgrat la importància conjuntural que aquestes funcions pròpiament hospitalàries tingueren en moments donats, la institució ha estat sempre dedicada a les seves específiques funcions asilars.

Al temps de la "sopa boba" una Junta de Caritat cada dijous procurava aliments als pobres de solemnitat a la plaça del Doctor Vic. Se'n cuidaven unes monges que, al mateix temps, per estatut congregacional, feien l'assistència als malalts a domicili.

En veure que aquestes religioses feien un gran servei a la població, el senyor Sala va fer donació d'uns diners per a que fossin censats uns terrenys, que eren d'en Guindola i s'hi habilités una casa per a les Germanes. Es no gensmenys que la institució actual ubicada al carrer Ilerona. La fàbrica arquitectural és d'en Raspall.

Tots els garriguencs van col.laborar a gràtiant en la construcció de l'edifici: els pagesos treginaven sorra i rocs amb els seus carros, el paleta hi feia hores, els fusters aportaven la seva feina, etc. Els rics col.laboraren amb diners i el poble en general amb materials i jornals.

El trasllat definitiu de les Germanes es va fer fa ara més o menys 100 anys; però un element que no cal oblidar és que el poble havia fet aquesta institució amb el que tenia entre mans i que, per tant, es tractava d'una institució propietat efectiva dels habitants de La Garriga.

Cal també, per damunt de tot, situar-nos a l'època en que això es produïa: no hi havia previsió ni seguretat de cap mena i hi havia persones que arribaven a la vellesa sense tenir pràcticament res i que, per causes molt diverses, no podien quedar a la mercè dels seus familiars; aquests no podien cuidar-los ni preocupar-se'n com hagués estat de desitjar. Es tractava, en definitiva, de persones grans que no tenien pas defenses davant la soletat i les dificultats de la vellesa.

El primer que es va fer fou un reglament el pilar fonamental del qual era que es donava una marcada preferència pels avis fills de La Garriga o que portessin una residència al municipi durant una bona colla d'anys (30 o 40 anys, sense poder-ho precisar).

I com es sostindria la nova institució? Les aportacions dels garriguencs a base de quotes (que moltes eren d'una pesseta al mes), els benefactors estiuejants (senyors i beates) i algunes deixes testamentàries: seran els suports fonamentals econòmics pel funcionament de l'Hospital-Asil.

La Junta de la institució havia tingut de sempre quatre membres que eren d'aquella mena que se'n diu "nats" dintre la mateixa: el rector de la població, el batlle, el jutge de pau i el cap dels mossos d'esquadra. De fet, aquesta Junta Directiva era del poble; però de cap manera era patrimoni de cap autoritat ni religiosa ni política.

Les coses canviarien d'una manera insospitada; però cal considerar els fets com a providencials i les coses van ocórrer d'aquesta manera.

Les religioses rentaven la roba dels acollits a l'Hospital-Asil amb les seves màns. Algú va cridar l'atenció sobre la necessitat de comprar una rentadora per a alleugerir la feina de les monges. La idea era bona; però no es disposava pas dels diners per a posar en pràctica la idea.

Per tal de sortir de la dificultat, es va montar un festival al Patronat on hi hagué la intervenció de personatges tan populars com els cèlebres "senyors Dalmau i Vinyes", en Mariano Canardo, etc. El resultat va sorprendre als mateixos organitzadors que van recollir tal quantitat de diners que ja no permetien comprar únicament una rentadora, sinó més d'una.

Tot seguit, es va plantejat la necessitat de crear una Junta Administrativa efectiva que prengué cura de la gestió d'aquells diners. Per això fer, es va proposar de fer una elecció a través d'un vot lliure i secret en el que intervindria tota la població, puix que, al cap i a la fi, es tractava d'una cosa del poble.

Les eleccions tindrien efecte al Cèntric Club -més o menys l'any 1962- havent precedit una promoció de candidats, més o menys manejada per alguns grups pròxims a l'Església i molt conservadors, al local de l'Acció Catòlica.

En definitiva, l'elecció dels candidats es foria amb un caire jurídic ple.

La gestió de la nova Junta Administrativa prengué en màns la modernització i ampliació de la fàbrica de l'edifici, a través de l'or-

ganització de tòboles, rifles, recollida d'ampolles pels dies de Nadal, etc.

Actualment, l'Hospital-Asil és molt lluny de la tenebrosa imatge dels primitius asils; dóna la impressió d'un petit i molt ben acondicionat hotelet per avis, amb habitacions dobles i tota mena de confort, amb atencions especials pels qui són invàlids, amb uns serveis de cuina i de convivència realment envejables, etc. La institució té una capacitat de 60 llits, que sempre són plens i amb unes llistes d'espera força grans. En aquests moments, hi ha 12 homes i alguns patrimonis.

Cada nou ingrés és seriosament estudiat i només s'estableixen les condicions que donen prioritat d'admissió, no al temps de la demanda, sinó a la realitat social del demandant:

- que sigui garriguenc o amb una residència mínima a La Garriga,
- que demostrï que realment ho necessita en funció de la seva situació real,
- si té família, que aquesta consenteixi al seu internament,
- que la pensió de vellesa, viudetat, invalidesa la posi a disposició de la institució, deixant un marge per a les seves despeses personals. És així com s'opera una mena de compensació econòmica entre els que tenen unes pensions més elevades i els que no disposen del mínim cost que comporta la seva residència. Es pot dir que, avui dia, per aquest sistema de compensacions, el manteniment dels avis s'autofinancia.

S'hi ha donat un problema suplementari que també ha estat resolt favorablement: es tracta de la permanència de les religioses. D'una banda, la manca de vocacions i, de l'altra, les sortides professionals més rentables, feien que les religioses anaven abandonant la tasca que realitzaven a l'Hospital-Asil. Veritablement, el problema era seriós, perquè l'economia de la institució no es trobava pas en mesura de mantenir un personal remunerat.

L'assumpte es resolgué amb la solució que consisteix en el següent: per a poder viure les religioses, se'ls va cedir condicionalment una part de l'edifici per a que en poguessin disposar lliurement i sobre el que la Junta Administrativa no hi entrava. Les religioses llogaven aquelles habitacions i elles en percebien directament els fruits pel seu sosteniment. Les persones que acudien a aquelles habitacions, no era pas la senyora rica, sinó que era més aviat gent modesta del cuponet, que tenia un estalvi o de la que se'n feia càrrec econòmicament la seva família.

Es pot dir que, en aquests moments, s'ha equiparat el tipus de persona internada a través de la Junta Administrativa i la qui acudeix directament a través de les religioses; els increments de les pensions, han permès efectivament aquesta equiparació.

El nombre de religioses és de vuit, més algunes persones que les ajuden com empleades de les feines de la casa. Hi ha, a més, dues religioses que són infermeres i que atenen els asilats en les petites atencions sanitàries; però, quan es requereix el metge, es sollicita el de la localitat: pràcticament tots els asilats disposen del Seguro Obligatori d'Infermetat.

Hi ha la impressió, segons els nostres informants, que el poble no respon, que no sap pas veritablement el que té allà i que, per tant, ni en té consciència.

Hi ha la possibilitat de tornar a disposar de visita mèdica ambulatòria? Hi ha la possibilitat de fer un concert amb la S.S.? Hi ha la hipotètica possibilitat de tornar a ésser una clínica?

Efectivament, ja s'ha pensat en tot això; però dues són les dificultats que han fet impossible qualsevulla d'aquestes alternatives. La primera, és la difícil comunicació amb el món mèdic que en la seva actitud de poder i dominació, no acceptaria la realització d'un servei d'aquesta mena sense esperar-ne unes compensacions lucratives importants; la segona, és que la Junta Administrativa no pot alienar en mans de la Seguretat Social una institució que no és propietat seva, sinó del poble de La Garriga.

En gran síntesi, aquesta és la institució de l'Hospital-Asil de La Garriga.

3.2.4.3 Mar dels avis "l'Esplai"

Aquesta és així mateix una entitat als servei dels jubilats i pensionistes de La Garriga i la seva existència és molt recent i ha estat possible gràcies a la col.laboració de l'Ajuntament, que cedí els terrenys i a l'Obra Social de la Caixa de Pensions per a la Vellesa i l'Estalvi que l'ha posat en funcionament, realitzant l'edifici i fent-se càrrec de les despeses.

Sembla que l'acollida fou esplendorosa, segons ens confirmen els nostres informants: en pocs dies es lliuraven centenars de carnets. Barrerament, es pot dir que ha disminuït l'interès, sense acabar de trobar-hi els motius. Malgrat tot, hi ha una bona quantitat d'activitat que encara mantenen l'interès dels avis; per exemple, les excursions, les vetllades, els concerts, els festivals... El que ha minvat és la presència assídua en els locals.

Hi ha dues coses que els nostres informants remarquen amb insistència: la poca presència femenina i també poca assistència dels ancians jubilats i pensionistes immigrants.

El que ningú posa en dubte és la utilitat i el servei social que aquesta entitat compleix en el poble de La Garriga.

Nosaltres pensem que una tasca important a realitzar és trobar certament el desllorigador que permetés efectivament que la llar s'obris a les dues comunitats, ja que la no presència dels immigrants pot presentar el perill d'una llar selectiva.

Diguem, finalment, que L'Esplai presta els serveis de perruqueria i d'ATS.

4. Les activitats industrials i productives de La Garriga. La població activa en els seus diversos rams

A través d'un buidatge manual de la informació que es troba a la Càmera Oficial de Comerç, Indústria i Navegació de Barcelona, hem obtingut unes dades que, degudament elaborades, ens sembla que poden donar una imatge ben explícita dels rams i sectors d'activitat en els que es mou el municipi objecte de la nostra recerca.

Malgrat tot, ens sembla que el quadre quedaria incomplet sense tenir compte de l'embalum de població que treballa en cadascun d'aquests sectors i rams; informació que ens ve donada en l'elaboració del padró municipal i que hem comptabilitzat també manualment.

El conjunt, activitats i persones, és apte a donar ja una imatge molt més acurada d'aquest aspecte tan important com és la vida activa i creadora de riquesa dels garriguencs.

4.1 Les activitats segons els rams de producció

Abans d'entrar a detallar cadascun d'aquests rams, donguem una mirada global als embalums absoluts i relatius a cadascuna de les nous classificacions que ens vénen donades per la informació de referència:

<u>rams</u>	<u>activitats</u>	<u>%</u>
Alimentació	120	14'2
Indústria tèxtil	57	6'7
Fusta, suro, paper i arts gràfiques	109	12'9
Pell, calçat i cautxú	24	2'8
Indústries químiques	24	2'8
Indústria de la construcció, vidre i ceràmica	50	5'9
Indústria metal·lúrgica	87	10'3
Energies elèctrica i mecànica. Gas ciutat i aigua	7	0'8
Activitats diverses	<u>368</u>	<u>43'4</u>
	846	100

El quadre precedent, ja és una primera aproximació. Malgrat tot, aquí no es diferencia encara el sector d'activitat i, per tant, només dóna una idea molt ^{genèrica} de que les activitats diverses absorbeixen pràcticament gran part de tota la vida activa i, a molta distància, l'alimentació, la fusta i la metal·lúrgia. De totes maneres, anem a fer

unes concrecions molt més explícites de cadascun d'aquests rams.

4.1.1 El ram de l'alimentació

<u>grups</u>	<u>fabricació</u>	<u>artesanía</u>	<u>comerç</u>	<u>serveis</u>	
bestiar i productes càrnics	9	-	23	-	
productes lactaris	-	-	3	-	
fruits i productes hostícoles	-	-	6	-	
pesca i productes	-	-	5	-	
cereals i productes	4	-	1	-	
sucre i derivats	1	3	1	-	
productes alimenticis diversos	1	-	26	31	
begudes	1	-	5	-	
	16	3	70	31	// 120

Aquest quadre ens dóna la imatge d'un ram de l'alimentació basat fonamentalment en un 58'3 % en activitats comercials i en un 25'8 % en el sector dels serveis. La indústria només afecta a un 13'3 % de tota l'activitat alimentària. Dintre d'aquesta indústria, el bestiar i els productes càrnics absorbeix més del 56 % de tota l'activitat industrial del ram de l'alimentació. És tot el que es desprèn d'aquest quadre precedent.

4.1.2 El ram de la indústria tèxtil

<u>grups</u>	<u>fabricació</u>	<u>artesanía</u>	<u>comerç</u>	<u>serveis</u>	
cotó	3	-	-	-	
fibres artificials	4	-	-	-	
fibres diverses i les seves mescles	7	-	4	-	
confecció	5	12	18	4	
	19	12	22	4	// 57

Malgrat que es tracti, en principi, d'una activitat industrial pròpiament dita, la fabricació només és la tercera part del ram; en canvi, el sector comercial absorbeix el 38'5 % del ram.

En definitiva, no es tracta pas encara d'un ram primordial a La Garriga.

4.1.3 El ram de la fusta, suro, paper i cautxú

<u>grups</u>	<u>fabricació</u>	<u>artesanía</u>	<u>comerç</u>
fusta	49	21	25
paper	1	-	8
arts gràfiques i enquadernació	4	-	1
	54	24	34 // 109

Aquí sí que ens trobem amb una activitat industrial rellevant; 49'5 % de l'activitat és de fabricació i, d'aquesta, 90'7 % pertany al grup de la fusta. El sector dels serveis és inexistent i el comercial ateny la tercera part de tota l'activitat.

4.1.4 El ram de la pell, el calçat i el cautxú

<u>grups</u>	<u>fabricació</u>	<u>comerç</u>
pell	16	2
calçat(exclouït el cautxú)	-	4
cautxú	2	-
	18	6 // 24

Malgrat la poca rellevància global del ram, és encara una altra activitat a tenir en compte, puix que el 75 % és activitat de fabricació i pràcticament absorbida per la indústria de la pell(88'9 %).

No hi ha ni activitat artesanal ni de serveis en el ram.

4.1.5 El ram de la indústria química

<u>grups</u>	<u>fabricació</u>	<u>comerç</u>
disolvents orgànics, hidrats de carbó, àcids orgànics, altres productes d'origen animal o vegetal, resines i matèries plàstiques	1	-
productes farmacèutics, laboratoris, essències, detergents, pintures, derivats de cera i parafina, bugies, adhesius i productes diversos	3	14
derivats de la fusta, del carbó, del petroli i de les roques bituminoses	-	6
	4	20 // 24

Cal senyalar la poca rellevància d'aquest ram. Pràcticament, es tracta exclusivament d'activitats comercials (83'3 %).

4.1.6 El ram de la indústria de la construcció, vidre i ceràmica

<u>grup únic</u>	<u>fabricació</u>	<u>artesanía</u>
la construcció, els seus materials i abrasius d'acció mecànica	<u>3</u>	<u>47</u>
	3	47 // 50

Aquest ram sembla que tampoc té una extraordinària importància a La Garriga, puix que el 94 % de la seva activitat és de nivell artesanal. Ni el comerç ni el sector serveis no tenen tampoc cap mena de vigència.

4.1.7 El ram de la indústria metal·lúrgica

<u>grups</u>	<u>fabricació</u>	<u>artesanía</u>	<u>comerç</u>	<u>serveis</u>
productes metàl·lics, excepte maquinària i material de transports	19	1	14	-
maquinària en general i material de transports	<u>18</u>	<u>14</u>	<u>20</u>	<u>1</u>
	37	15	34	1 // 87

Aquest ram adquireix una notable relevància: 42'5 % són empreses de fabricació. El sector comercial també és notable puix que arriba a un índex del 39'1 %.

4.1.8 El ram de l'energia elèctrica i mecànica. Del gas ciutat i l'aigua

<u>grups</u>	<u>fabricació</u>	<u>serveis</u>
l'energia elèctrica	1	2
l'aigua	<u>3</u>	<u>1</u>
	4	3 // 7

Malgrat la poca relevància global d'aquest ram, té una importància relativa del fet de que el 57'1 % és una activitat de fabricació.

4.1.9 El ram de les activitats diverses

<u>grups</u>	<u>fabricació</u>	<u>artesanía</u>	<u>comerç</u>	<u>serveis</u>
activitats no classificades en els rams precedents	1	3	15	-
transports, comunicacions i publicitat	-	-	-	312
peluqueria i similars	-	-	-	17
ensenyament	-	-	-	6

balnearis, banys i establi- ments mèdics	-	-	-	5
banca i assegurances	-	-	-	6
espectacles i diversions	-	-	-	3
	1	3	15	349 // 368

Aquest ram, per la seva originalitat i característiques, sempre cal considerar-lo dintre d'una categoria a part, puix que essencialment afecta sempre al sector dels serveis; en el nostre cas, el 94'8 %.

...

...

...

De la nostra relació descriptiva, i mantenint-nos únicament dintre les consideracions que afecten únicament als rams productius, podem dir el següent:

-A part les activitats diverses, que afecten a més del quaranta per cent de la vida activa de La Garriga, els rams que cal senyalar per la seva importància relativa en el que es refereix al nombre d'empreses, són: l'alimentació, la fusta i la indústria metal.lúrgica.

-Si en cadascun dels rams considerats tenim compte del sector d'activitat, pel que fa a la fabricació, cal tenir compte de la indústria tèxtil, de la fusta, de la pell i el calçat, de la indústria metal.lúrgica i de l'energies elèctrica i mecànica.

pel que fa a l'artesanía, la indústria de la construcció, la tèxtil, la fusta i la metal.lúrgia.

per que fa al comerç, l'alimentació.

i pel que fa als serveis, les activitats diverses.

Aquesta nostra primera aproximació, cal que sigui completada i matitzada posteriorment.

4.2 Les activitats segons els sectors de producció

Ens cal, encara, donar una visió panoràmica de la distribució dels sectors de producció, prescindint dels rams d'activitat.

<u>sectors</u>	<u>nombre d'empreses</u>	<u>%</u>
Fabricació	156	18'4
Artesania	101	11'9
Comerç	201	23'7
Serveis	388	45'9
	846	100

Si tenim únicament compte de les empreses censades, les activitats de transformació tenen un relatiu poc relleu a La Garriga.

4.3 Ubicació geogràfica de les activitats censades

Consignem ara per carrers la ubicació de les activitats industrials i productives de La Garriga. Es tracta d'un simple puntilleig de més a menys de totes i cadascuna de les activitats sense tenir compte del ram o del sector productiu. Evidentment, aquesta relació no diu pas gran cosa si no va acompanyada d'una descripció gràfica en un plano de la població. Heus aquí, doncs, aquesta relació.

<u>carrers</u>	<u>freqüència</u>
Calabria	36
Banys	24
Avinguda Falange	11
Cardedeu	8
Doctor Vic	6
Centre	6
Avinguda Caudillo	6
Sant Francesc	5
Llerona	5
Ramon Pareras	5
Doma	4
Samalús	4
Carretera Ribas	4
Farrans	4
Figueras	3
Bonaire	3
Passeig Primo Rivera	3
General Mola	3
Anselm Clavé	3
Santa Isabel	3
Sancho Marraso	2
Consell	2
Vinyals	2
Sant Ramon	2
José Antonio	2
Torrent de la Cova	2
Rocabuqueras	2
Negociant	2
Pere Fusté	2
Bertí	2
Ametlla	2
Lluís Pérez Salomillo	1
Tremolencs	1

Can Borrell	1
Montcau	1
Galligant	1
Imprenta	1
Ramon Pascual	1
Requeté	1
Mina	1
Nostra Senyora de la Salut	1
Torrent Caralt	1
Indústria	1
Sant Esteve	1
Ronda Navarra	1
Passeig Primer de Febrer	1
Clopés	1
Figaró	1
Castell	1
Camp Cirés	<u>1</u>
	187

Les 187 activitats censades en funció de la ubicació, contrasten amb les 846 analitzades per rams i sectors. No s'ha d'extranyar la diferència, puix que, al moment de la localització per carrers de cadascuna de les activitats, com dèiem més amunt, no hem pas tingut compte dels grups d'activitat dintre cada un dels rams; és per això que una activitat que s'enquadra en diversos grups dintre d'un mateix ram, a l'hora de situar-la geogràficament, era tinguda com una sola activitat única i indivisible.

4.4 La població activa en els seus diversos rams

De l'elaboració del padró del 1975, hem ~~elaborat~~ ^{analitzat} la variable que fa referència al tipus d'empresa en la que desplega la seva tasca la població activa. No coincideix pas exactament amb la distribució de les activitats per rams; però és una altra mena d'aproximació que matitza extraordinàriament les induccions fetes precedentment.

Disposem de dues distribucions: una reparteix les freqüències absolutes i relatives del personal ocupat segons el tipus o ram productiu en el que treballa; i l'altra situa aquesta complexa distribució en quatre sectoritzacions administratives corresponent als districtes i les seccions censals.

Tot plegat ens permet donar una idea prou aproximada de les activitats de la població i situar geogràficament aquesta dintre dels límits geogràfics de La Garriga.

<u>Tipus d'empresa</u>	<u>Població activa</u>	<u>%</u>
Agrícola	118	3'7
Metal.lúrgia	214	6'7
Fusta	648	20'4
Tèxtil	574	18'1
Química	66	2'1
Construcció	434	13'7
Arts gràfiques	46	1'4
Transport	146	4'6
Alimentació	64	2'-
Hosteleria	64	2'-
Aigua, gas, electricitat	102	3'2
Pell i calçat	72	2'3
Comerç	224	7'1
Finances	52	1'6
Força pública, clerecia...	100	3'1
Artesans	44	1'4
Altres	148	4'7
No consta	2	0'06
	<u>3.168</u>	<u>100</u>

Aquesta distribució ens demostra que, pel que respecta a la població activa, la importància relativa dels rams agafa una fesomia diferent o, almenys matitzada respecte a la distribució precedent que tenia en compte només i únicament el nombre de les empreses de cadascun dels diversos rams. Les importàncies relatives de cadascuna d'aquestes dues distribucions comparades, l'expressarem en la relació següent:

<u>Si tenim compte de la</u> <u>distribució per nombre d'empreses//</u>	<u>Si tenim compte de la</u> <u>distribució per nombre d'actius</u>
1. Activitats diverses (43'4 %)	1. Fusta (20'4 %)
2. Alimentació (14'2 %)	2. Tèxtil (18'1 %)
3. Fusta (12'9 %)	3. Construcció (13'7 %)
4. Metal.lúrgia (10'3 %)	4. Comerç (7'1 %)
5. Tèxtil (6'7 %)	5. Metal.lúrgia (6'7 %)

De tota aquesta complicada gamma informativa, ens sembla que almenys podem dir dues coses que són molt evidents i que es desprenen immediatament de tota l'anàlisi precedent:

1^a/ Sense voler donar un valor absolut a la nostra afirmació, intuïm que les grans indústries a La Garriga són les del tèxtil i la construcció, puix que poques indústries disposen d'una abundant població activa que treballa en el ram.

Per altra banda, els rams de la fusta i de la metal·lúrgia, que tenen també molts treballadors en actiu, estan aquests distribuïts en moltes empreses; el que fa pensar que es tracta d'empreses petites.

2ª/ Si s'arribés a pensar algun dia en l'organització i muntatge de la formació professional a La Garriga, és absolutament necessari cobrir les següents especialitats: tot el que faci referència a la fusta, al tèxtil, a la metal·lúrgia, a delineants i qualsevol preparació adequada a la construcció i a administratius i comptables o qualsevol preparació que s'adapti a les exigències del sector terciari.

No ens atrevim a apretar més l'accelerador, perquè tampoc es tracta de fer volar coloms; no es pot demanar a les xifres allò que no poden dir.

...

...

Passem ara a considerar la distribució d'aquesta població activa en cadascun dels rams, tenint compte la ubicació geogràfica per districtes i seccions censals. És la de la plana següent.

D'aquest complex quadre, podem dir el següent:

1ª/ A la secció I del Districte I i només tenint compte del tipus d'empresa en el que treballa la població activa, hi sobresurten relativament: els artesans (malgrat l'escassetat absoluta), la força pública i clerecia, les empreses qualificades com "altres", els comerciants, els treballadors de la química (encara que absolutament són pocs), els de l'aigua, gas i electricitat i els de la pell i el calçat.

2ª/ A la secció II del Districte I, tenen una importància relativament rellevant: els treballadors de les arts gràfiques, els de les finances (malgrat el poc nombre absolut d'efectius d'aquests dos grups), la construcció i el tèxtil.

3ª/ A la secció I del Districte II, malgrat la poca importància absoluta de moltes d'aquestes dimensions, cal assenyalar: la població activa treballant a les finances, a l'agricultura, els de les empreses qualificades com "altres", la força pública i la clerecia, les arts gràfiques, la pell i el calçat i els artesans.

4ª/ A la secció II del Districte II, assenyalem com a destacades l'hoteleria, l'alimentació i el tèxtil.

5ª/ Aquestes mateixes diferències, tenint únicament compte dels

Tipus d'empresa	Secció I		Secció II		Total		Districte I		Secció I		Secció II		Total	
	N	\$	N	\$	N	\$	N	\$	N	\$	N	\$	N	\$
Agrícoles	18	33'3	36	66'6	"	"	54	45'7	44	68'7	20	31'2	64	54'2
Metal·lúrgia	48	43'6	62	56'4	"	"	110	51'4	36	34'6	68	65'3	104	48'5
Fusta	128	36'4	224	63'6	"	"	352	54'3	92	31'1	1204	68'9	296	45'7
Tèxtil	108	29'-	264	70'9	"	"	372	64'8	60	29'7	142	70'3	202	35'2
Químiques	16	57'1	12	42'8	"	"	28	42'4	12	31'6	26	68'4	38	57'6
Construcció	52	22'4	180	77'6	"	"	232	53'4	70	34'6	132	65'3	202	46'5
Arts gràfiques	4	16'7	20	83'3	"	"	24	52'2	12	54'5	10	45'5	22	47'8
Transports	28	37'8	46	62'2	"	"	74	50'7	24	33'3	48	66'7	72	49'3
Alimentació	10	35'7	18	64'2	"	"	28	43'7	10	27'8	26	72'2	36	56'2
Hoteleria	12	42'8	16	57'1	"	"	28	43'7	8	22'2	28	77'8	36	56'2
Aigua, gas, electricitat	30	46'9	34	53'1	"	"	64	62'7	14	36'8	24	63'1	38	37'2
Pell i calçat	22	52'4	20	47'6	"	"	42	58'3	16	53'3	14	46'7	30	41'7
Comerç	62	60'8	40	39'2	"	"	102	45'5	46	37'7	76	62'3	122	54'5
Finances	6	23'1	20	76'9	"	"	26	50'-	18	69'2	8	30'8	26	50'-
Força pública, clerecia...	30	71'4	12	28'6	"	"	42	42'-	32	55'2	26	44'8	58	58'-
Artesans	12	75'-	4	25'-	"	"	16	36'4	20	71'4	8	28'6	28	63'6
Altres	52	70'2	22	22'7	"	"	74	50'-	42	56'7	32	43'2	74	50'-
Total	670	39'4	1030	60'6	"	"	1700	53'7	556	37'9	912	62'1	1468	46'3

(1) En manquen dos dels qui no consta el tipus d'empresa en el que treballen.

matisos de districte, diem que, pel que respecta al I hi ha unes diferències significatives favorables als treballadors de l'aigua, gas i electricitat i als del tèxtil.

Pel que respecta al districte II, els artesans, la força pública i clerecia, químiques, hoteleria, alimentació, comerç i agrícoles.

Tota aquesta descripció tan complexa, ve sistematitzada i grafiada al gràfic de la plana següent.

4.5 La reserva de sòl urbà per a la promoció de la indústria

L'extensió del territori municipal de La Garriga ateny les 1970 hectàrees. El Pla General de La Garriga fou aprovat el 12 de juliol del 1966; pla d'ordenació que en aquests moments està subjecte a revisió.

Segons aquell pla, foren destinades a indústria 95 hectàrees i posteriorment, s'han fet dos plans parcials que afectaven dos polígons industrials:

-el Polígon Industrial Congost, promogut per INGASA, que ocuparia 19'37 hectàrees i de les que han estat edificades una mica més de la meitat, la primera ocupació del qual es realitzà el 1970.

Es tracta d'un Pla Parcial aprovat el 17 de desembre del 1972, que disposa de tots els serveis i ubicat al sud del casc urbà entre el riu Congost (que queda a l'est) i l'autovia de l'Ametlla (que queda a l'oest), just abans d'arribar a l'accés de l'autovia al casc urbà.

Les empreses més notables són: Novalux Ibèrica (que és un magatzem), CEDI, Barnitzats Aguirre, Acañats del Vallès i Nobles Cosina. En un moment donat es preveia una ampliació de 25 hectàrees; però els promotors desistiren en la seva realització.

-el Sector Sudoest, promogut a l'ensem per la iniciativa privada i per l'Ajuntament local, que ocupa 43'44 hectàrees (formant part d'un Pla Parcial més ampli de 60'2 hectàrees) i de les que han estat edificades una tercera part, realitzant-se la primera ocupació el 1965.

Es tracta d'un Pla Parcial aprovat el 4 de maig del 1973, que disposa de molt pocs serveis i es troba emplaçat al sudoest del municipi al costat de les carreteres que van de Sant Llorenç Savall a Llinars i de Barcelona a Puigcerdà i al costat també del riu Congost.

Les empreses més grans són: Mobles Vila, Cimed, Cromats Balcells, Mobles Casals i Mobles Loch. Com a fase prèvia a la urbanització, es realitza la reparcel.lació i l'Ajuntament de La Garriga no hi ha deixat edificar sense realitzar prèviament aquesta reparcel.lació.

-El Sector Nord, sense ésser aprovat el seu pla parcial, ocupa 8'5 hectàrees i està edificat en la seva totalitat. Disposa de pràcticament tots els serveis i es troba al costat de carretera que va de Barcelona a Puigcerdà i al costat també de l'autovis de l'Ametlla.

Els terrenys foren considerats com industrials pel Pla General del municipi. Aquí s'hi troben les empreses següents: Prefabricats Roca, Sati-kel, Naus del Consorci del Noble de la Garriga, Mobles Mobel i Mobles Elite.

-la resta de 23'69 hectàrees de reserva industrial, tampoc està sotmesa a un pla parcial.

Aquesta és, en gran síntesi, la distribució i reserva de sòl urbà per a la promoció de la indústria.

Tenim, però, encara una informació que afecta directament al creixement industrial de La Garriga: l'evolució experimentada pels preus dels terrenys industrials entre el 1969 i el 1975 i l'increment anual de llicències fiscals entre el 1964 i el 1973. (1)

Ambdues variables ens ajuden a veure la importància i embalum del creixement industrial recent de La Garriga; les donem comparades amb d'altres dimensions veïnes per a poder evaluar exactament la seva dimensió.

Evolució dels preus dels terrenys industrials
1969-1975

Les Franqueses	135 ‰
La Garriga	140 ‰
Granollers	160 ‰
Lliçà de Vall	233 ‰
Canovelles	300 ‰

Aquesta distribució ja ens fa veure com el nostre municipi no és pas en absolut dels que ha experimentat un increment extraordinari; de fet, l'increment relatiu es manté dintre els nivells de Les Franqueses, que no és precisament un municipi on la indústria sigui una activitat primordial.

(1) Consorci de la Zona Franca de Barcelona, La oferta de zones industrials en Catalunya. Vol II: Província de Barcelona excepto Barcelona-ciudad y demás municipios del territorio municipal metropolitano, Barcelona, novembre, 1975.

Pel que es refereix a la segona variable, tenim la distribució següent:

Increment anual de llicències fiscals
1964-1973

Granollers	4'3 ‰
La Garriga	4'4 ‰
Mollet del Vallès	8'9 ‰
Lliçà de Munt	13' - ‰
Les Franqueses	16' - ‰
Canovelles	18'1 ‰

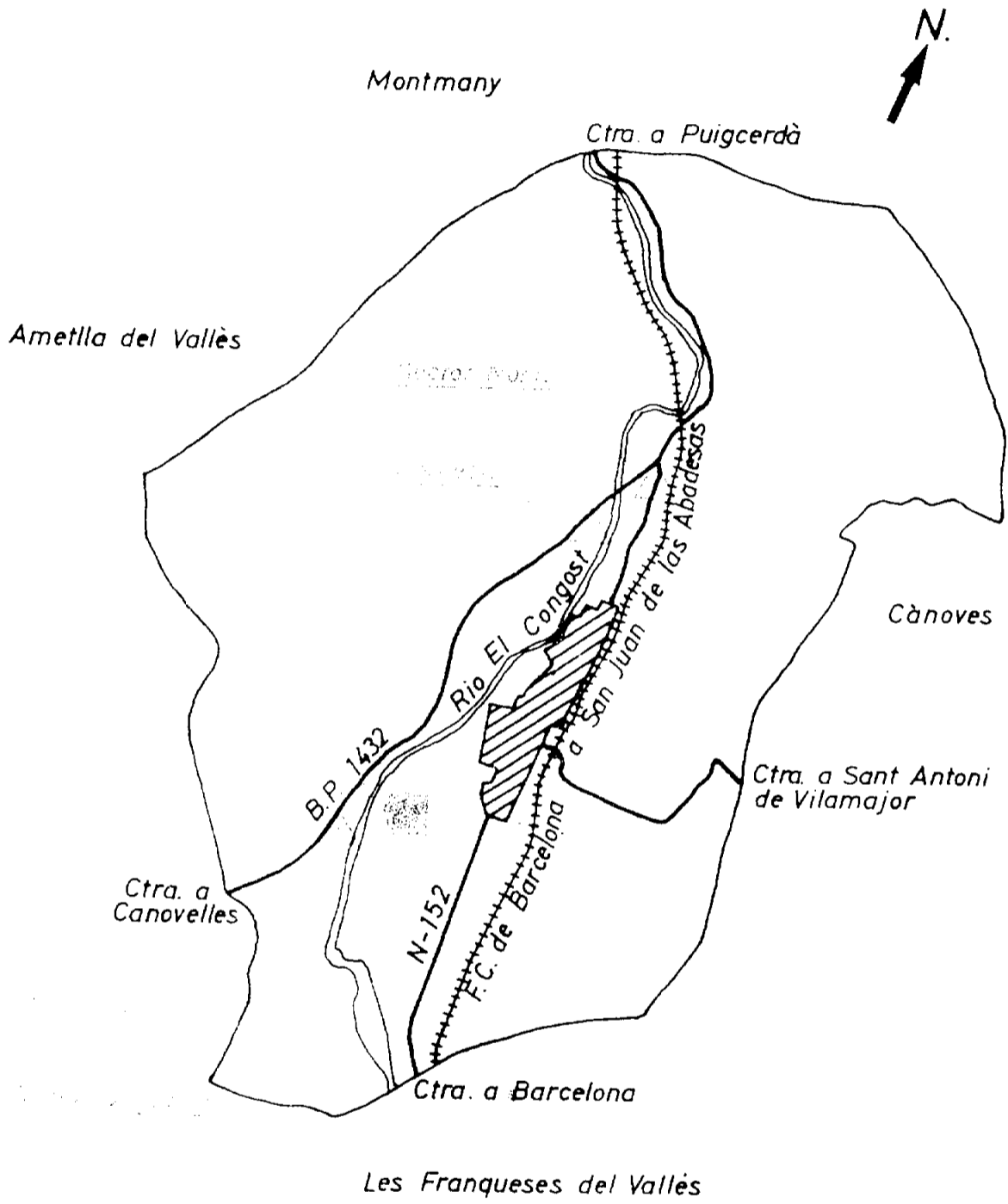
Aquesta segona distribució confirma plenament la hipòtesi de que el municipi de La Garriga es mou, pel que fa a les llicències fiscals a uns estàndards dels més baixos de la comarca del Vallès Oriental.

Podem concloure, per tant, d'aquestes dues variables que no s'observa a La Garriga una dinàmica industrial notable, almenys fins la data del 1975.

Qui sap si no cal esperar de la revisió del Pla d'ordenació del 1966, a la qual anteriorment hem fet referència, un cert redreçament de la dinàmica industrial del municipi de La Garriga.

Al plano que segueix es pot llegir fàcilment la situació esquemàtica de la ubicació excata dels polígons industrials de La Garriga.

La Garriga

C O N C L U S I O N S

A manera d'epíleg

A cadascun dels apartats de la nostra petita recerca, hem ja anat senyalant els trets més significatius que, a manera de conclusions, donaven una idea del que sectorialment s'ha tractat. Ens cal ara fer una breu síntesi del treball realitzat.

Podríem parlar fonamentalment d'una mena d'eixos conductors que, d'una banda, donen forma a l'estudi i, d'altra part, ens indiquen ja els punts claus del que volem expressar en aquestes línies.

1. La situació geogràfica del poble de La Garriga, dins la comarca del Vallès Oriental, ha estat determinant en el seu procés evolutiu. Ubicada a l'extrem nord de la comarca, fa com un nus aglutinador d'una certa petita comarca i a l'ensens ha jugat el paper de sortida i d'entrada a la plana del Vallès. Dins els seus límits hi trobem una mostra de les principals orografies vallesanes.

2. Dos fets de la història social de Catalunya han marcat d'una manera decisiva el desenvolupament del poble. L'apogeu de la burgesia catalana de les primeres dècades del segle va fer de La Garriga un dels llocs escollits per a la seva residència; això configurà urbanísticament una zona determinada del poble i també va potenciar el seu creixement demogràfic a la vegada que determinava unes pautes de pensament i de comportament en la vida de la comunitat. L'altre fet ve determinat pel desenvolupament industrial, que encara que amb un cert retràs, ha incidit a La Garriga a través dels mateixos efectes que el precedent: configuració urbanística i creixement demogràfic, encara que d'un signe diametralment invers. Mentre la burgesia creava unes grans àrees residencials i potenciava el creixement demogràfic dels autòctons; la industrialització, per la seva banda, determinava les aglomeracions urbanístiques que han constituït l'assentament dels veïns procedents de l'emigració amb les seves pautes de comportament específiques.

3. L'anàlisi socio-demogràfica ens dona ja el resultat de tot aquest procés històric-social del poble. L'existència de dues comunitats clarament diferenciades per la seva localització, per l'ecologia urbanística, per la llengua, per la seva situació professional, per la cultura i instrucció, pel comportament electoral... és una realitat evident. Hi ha un predomini d'una sobre de l'altre? Podríem dir que, més que predomini, hi ha "vidés paral·leles", per a copiar una imatge prou significativa. Aquest aspecte queda encara més evidenciat quan portem a terme l'anàlisi dels equipaments, sobretot quan hem tractat de la qüestió escolar. No ens queda pas dubte de al servei de qui està cadascuna de les escoles. No cal repetir coses que ja han estat dites, puix que després del contingut de la recerca, hi sobren evidentment les repeticions.

Dues qüestions han quedat al marge del nostre estudi: la urbanística i la que fa referència a la vida associativa. Aquesta marginació ha estat plenament conscient. Pel que fa a la primera, estem segurs que l'equip que està portant a terme la Revisió del Pla del 1966, aprofundirà molt més el problema, a la vegada que aportarà línies operatives de solució. La segona, exigiria el plantejament d'un nou estudi en profunditat tenint compte de la delicadesa de la problemàtica.

En l'acabament del capítol sobre demografia, dèiem que tot procés d'integració necessita d'unes generacions que mica en mica la vagin fent efectiva i d'un creixement racional dels nostres pobles a fi de que la terra engendri novament una comunitat.

Malgrat tot, creiem també necessari que es facin realitat les paraules de Francesc Macià pronunciades a l'obrir el Parlament de Catalunya, l'any 1932:

"Tots els catalans, els de sang, els de llengua, els de naixença, els de residència, participaran en els aventatges de l'organització autònoma".

Bibliografia consultada

1. Part històrica

MAURI Serra, Josep, Història de La Garriga, 1954

MUNTANER pascual, Josep i DE MADAN, Joaquim M^a, Granollers i el Vallès Oriental, Banco de Expansión Comercial, Barcelona, 1967

Col·lectiu, Geografia de Catalunya, editorial Aedos, Barcelona, 1958

2. Fonts estadístiques

INE, censos des de la postguerra fins el 1975.

Padró Municipal de La Garriga, desembre 1975

Consorci d'Informació i Documentació de Catalunya, Cataluña en cifras, Barcelona, 1973

3. Equipaments

La Sanitat a Catalunya, Anàlisi i propostes del Departament de Sanitat i Assistència Social. Servei Central de Publicacions de la Generalitat de Catalunya. Departament de Presidència, Barcelona, març, 1980

OMS, Organización de los servicios para retrasados mentales, 15 Informe del Centro de Expertos de la OMS en Salud Mental, nº 392, Ginebra, 1968

C'áritas Española, Plan CCB, vol II, Suramérica, Madrid, 1965

Consorci de la Zona Franca, La oferta de zonas industriales en Cataluña, Barcelona, 1975